

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III 19 STCZ 1952 1952
Nr 2 (37)

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y
/ ważniejsze informacje/

I POLITYKA GOSPODARCZA		str.
Związek Radziecki	Planowa elektryfikacja gospodarki	1
Bułgaria	Budowa huty	7
Chńska Republika Ludowa	Reforma rolna	10
Czechosłowacja	Bratnia pomoc Związku Radzieckiego	12
Rumunia	Rumunia eksploatuje swoje źródła energii	18
Węgry	Nowe perspektywy dla handlu zagranicznego	20
	Sytuacja Europejskiej Unii Płatniczej	25
Austria	Niepewne perspektywy gospodarcze	28
Belgia	Plan Schumana rujnuje przemysł węglowy	33
Francja	Zagadnienia deficytu dolarowego	41
Szwecja	Gospodarka w obliczu inflacji	58
Triest	Przyczółek agresji amerykańskiej	60
Wielka Brytania	Handel zagraniczny	63
Wielka Brytania	Ograniczenia importowe	69
	Imperializm amerykański zagarnia w swoje ręce Afrykę	75
Argentyna	Dyktatura monopoli mięsnych i zbożowych	77
Irak	Sytuacja gospodarcza	86
Japonia	Sytuacja gospodarcza	89
Marokko Francuskie	Penetracja amerykańska	95
Stany Zjednoczone	Zbrojenia wzbogacają monopole	102
Syria	Sytuacja gospodarcza	104
Thailand	Zmniejszenie się wpływów brytyjskich	105
II. UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE		109
III. REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH		119
IV. C i A		127

Z a ł a c z n i k i:

1. Problemy Konferencji Gospodarczej w Moskwie
2. Rezultaty zbrojen imperialistycznych
3. Wielkie osiągnięcia na polu finansowym i gospodarczym w Chinach

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr. 35, tel. 8-98-90

Kraje Obrotu pokojem

Z W I A Z E K R A D Z I E C K I

Planowa elektryfikacja gospodarki

Zwycięstwo Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej stało się nowym etapem w rozwoju sił twórczych całego społeczeństwa. Przejście do gospodarki planowej umożliwiło socjalistyczny rozwój przemysłu energetycznego oraz stworzenie nowych baz dla zastosowania energii elektrycznej we wszystkich gałęziach produkcji.

Za podstawę do zelektryfikowania Z.S.R.R. posłużył zatwierdzony w r. 1920 "Plan elektryfikacji Rosji" znany pod nazwą planu "Goelro". Był to pierwszy w historii, naukowo opracowany, socjalistyczny plan państwowy, który przewidywał budowę 30 nowych elektrowni o różnej mocy. Elektrownie te miały być zbudowane w okresie od 10 - 15 lat.

W dziełach Lenina i Stalina nakreślone zostały zasady planowej elektryfikacji kraju. Zasady te, które posłużyły za podstawę dla planu Goelro, nie straciły do dziś dnia na swej aktualności.

Różnią się one całkowicie od zasad elektryfikacji w państwach kapitalistycznych. Elektryfikacja w Związku Radzieckim nie polega na budowaniu odizolowanych pojedynczych elektrowni, lecz opiera się ona na ogólnopaństwowym planie, realizowanym w skali krajowej.

Budowa elektrowni różnych rodzajów w Z.S.R.R. uwzględnia interesy i potrzeby nowych rejonów z punktu widzenia przemysłu, rolnictwa, transportu oraz poszczególnego obywatela. Każda radziecka elektrownia przedstawia pewien węzłowy punkt, w którym skoncentrowane są nie tylko problemy związane z samym wytwarzaniem prądu, ale również szereg innych. Na przykład rozwiązywane są tu kwestie lokalizacji zakładów przemysłowych, elektryfikacji procesów produkcyjnych w tych zakładach, zaopatrzenia w wodę, sztucznego nawadniania, transportu wodnego i w ogóle komunikacji, jak również kwestie dotyczące ogrzewania na odległość oraz zaopatrywania w gaz miast i osiedli.

Wielkie elektrownie tworzą t.zw. system energetyczny, dzięki któremu poszczególne elektrownie mogą być w pełni wykorzystane. Dzieje się to przez właściwe zużytkowanie maszyn, osiąganie poważnych oszczędności na materiale pędym, ograniczenie do minimum przestojów w pracy.

Wszystkie te osiągnięcia na polu elektryfikacji są możliwe tylko w Związku Radzieckim, gdzie nie istnieje pry-

watna własność ziemi, bogactw naturalnych i środków produkcji, gdzie zostało wyeliminowane pojęcie rabunkowej konkurencji.

Pierwszy plan elektryfikacji kraju - Goelro został w znacznej mierze przekroczony. W r.1935, t.zn. w 15 lat po jego ogłoszeniu, zdolność produkcyjna elektrowni Związku Radzieckiego przekroczyła o 2,5 raza cyfry, przewidziane w tym planie.

W ciągu tak krótkiego czasu, Związek Radziecki, jako producent energii elektrycznej, wysunął się na jedno z pierwszych miejsc w świecie.

W czasie pięciolatek stalinowskich włącznie z ostatnią powojenną pięcioletką, ludzie radzieccy wybudowali setki wielkich siłowni cieplnych i wodnych. Dzięki temu wielkie obszary Związku Radzieckiego zmieniły całkowicie swoje oblicze. Powstające nowe przemysły oparte zostały na najnowszych metodach elektrotechniki.

Przed Wielką Wojną Ojczyźnianą procent wykorzystywanej energii elektrycznej we wszystkich dziedzinach życia Związku Radzieckiego był wyższy niż w Stanach Zjednoczonych. 85 % maszyn przemysłu radzieckiego posiadało napęd elektryczny. W roku 1913 procent ten wynosił 35.

Nad Wołgą, w pobliżu Kujbyszewa i Stalingradu, nad Dnieprem i Amu-Darią, lud radziecki buduje największe w świecie elektrownie i obiekty nawadniające. Już w r.1952 zostanie ukończona budowa Cimlarskiej siłowni wodnej i Kanału Wołga-Don.

Energia elektryczna nowych siłowni będzie zastosowana nie tylko do systemu nawadniającego i irygacyjnego oraz powiększenia obszaru uprawnego ziemi, ale również do zelektryfikowania robót rolnych.

Posiada ona również decydujące znaczenie przy orce, zbieraniu plonów oraz przy pracach w kołchozowych fermach hodowlanych. Mają tu szczególne zastosowanie traktory elektryczne oraz elektryczne kosiarki i młockarnie najnowszej konstrukcji radzieckiej.

Potężne siłownie wodne umożliwiają powstawanie nowych przemysłów oraz dalszą elektryfikację procesów produkcyjnych. Ponad 10 miliardów kilowatów energii elektrycznej dostarczanych będzie rocznie przez elektrogiganty nadwołżańskie za pośrednictwem przewodu wysokiego napięcia moskiewskiemu systemowi elektroenergetycznemu.

Wzrastające zapasy surowców

W związku z przystąpieniem do pracy dużej liczby nowowyszkolonych kadr geologów wykryto w Związku Radzieckim w krótkim okresie czasu liczne, nieznane dotychczas pokłady minerałów. Według danych statystycznych przed wybuchem pierwszej wojny światowej zaledwie na 40,4 % całego

terytorium imperium cesarskiego przeprowadzane były badania geologiczne, w tym tylko na 0,7 % wykonane one były dokładnie. Do r.1939 udało się przeprowadzić badania geologiczne na ponad 50 % terytorium Związku Radzieckiego, szczególnie zaś dokładnie - na 5 % całego obszaru. Od tego czasu procent ten wzrósł jeszcze, tak że w ciągu ostatnich 11 lat zapasy surowcowe Związku Radzieckiego wzrosły jak następuje:

węgiel	z	203 mld ton	na	1.700 mld ton
ropa naftowa	z	900 mln "	"	4.500 mln "
ruda żelaza	z	1,6 mld "	"	270 mld "
mangan	z	180 mln "	"	800 mln "

Wzrost produkcji środków żywnościowych

Produkcja żywności w ZSRR wzrosła w porównaniu z okresem przedwojennym o 30 - 40 %. We wszystkich republikach Związku Radzieckiego przemysł spożywczy rośnie z roku na rok. Np. w Republice Kirgiskiej produkuje się środki żywnościowe o wartości wyższej o 47 mln niż to przewiduje plan. Szczególnie silny wzrost wykazuje produkcja przemysłu przetworów owocowych, jarzynowych, rybnych i mięsnych. W bieżącym sezonie wyprodukowano ponad 150 mln puszek konserw ponad plan. W Republice Mołdawskiej produkcja konserw jest dwukrotnie większa niż przed wojną. Obecnie wytwarza się tam ponad 80 gatunków konserw. Zdolność produkcyjna mołdawskich fabryk konserw powiększy się w roku bieżącym dwukrotnie.

Nowokubański kanał nawadniający

Na początku grudnia dokonano otwarcia kanału nawadniającego, zbudowanego przez pracujących okręgu Nowokubańskiego.

Wody rzeki Kuban spływają nowym kanałem na pola kołchozów i sowchozów. Na jego trasie zbudowane zostały dwa zbiorniki wodne. Nowy kanał umożliwi nawodnienie ponad tysiąca hektarów ziemi. Wzniesiona tam zostanie również elektrownia wodna o mocy trzystu kilowatów.

W roku bieżącym zaczęto budowę drugiego jeszcze większego kanału, który nawodni około 2.500 ha ziemi. Będą nad nim zbudowane trzy elektrownie wodne o łącznej mocy tysiąca kilowatów.

Osiągnięcia rolnictwa

Mimo ogromnych zniszczeń wojennych i posuchy, jaka nawiedziła kraj w r.1946, rolnictwo radzieckie nie tylko osiągnęło, ale znacznie przewyższyło poziom przedwojenny. Obszar zasiewów zbóż zwiększył się w okresie powojennego

pięciolecia o 20 %, a globalne zbiory w r.1950 przewyższyły poziom przedwojenny o 345 milionów pudów i wyniosły 7,6 miliarda pudów. O 39% zwiększył się w porównaniu z okresem przedwojennym globalny zbiór bawełny, kartofli zaś - o 21 %.

Fogłowie bydła w kołchozach znacznie przewyższa stan z r.1940. I tak: bydła rogatego jest o 40 % więcej, owiec i kóz o 63 %, świń o 49 % i ptactwa domowego dwa razy więcej niż przed wojną.

Podniósł się znacznie stopień mechanizacji prac rolnych. W ciągu 5 powojennych lat rolnictwo radzieckie otrzymało 536.000 traktorów /w przeliczeniu na traktory o mocy 15 KM/, 93.000 kombajnów zbożowych, w tym 39.000 samobieżnych, 341.000 pługów traktorowych, 254.000 siewników traktorowych, 249.000 kultywatorów traktorowych i wielką ilość innych maszyn rolniczych. W roku bieżącym rolnictwo otrzyma łącznie 137.000 traktorów /w przeliczeniu na traktory o mocy 15 KM/, 57.000 kombajnów zbożowych, w tym 29.000 samobieżnych oraz 2 mln innych maszyn rolniczych.

W r.1950 traktory zaorały w kołchozach ponad 90% gruntów. Orka pługami z przedpłużkami wyniosła 87% całej orki traktorowej, podczas gdy w r.1940 wynosiła zaledwie 13%. Do października 1951 r. stacje maszynowo-traktorowe wykonały w kołchozach o 20% więcej robót rolnych niż w r.1950; sprzątnięto kombajnami o 32% zbóż więcej niż w roku ubiegłym.

W przededniu Wielkiej Wojny Narodowej na terytorium ZSRR istniało 10.000 zelektryfikowanych kołchozów oraz 2.500 zelektryfikowanych stacji maszynowo-traktorowych. Pod koniec r.1950 łączna moc elektrowni wiejskich wzrosła w porównaniu z okresem przedwojennym 2,8 raza; z energii elektrycznej korzystało w tym okresie około 30.000 kołchozów i ponad 6.000 stacji maszynowo-traktorowych.

Szeroko rozwinęła się elektryfikacja kołchozów Republiki Ukraińskiej. Republika liczy obecnie ponad 1.200 wiejskich elektrowni wodnych - 7 razy więcej, niż przed wojną. Moc ich przewyższa przedwojenną o 8,5 raza. Uruchomiono również gęstą sieć wiejskich elektrowni ciepłych, pracujących na miejscowym paliwie. Stale rośnie ilość międzykołchozowych elektrowni wodnych. W obwodzie poławskim uruchomiono w październiku 540 Wielko-Bohaczańską elektrownię wodną o mocy 450 kWh, w obwodzie równieńskim - elektrownię Iwanjewską, obsługującą szereg kołchozów rejonu dubnowskiego.

W kołchozach Ukrainy, pracuje 27.000 motorów elektrycznych. Stosuje się je przy młóceniu, nawadnianiu pól, w młynach kołchozowych, na farmach, przy przygotowywaniu pasz itd.

W ciągu trzech lat, które upłynęły od chwili ogłoszenia uchwały partii i rządu ZSRR o przeobrażeniu przyrody stepowych i leśnostepowych rejonów europejskiej części ZSRR, zbudowano w kołchozach wiele stawów i zbiorników wodnych.

Wiele stawów i zbiorników wodnych powstało na Ukrainie, w Autonomicznej Republice Baszkirskiej oraz w obwodach sarsatowskim, rostowskim, czałowskim i innych obwodach kraju radzieckiego. Ogólna powierzchnia nowych stawów obejmuje ponad 60.000 ha., a ilość nagromadzonej w nich wody dochodzi do miliarda mtr³.

W obwodzie czałowskim utworzono wiele zbiorników wodnych na pastwiskach, z których dawniej trzeba było pędzić stada do wodopojoów oddalonych o 15 do 20 km. W kołchozach im. Kujbyszewa i im. Zdanowa w rejonie hawryłowskim tegoż obwodu utworzono stawy o powierzchni ponad 30 ha każdy.

Na Krymie przeprowadzono poważne badania nad możliwością otrzymywania dwukrotnych zbiorów kartofli w ciągu roku. Wychodowano szereg nowych gatunków kartofli, które dają dobre zbiory bez względu na to czy są sadzone na wiosnę, czy w lecie. Równocześnie opracowano metodę, dzięki której u ciężko kiełkujących gatunków kartofli skrócony został przy pomocy specjalnych środków chemicznych okres pomiędzy zasadzeniem a kiełkowaniem. Jest więc obecnie możliwe otrzymanie drugich zbiorów kartofli zebranych w lecie i zaraz potem ponownie zasadzonych. W r. 1952 próby będą prowadzone dalej na szeroka skalę.

W kołchozach południowych obszarów Ukrainy zapoczątkowano uprawę sprowadzonych z Kaukazu drzew cytrynowych.

W 15 kołchozach obszaru Frunze w Kirgizji zakończone zostały nowe zbiory juty. Tym samym potwierdzona została możliwość wprowadzenia tam nowej uprawy luskowej, której powierzchnia będzie w przyszłym roku wielokrotnie zwiększona.

Bilans roku rolniczego na Ukrainie

Kołchozy i sowchozy Republiki wykonały przedterminowo plan dostaw zboża, dostarczając państwu o 56.928.000 pudów więcej niż w roku 1950, jak również przekroczyły plany dostaw buraka cukrowego, warzyw i szeregu innych produktów rolniczych.

A L B A N I A

Ukończenie budowy siłowej

Dnia 1.XI.1951 ukończona została budowa siłowni wodnej, która dostarczać będzie stolicy Albanii, Tiranie, prądu elektrycznego i wody. Prace budowlane przy tym obiekcie rozpoczęto w 1947 r. Ogólna długość wszystkich tuneli tej siłowni wynosi 7.000 m. Dla przebiecia tych tuneli przerzucono 40.000 m³ żwiru i ziemi.

Kombinat włókienniczy

Budowany obecnie kombinat włókienniczy "Stalin" obejmuje powierzchnię ponad 43.000 m². Składa się on z przędzalni, tkalni i farbiarni z najnowocześniejszymi urządzeniami. Jego zdolność produkcyjna wynosi 20 mln m. tkanin. Zakład posiada szkołę techniczną z 3 laboratoriami.

Piąta rocznica przeprowadzenia reformy rolnej

W artykule poświęconym piątej rocznicy przeprowadzenia reformy rolnej w Albanii gazeta "Zeri i Popullit" pisze, że ta najważniejsza reforma dokonana została przez władzę ludową w interesie najszerzych mas chłopskich.

Przed reformą rolną 13,8% rodzin chłopskich zupełnie nie miało ziemi, a 83% miało przeciętnie tylko 1,8 ha. Równocześnie zaś 3% zamożnych rodzin posiadało 91.113 ha, to jest 23,1% ogólnej powierzchni uprawnej ziemi. 7 rodzin obszarniczych posiadało 14.554 ha ziemi, którą uprawiali bezrolni.

W wyniku reformy rolnej 21.544 rodzin chłopów bezrolnych otrzymało bez odszkodowania 155.159 ha. Również chłopci małorolni otrzymali ziemię. Jednocześnie utworzono państwowe gospodarstwa rolne.

Po przeprowadzeniu reformy rolnej znacznie wzrósł obszar gruntów uprawnych w kraju. W r.1950 osiągnął on 150% w porównaniu z r.1939. Podnoszą się plony kultur rolnych, jednocześnie zaprowadza się uprawę ważnych roślin technicznych. Obszar uprawy zbóż wyniósł w porównaniu z okresem przedwojennym - 120,8 %, ryżu - 425 %, podczas gdy teren zajęty pod uprawę roślin technicznych wzrósł dziesięciokrotnie; wśród nich na pierwsze miejsce wysuwa się bawełna.

W r.1947 utworzono pierwszą stację maszynowo-traktorową w Albanii. Od tego czasu park traktorowy MTS wzrósł o 204 %.

Pod kierownictwem Albańskiej Partii Pracy - pisze na zakończenie gazeta - chłopci albańscy w sojuszu z klasą robotniczą odnieśli wielkie zwycięstwo. Spełniło się ich odwieczne marzenie - stali się oni gospodarzami swojej ziemi i owoców swojej pracy.

B U Ł G A R I A

Medykamenty dla Norwegii

W ramach układu handlowego zawartego przez jedno z prywatnych przedsiębiorstw norweskich z państwowym bułgarskim przedsiębiorstwem handlu zagranicznego, została przewi-

dziana w ciągu roku wymiana towarowa do wysokości 8 190.000 po obu stronach.

Strona bułgarska dostarczy wyrobów farmaceutycznych oraz nicotinsulfatu, otrzymując w zamian z Norwegii tran wielorybi i inne produkty.

Budowa huty

W odległości trzydziestu kilometrów od Sofii rozpoczęto budowę pierwszej w tym kraju huty. W budowie znajduje się już sześć wielkich obiektów, jak również domy mieszkalne dla przyszłych robotników huty. Robotnicy podjęli socjalistyczne współzawodnictwo o przedterminowe zakończenie budowy. Na wszystkich obiektach stosuje się doświadczenia budowniczych radzieckich. Liczne brygady murarzy pracują według metody radzieckiego stachanowca Koroliewa, mistrza w szybkościowym układaniu cegieł.

Tramwaj produkcji krajowej

Przed wojną Bułgaria nie produkowała tramwajów ani trolleybusów. Park komunikacyjny stolicy składał się z niewielkiej liczby wagonów tramwajowych starej konstrukcji, sprowadzonych z zagranicy. W kraju istniał tylko jeden warsztat reperacji wagonów tramwajowych.

Teraz warsztat ten przebudowano na wielki zakład, produkujący wagony motorowe i trolleybusy. Obecnie po ulicach Sofii krążą nowe komfortowe tramwaje i trolleybusy krajowej produkcji. Z każdym rokiem zakład zwiększa produkcję. W roku 1951 wypuszczono pięć razy więcej wozów niż w roku 1947.

W roku ubiegłym zespół pracowników zakładu osiągnął znaczne sukcesy, wypełniając przedterminowo plan roczny. Oddano już do użytku dziesięć wagonów motorowych i dziesięć przyczepnych ponad plan.

Dzięki wydatnej pomocy Związku Radzieckiego i zastosowaniu przodujących metod pracy zakład produkuje nowe typy wagonów czteroosiowych.

Budowa fabryki maszyn rolniczych

W m. Ruse rozpoczęto budowę jednego z największych przemysłowych obiektów Bułgarii - fabryki maszyn rolniczych, im. Georgi Dymitrowa. Zespół budowniczych zobowiązał się ukończyć budowę pierwszego działu montażowego w ciągu 55 dni roboczych.

Plan zalesienia

Według uchwały Rady Ministrów w sprawie zalesienia kraju, w ciągu 12 lat zostanie zalesiony obszar 1 mln ha.

W roku 1952 zebranych zostanie 1.300 ton nasion różnych gatunków drzew, oraz wyhodowanych 200 mln sadzonek.

W roku 1954 w kraju istnieć będą nowe szkółki na obszarze 650 ha. Uchwała Rady Ministrów przewiduje również przeprowadzenie poważnych prac przy zakładaniu zielenców wokół dzielnic mieszkaniowych oraz w pobliżu zakładów przemysłowych, w uzdrowiskach itd.

W ciągu jesieni zalesiono już 2.000 ha, z których 1.600 ha było nieużytkami.

Przygotowuje się również utworzenie pasów ochronnych w głównym rejonie rolniczym kraju, - Dobrudży, gdzie do końca roku ubiegłego zostaną przeprowadzone pasy leśne na przestrzeni 500 ha.

Tworzenie pasów leśnych przeprowadza się w Bułgarii na podstawie doświadczeń Związku Radzieckiego. Szczególnie szeroko stosuje się gniazdowy sposób sadzenia sadzonek, opracowany przez prof. Łysenkę.

Nowa linia kolejowa

Dobiegła już końca budowa Podbałkańskiej Linii Kolejowej, największej magistrali kolejowej Bułgarii. Budownicowie podjęli zobowiązanie przekazać ją do próbnego użytku do dnia 21 grudnia ub.r. Magistrala przecina największe w kraju pasmo górskie - Starą Płaninę - i łączy Zachodnią Bułgarię ze Wschodnią.

Zaczęta jeszcze w 1921 r. budowa okazała się ponad możliwości ówczesnego monarcho-faszystowskiego rządu burżuazyjnej Bułgarii. Po zbudowaniu zaledwie kilku kilometrów drogi robota została przerwana.

Obecnie budowę tę wznowiono i w warunkach ustroju ludowo-demokratycznego szybko doprowadzono do końca.

Rozwój handlu państwowego i spółdzielczego

Od chwili rozpoczęcia socjalizacji handlu detalicznego w Bułgarii bardzo znacznie wzrosła kultura sprzedaży. Zamiast małych, często nie odpowiadających wymaganiom higieny sklepów powstały doskonale urządzone państwowe i spółdzielcze domy towarowe, które zaspakajają wszystkie żądania i wymagania klientów.

W Sofii otwarto w ciągu roku 475 nowoczesnych sklepów, 311 dalszych tego rodzaju miejsc sprzedaży zostanie wkrótce oddanych do dyspozycji w celu rozszerzenia sieci sprzedaży.

Jakość towaru jak również ich podaż wzrosła od r.1950 bardzo znacznie. Udział sektora państwowego i spółdzielczego w ogólnych obrotach handlu detalicznego wzrósł z 68% w r.1950 do 72,5% w roku ubiegłym.

CHIŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Sukcesy budownictwa gospodarczego w Północno- Wschodnich Chinach

Północno-Wschodni Komitet Planowania Gospodarczego opublikował dane o osiągnięciach produkcyjnych tego rejonu, zwiększeniu płac zarobkowych robotników przemysłowych i rozwoju handlu. Przedsiębiorstwa państwowe Chin Północno-Wschodnich przekroczyły swe plany produkcyjne w III kwartale ub.r. o 11,9%. Tak więc poziom produkcji tych przedsiębiorstw podniósł się w porównaniu z produkcją w tym samym okresie ubiegłego roku o 27,5%. Do końca września wyprodukowano ponad plan oraz uzyskano oszczędności na sumę równą wartości przeszło 11 mln ton zboża. Przeciętne płace w III kwartale ub.r. wzrosły w przedsiębiorstwach przemysłowych, transportowych, energetycznych, górniczych i innych o 16,8%. Ilość robotników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach państwowych, zwiększyła się o 10%.

Dzięki dodatkowym dochodom przedsiębiorstw państwowych zwiększyły się dochody rządu ludowego Chin Północno-Wschodnich, który dzięki temu mógł przeznaczyć na rozwój przemysłu większe sumy, niż przewidywał budżet.

Sukcesy przemysłu węglowego

Gazeta "Żenminzibao" zamieściła artykuł, omawiający sukcesy przemysłu węglowego Chin północno-wschodnich. "Jeżeli, pisze gazeta, wydobycie węgla w r.1948 przyjął za 100, to w r.1950 wzrosło ono do 244%. W I półroczu r.1951 wydobyto o 2,6% więcej węgla niż w analogicznym okresie roku ubiegłego".

Osiągnięto również sukcesy w dziedzinie zwiększenia bezpieczeństwa pracy, w wyniku czego zmniejszyła się znacznie ilość nieszczęśliwych wypadków. W niektórych zagłębiach węglowych, jak na przykład w Tunhua, w ciągu całego roku nie było ani jednego wypadku.

Przedsięwzięte w kopalniach środki dla zapewnienia bezpieczeństwa pracy przyczyniły się do wzrostu wydobywania węgla. Obecnie upowszechnia się na kopalniach inicjatywę przodownika pracy Szi Juj-haja. Z jego doświadczeń w zastosowaniu ochrony zdrowia przy pracy korzysta już ponad 45.000 górników.

Wynagrodzenia robotników stale wzrastają. W porównaniu do r.1949 zwiększyło się ono obecnie niemal o 50%.

Wzrost wydobywania ropy naftowej

Z okazji otwarcia wystawy "Chiński przemysł naftowy" w Pekinie, wiceminister przemysłu naftowego stwierdził, że

wydobycie ropy naftowej w roku ubiegłym przewyższy wydoby-
cie z r.1949 o 70%.

Wzrost produkcji papieru

Fabryki papieru, podległe Ministerstwu Przemysłu Lekkiego, przekroczyły plan produkcji papieru w III kwarta-
le 1951 o 10%. Przypuszcza się, że produkcja papieru
w r.1951 wzrosła o 34% w stosunku do stanu z r.1950.

Reforma rolna

Jednym z najważniejszych zadań Chińskiego Rządu Ludowego jest rozwiązanie kwestii agrarnej i zaspokojenie palą-
cych potrzeb pracującego chłopstwa.

Obecnie przeprowadzana jest w Chinach reforma rolna, w której ulegają konfiskacie ziemie obszarnicze i rozdzie-
lane są między chłopów bezrolnych i małorolnych. Reforma
rolna prowadzi do zniesienia feudalnego wyzysku, którego
ofiara było pracujące chłopstwo, do zlikwidowania olbrzy-
mich czynszów dzierżawnych i lichwiarskiego kapitału na wsi.

Stosunki agrarne, panujące do niedawna w Chinach, można w najogólniejszych zarysach scharakteryzować następu-
jąco: obszarnicy i kułacy, stanowiący niespełna 10% ludności
wiejskiej, posiadali około 70 - 80% całej ziemi. Pracujące
chłopstwo, fornale, biedni i średni chłopci, stanowiący 90%
ludności, posiadali 20 - 30% gruntów uprawnych. Pracując
bez przerwy nie mogli zarobić nawet na wyżywienie swej ro-
dziny.

Ustawa o reformie rolnej z 30 czerwca 1950 r. obaliła
na wsi chińskiej system feudalnego wyzysku i wprowadziła
nową strukturę własności chłopskiej.

Uwzględniając specyfikę rewolucji chińskiej i skompli-
kowane stosunki agrarne w Chinach, Partia Komunistyczna i
rząd ludowy Chin uchwały plan stopniowego przeprowadzania
reformy w poszczególnych rejonach kraju, według kolejnych
etapów.

Obecnie w interesie odbudowy gospodarki kraju, w okre-
ślonych granicach jest możliwe istnienie i rozwój gospodarki
prywatno-kapitalistycznej zarówno w mieście jak i na wsi.
W związku z tym przy przeprowadzaniu reformy rolnej zach-
wuje się gospodarstwa kułackie. W rejonach o rozdrobnionej
własności ziemskiej, ustawa zezwala na pewne uszczuplenie
stanu posiadania kułaków, jednakże tylko w wypadku, jeżeli
mają oni znacznie więcej ziemi, niż pozwalają na to przecię-
tne normy posiadania ziemi na głowę ludności, ustanowione
dla danego rejonu. Jednocześnie rząd Chińskiej Republiki
Ludowej prowadzi politykę ograniczania kułaków przy pomocy
systemu podatkowego, jak również drogą obniżania chłopom
małorolnym stawek czynszu dzierżawnego, stopy procentowej,
pożyczek itd. W myśl ustawy byli obszarnicy, którzy chcą

pracować, otrzymują działkę gruntu tych samych rozmiarów, co wszyscy chłopci.

Po uchwaleniu w r.1950 ustawy o reformie rolnej zaczęto ją realizować w różnych rejonach kraju. W Chinach Północnych i Północno-Wschodnich zakończono przeprowadzanie reformy w początkach 1950 r., w Chinach Wschodnich i Środkowych zostanie ona zrealizowana do końca b.r. Reformę przeprowadzono już całkowicie na obszarach zamieszkałych przez 310 milionów ludności. W ciągu najbliższych 12 miesięcy przewiduje się przeprowadzenie reformy na terytorium zamieszkałym przez dalszych 90 milionów obywateli. W ten sposób reforma zostanie całkowicie zakończona w r.1952, z wyjątkiem kilku rejonów, zamieszkałych przez mniejszości narodowe.

Wojna oraz prowadzona przez klikę Czang-Kai-szeka polityka doprowadziły rolnictwo chińskie na skraj przepaści. W porównaniu z poziomem 1936 r. produkcja rolna spadła w Chinach o jedną trzecią. Dzięki reformie rolnej i pomocy udzielonej chłopstwu przez rząd ludowy rozpoczęła się szybka odbudowa gospodarki rolnej; tak np. w Chinach Północnych i Północno-Wschodnich produkcja rolna osiągnęła już poziom przedwojenny.

Chiny kuomintangowskie musiały przywozić zboże z zagranicy. Obecnie Chińska Republika Ludowa nie tylko posiada dostateczną ilość własnego zboża, lecz nawet pomaga Indiom, dostarczając żywność głodującej ludności tego kraju.

Zakończenie reformy rolnej w Chinach Południowych

Obecnie przeprowadza się w Chinach Południowych ostatnie prace związane z ukończeniem reformy rolnej. Z wyjątkiem obszarów zamieszkałych przez mniejszości narodowe reforma rolna zostanie zakończona na wiosnę we wszystkich częściach prowincji Szeczuan, Sikang i Junnan.

Bogaty zbiór konopi

Ze wszystkich obszarów Chin Wschodnich napływają meldunki o bardzo pomyślnych zbiorach konopi. W prowincji Tien-tsin plony wynoszą przeciętnie 180 do 240 kg z 1 ha /1/16 ha/, tj. o 20% więcej aniżeli w roku ubiegłym.

Budowle narodowe

Na rzeczce Huaj rozpoczęto drugą fazę robót nawadniających. Ukończywszy zbiory, chłopci prowincji Henan, Północnego Anchweju i Północnego Csjansu rozpoczęli budowę tam, grobli i zbiorników wody. Ponad 2 mln ludzi przystąpiło już do wykonania olbrzymiego planu ujarznienia tej rzeki, będącej w ciągu wielu lat źródłem nieszczęść i nędzy ludności rolniczej tych prowincji.

Budownictwo na rzece Huaj stanowi część tych prac, mających na celu naprawę i doprowadzenie do porządku systemu nawadniającego w Chinach, które podjął Centralny Rząd Ludowy po zwycięstwie rewolucji.

W bieżącym roku, suma wydatkowana przez Centralny Rząd Ludowy Chińskiej Republiki Ludowej na odbudowę i budowę systemów nawadniających przewyższa 42-krotnie najwyższą sumę, wyasygnowaną przez władze kuomintangowskie w poprzednich latach.

Odbudowa i budowa systemów nawadniających przybiera w oswobodzonych Chinach ogromne rozmiary. W roku 1950 i ubiegłym przy budowie nasypów, tam, kopaniu studzien i zbiorników wody zatrudnionych było ponad 10 mln osób. Dzięki ogromnym pracom obszar gruntów nawadnianych w kraju zwiększył się o 8,5 mln mu /1 mu = 1/16/ ha/.

Partia komunistyczna Chin poświęca dużo uwagi budowie systemu nawadniającego na Huaj oraz na innych rzekach.

Na tereny budowy narodowych przybyły grupy personelu medycznego i brygady kulturalne. Pomędzy budowniczymi rozwinęło się masowe współzawodnictwo pracy.

Targi północno-chińskie

Niedawno zamknięte zostały 45-dniowe targi północno chińskie. Targi te odwiedziło ponad 1.000.000 osób. Zawarte w tym czasie transakcje opiewają na 1560 mlrd juanów ludowych. Targi odwiedzały delegacje handlowe przybywające ze wszystkich stron Chińskiej Republiki Ludowej, przedstawiciele chłopów oraz goście zagraniczni.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Bratnia pomoc Związku Radzieckiego

Przed ośmiu laty podpisana została w Moskwie między Czechosłowacją a Związkiem Radzieckim umowa o przyjaźni, wzajemnej pomocy i powojennej współpracy. Dzień ten stał się historycznym słupek granicznym w dziejach ludu czechosłowackiego. Umowa czechosłowacko-radziecka jest przykładem wolnej i płodnej, pokojowej współpracy między państwami i narodami.

Najważniejszym instrumentem wzajemnej pomocy gospodarczej między krajami obozu pokoju jest handel zagraniczny.

W sposób przekonywujący świadczą o tym umowy handlowe, między innymi również umowa, jaką zawarł Związek Radziecki z Czechosłowacją w listopadzie 1950 roku, na okres 1951-1955. Umowa gospodarcza ze Związkiem Radzieckim, która

jest przykładem wzorowej współpracy między państwami, gwarantuje CSR nie tylko potężny rozwój sił produkcyjnych, ale również możliwość długoterminowego planowania; gwarantuje pełne zatrudnienie w przemyśle czechosłowackim, gwarantuje CSR niezawisłość gospodarczą dzięki dostawom niezbędnych surowców i dóbr inwestycyjnych, gwarantuje tym samym postęp techniczny.

Związek Radziecki pomaga CSR i innym państwom demokracji ludowej w budowie krajowego przemysłu ciężkiego. Równocześnie Związek Radziecki posyła Czechosłowacji maszyny rolnicze, zwłaszcza traktory i kombajny, które przyczyniają się do podwyższenia poziomu czechosłowackiej produkcji rolnej i dzięki temu do zmniejszenia przywozu produktów rolnych. Bez radzieckiego wyposażenia kopalń Czechosłowacja nie mogłaby ich zmechanizować i zwiększyć wydobyć węgla.

To, co u kapitalistów jest przedmiotem oczywistego zdzierstwa w formie na przykład opłat za wykorzystanie wynalazków technicznych /t.zw. opłaty licencyjne/, CSR otrzymuje za darmo ze Związku Radzieckiego, w ramach pomocy technicznej.

Przemysł czechosłowacki rozwijał się coraz bardziej dzięki dostawom surowców radzieckich. Czechosłowacki lud pracujący nigdy nie zapomni roku nieurodzaju w 1947 roku, gdy dostawy radzieckie nie dopuściły do głodu. W roku 1948 pomógł Związek Radziecki, dzięki dostawom mięsa i tłuszczu wybrnąć z trudnej sytuacji aprowizacyjnej, która to pomoc na odcinku mięsa wołowego jeszcze w roku 1949 przedstawiała 23% ogólnego zapotrzebowania.

Nie chodzi tu jednak wyłącznie o pomoc materialną, ale o bezpośrednie przekazywanie drogocennych i wieloletnich doświadczeń oraz możliwość czerpania nauki od Związku Radzieckiego. Z pomocą techniki radzieckiej, według dokumentacji i planów radzieckich, przemysł czechosłowacki będzie produkował wyroby, których nigdy dotychczas nie produkował i których często nie umie produkować ani jedno kapitalistyczne państwo europejskie. Technika radziecka, która zajmuje już dzisiaj pierwsze miejsce w świecie, zwrócona jest przede wszystkim w kierunku tych rodzajów produkcji, których zwiększenie lub udoskonalenie przyspieszy rozwój socjalizmu w CSR.

Pracownicy handlu zagranicznego oszczędzają dewizy

Pracownicy Centrali Handlu Zagranicznego Exico i doświadczalnego Instytutu Zakładów Skóra-Guma utworzyli brygadę, która zobowiązała się wynaleźć surowiec zastępczy dla produkcji uszczelkek membran do gazomierzy. Dotychczas surowiec do produkcji wspomnianych membran był sprowadzony z zagranicy. Po długiej i skomplikowanej pracy, przeprowadzeniu szeregu analiz i doświadczeń, wynaleźli oni odpowiedni surowiec krajowy w postaci skór kozłowych, który okazał się w użyciu lepszy od surowca indyjskiego. Produkcja membran z tego surowca już została zapoczątkowana i już w roku

bieżącym Czechosłowacja zaoszczędzi w ten sposób 5.600.000 koron czeskich w funtach szterl. Po udoskonaleniu produkcji membrany te będzie można zaoferować również i innym krajom demokracji ludowej.

Wystawa w Szanghaju

W październiku i listopadzie czynna była w Szanghaju wystawa p.t. "Nowa Czechosłowacja". Zwiedziło ją 220.000 widzów. Największe zainteresowanie wzbudziła część przemysłowa oraz eksponaty książkowe i naukowe. Wystawa znalazła szeroki oddźwięk na łamach prasy chińskiej, która przy tej okazji zamieściła szereg artykułów o przemyśle i kulturze Czechosłowacji.

Całkowita mechanizacja przemysłu hutniczego

Rząd postanowił przedsięwziąć kroki, mające na celu wielki wzrost produkcji przemysłu hutniczego, będącego podstawą rozwoju przemysłu dóbr konsumpcyjnych i zaopatrzenia ludności w produkty powszechnego użytku.

Huty nie wykonywały dotychczas swojego planu, gdyż ich zdolność produkcyjna nie była dostatecznie wykorzystana. Aby zapobiec tej sytuacji i tym samym zwiększyć wydajność hut, rząd zaaprobował opracowany przez Partię Komunistyczną plan całkowitej mechanizacji i automatyzacji przemysłu hutniczego. Plan ten ma być zrealizowany w ciągu 3 lat.

Przemysł budowy maszyn przedstawia się całkowicie na produkcję nowoczesnych urządzeń dla wielkich pieców i walcowni. W przyszłym już roku wielka część produkcji zostanie zmechanizowana, co ułatwi bardzo pracę hutników.

Rząd jest równocześnie zdania, że ze względu na wagę i rodzaj pracy robotników, techników i urzędników tego przemysłu należy im zapewnić odpowiednie płace i utrzymanie.

Czysty zarobek na godzinę robotników pracujących przy wielkich piecach w walcowniach wynosi od 42 do 46 Kcs. Stosuje się przy tym system premiowania progresywnego, który umożliwia przy przekroczeniu normy zwiększenie stawki akordowej od 50 do 200%. Ponadto, już po wykonaniu 90% normy, załoga całej zmiany otrzymuje wysokie premie.

W celu dalszego polepszenia warunków życia robotników rozpoczęto budowę około 18.000 mieszkań, z których już w r. 1952 gotowych będzie 7.000.

Wszystkie te kroki - pisze prasa czechosłowacka - przyczynią się do polepszenia stopy życiowej mas pracujących oraz do przyspieszenia budowy socjalizmu.

Produkcja największych w Europie kadzi na stal

Dwie największe dotychczas w Europie kadzie na stal zostały niedawno wyprodukowane w zakładach im. Klementa Gottwalda w Witkowicach dla nowo-wybudowanej stalowni. Każda z kadzi pomieścić może 200 t stali. Dla odtransportowania ich do miejsca przeznaczenia wypożyczono z Polski specjalny sprzęt transportowy.

Spółdzielnie produkcyjne stosują siew poprzeczny

Prawie 1.000 spółdzielni produkcyjnych zgłosiło na wiosnę r.ub. gotowość przeprowadzenia na obszarze obejmującym ogółem 2.800 ha prób siewu poprzecznego oraz nawożenia i sadzenia grupowego. Większość prób przyniosła bardzo dobre wyniki. Tak np. w wyniku siewów poprzecznych wydajność z hektara podniosła się o 2 - 10 q na 1 ha. Obecnie spółdzielnie produkcyjne zobowiązały się obsiać w bieżącym roku gospodarczym już ponad 100.000 ha metodą siewu poprzecznego.

Zwiększona konsumpcja środków żywnościowych

Zwiększenie miesięcznych przeciętnych płac rolników czechosłowackich o 10% w porównaniu z rokiem 1950 spowodowało znaczne podniesienie konsumpcji środków żywnościowych. Sprzedaż mięsa i wędlin wzrosła w III kwartale ub.r. o 9% w porównaniu z tym samym okresem ub.r., masła zaś - o 19%.

M O N G O L S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Rozwój gospodarki

Po ostatecznej likwidacji systemu feudalnego w r.1940 zapoczątkowana została nowa forma rozbudowy gospodarki mongolskiej. Dzięki pomocy Związku Radzieckiego powstają nowe fabryki przemysłu przetwórczego. Stale jest rozbudowywany transport kolejowy, samochodowy i rzeczny.

Podstawę polityki gospodarczej do r.1947 tworzyły plany roczne. W r.1948 zaprowadzone zostało planowanie długofalowe. Pierwszy plan 5-letni rozwoju gospodarczego i kulturalnego kraju /1948-1952/ przewiduje wzrost produkcji przemysłowej z 188,3 mln na 370,7 mln tugryków /1 tugryk = 1 rubel/. Wydobycie węgla wzrośnie o 85%, tak iż począwszy od r.1953 będzie zbędny import węgla radzieckiego.

Produkcja energii zostanie znacznie rozszerzona, zaś towarów masowych - podwojona; transport samochodowy wzrośnie trzykrotnie.

Przewidziane jest poza tym telefoniczne połączenie

stolicy z 16 miastami powiatowymi, oraz uruchomienie linii lotniczej do bardziej oddalonych okręgów. Inwestycje osiągnęły sumę 253,3 mln tugryków, z czego połowa przypadnie na budowę przemysłowe i komunikacyjne, druga połowa zaś - na budownictwo mieszkaniowe i urządzenia socjalne. Liczba osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach państwowych wynosi 70.000 osób. W ramach kolektywizacji gospodarki rolnej ilość ośrodków maszynowych wzrosła do 120; stan bydła osiągnął już w r.1950 - 42.200 sztuk.

Jedną z największych przewidzianych w planie inwestycji budowlanych Mongolii - kombinat przemysłowy im.Czołbaj-sana znajduje się już na ukończeniu.

N I E M I E C K A R E P U B L I K A DEMOKRATYCZNA

Współzawodnictwo dla wykonania zadań eksportu

Mając na celu terminową dostawę dźwigów metalowych do dnia 10 grudnia dla Związku Radzieckiego i państw demokracji ludowej, jedna z brygad VEB Kranbau Eberswalde wezwała wszystkich pracowników do podjęcia masowego współzawodnictwa pracy. Na specjalne premie robotników VEB Kranbau Eberswalde i innych zakładów przeznaczono sumę 200.000 DM.

W wezwaniu do podjęcia współzawodnictwa czytamy m.in.: W IV kwartale b.r. na mocy zawartych między N.R.D. a Wielkim Związkiem Radzieckim oraz państwami demokracji ludowej umów handlowych, wzięliśmy na siebie przyjacielskie zobowiązanie. Wykonanie tego zobowiązania napotkało w naszych zakładach na pewne trudności.

W chwili obecnej odczuwamy duży brak nitów stalowych i z tego względu zwracamy się do wszystkich robotników stalowni Niemieckiej Republiki Demokratycznej, aby pomogli nam przy realizacji naszego wielkiego patriotycznego zadania, jakim jest wywiązanie się z przyjacielskich zobowiązań.

Wzywamy stalownię Niemieckiej Republiki Demokratycznej: przysłać jak najszybciej brygady robocze, złożone z wykwalifikowanych sił, wyrabiających nity, które pomogą nam w terminowym wykonaniu naszych zobowiązań, będącym jeszcze jednym elementem utrzymania i umocnienia pokoju. Wzywamy również wszystkie nasze bazy zaopatrzeniowe do rozpoczęcia współzawodnictwa".

Wstrzymanie wymiany handlowej przez Niemcy Zachodnie

Wszelka wymiana handlowa pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Niemcami Zachodnimi uległa wstrzymaniu z dniem 30 listopada ponieważ w dniu tym wygasła prowizoryczna umowa handlowa, regulująca tę wymianę. Umowa ta już poprzednio była prolongowana.

Miała ona być zastąpiona 1 lipca przez nowe porozumienie na okres roku 1951/52, jednakowoż Niemcy Zachodnie sprzeciwiły się zawarciu takiego porozumienia pod pretekstem, że władze N.R.D. nie przywróciły wolnego handlu i komunikacji pomiędzy Zachodnim Berlinem a Zachodnimi Niemcami.

Rząd N.R.D. zdementował te twierdzenia i stwierdził, że nie stawia żadnych ograniczeń handlowi między dwiema częściami Niemiec.

Dyskryminacja handlowa ze strony U.S.A.

Oficjalne koła amerykańskie zamierzają zastąpić markę towarową "Made in Germany" na jakąś inną, podkreślając różnicę między produkcją Niemiec Zachodnich i Niemiecką Republiką Demokratyczną.

Tego rodzaju zarządzenie wprowadzić się ma w celu przeszkody eksportowi towarów z Niemieckiej Republiki Demokratycznej do Stanów Zjednoczonych na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania.

Nowa obniżka cen

Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej uchwalił nową obniżkę cen na towary spożywcze i przemysłowe w N.R.D. i w Berlinie.

W związku z tym postanowieniem, ceny na towary przemysłowe z dniem 9 grudnia zostały obniżone od 10-15% w tym: tkanin jedwabnych o 35%, obuwia o 30%, zegarków o 50%, odbiorników radiowych, motocykli, wyrobów futrzanych, tkanin bawełnianych od 17-25% itd.

Jednocześnie obniżono znacznie ceny niektórych rodzajów towarów spożywczych: mięsa o 25%, tłuszczów zwierzęcych, margaryny, olejów roślinnych i masła śmietankowego od 12,5 - 16%, cukru o 25%, ryżu o 28%, napojów alkoholowych i herbaty - o 50%.

Dzięki obniżce cen ludność Republiki zaoszczędzi około 2,3 mld DM rocznie.

Wzrost produkcji Berlina o 80%

Ogólna produkcja przemysłu państwowego i prywatnego demokratycznego sektora Berlina wzrosła w III kwartale 1951r. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego o 32%, w tym produkcja przemysłu państwowego wzrosła o 37%, prywatnego zaś o 23%. Globalna produkcja przemysłu berlińskiego w okresie 3 lat tj. od chwili powstania demokratycznych władz wzrosła o 80%.

Ilość pracowników zatrudnionych w państwowym przemyśle berlińskim była w III kwartale 1951 roku o 7.000

większa niż w analogicznym okresie roku 1950. Procent kobiet w stosunku do ogółu zatrudnionych w przemyśle w III kwartale 1951 r. wyniósł 42 i jest wyższy o 1,7% w porównaniu z analogicznym okresem roku 1951.

R U M U N I A

Rumunia eksploatuje swoje źródła energii

W ramach pięcioletniego planu gospodarczego Rumuńskiej Republiki Ludowej przewidującego wzrost produkcji w r.1955 o 244% w porównaniu z r.1950, postępują szybko prace, mające na celu stworzenie podstaw dla rozwoju przemysłu energetycznego.

Wszystkie niezbędne elementy do produkcji energii jak węgiel, drzewo, ropa naftowa i woda, posiada Rumunia w dużej obfitości. Zapasy węgla kamiennego i antracytu wynoszą od 31 do 48 mln t., węgla brunatnego i lignitu od 2.400 - 2.838 mln t., torfu - 76-200 mln t., ropy naftowej - 95 mln ton, gazu ziemnego /produkt pochodny ropy naftowej/ - 35 miliardów m³, metanu - 575 mln m³; przeciętny roczny potencjał siły wodnej wynosi 5,93 mln KW.

Pokłady węgla kamiennego skoncentrowane są w Banacie. Cała produkcja węgla w r.1939 wynosiła 289.000 t. Pokłady węgla brunatnego znajdują się w dolinie Jun /kopalnie Petrosani, Lupeni, Vulkan, Livazeni /, w północno-wschodniej Transylwanii /kopalnie Lapuzi, Lalon, Molobuva, Compamesti, Falticeni/.

Pokłady lignitu znajdują się przeważnie na terenie południowego Podkarpacia. Mniejsze pokłady lignitu występują ponadto w Transylwanii i na obszarze 3 rzek Crisul. W r.1939 łączna produkcja węgla brunatnego i lignitu wyniosła 2,1 mln ton. Mimo zniszczeń wojennych, które jednak zostały szybko usunięte przez rumuńskich robotników korzystających z radzieckiej pomocy, produkcja zarówno węgla brunatnego jak i lignitu wynosiła już w r.1948 - 2 mln ton. W roku 1955 całkowite wydobycie ma osiągnąć cyfrę 8,5 mln t. Zasoby torfu, które koncentrują się przeważnie w Transylwanii i delcie Dunaju i dotychczas nie były wykorzystywane, poddane zostaną eksploatacji w ramach planu pięcioletniego.

Największe pokłady ropy naftowej znajdują się na terenie Prahova i Dembovici. Najbogatsze złoża znajdują się w pobliżu Bustenari i Cempina. Niemniej bogate w ropę naftową są złoża w pobliżu wsi Doartanec. Ropa naftowa jest najważniejszym źródłem energetycznym Rumunii. Wydobycie jej w r.1938 wyniosło 6,64 mln ton. Przy końcu planu pięcioletniego wydobycie ropy naftowej będzie wynosiło 10 mln ton, co będzie oznaczało wzrost o 183% w porównaniu z r.1950.

Pokłady gazu ziemnego koncentrują się przede wszystkim w Transylwanii z centrum w Sarmasel. Jeśli chodzi o skład chemiczny tego gazu, to jest on czystym metanem.

W kilku miastach Transylwanii: Turda, Uaira i in. gaz ten jest wykorzystywany przez zakłady przemysłowe. W r.1939 wydobycie gazu ziemnego /metanu/ wynosiło 358,5 mln m³. W roku natomiast 1948 wydobycie to wyniosło 3,9 miliarda m³.

Wśród materiałów palnych odgrywa również bardzo poważną rolę drzewo. Lasy zajmowały przed drugą wojną światową około 6,5 mln ha. Roczny przyrost był oceniany na ponad 16 mln m³, podczas gdy wyrąb wynosił 20 mln m³. Kres tej rabunkowej gospodarce został położony w chwili, kiedy lasy przeszły na własność ludu. W ramach planu pięcioletniego przewidziane jest dalsze powiększenie drzewostanu.

Siły wodne były dotychczas zupełnie nie wykorzystywane. W r.1934 w całej Rumunii było tylko 92 siłownie o ogólnej mocy 52.000 kW. Natomiast w roku ubiegłym moc wszystkich czynnych siłowni wodnych w Rumunii wynosiła 75.000 kW, t.zn., że zapasy energii wodnej wykorzystane są w 3,3% minimalnego potencjału /2,27 mln kW/.

Pierwszym konkretnym pociągnięciem, mającym na celu wykorzystanie tych bogatych zasobów energii, było opracowanie w jesieni ubiegłego roku dziesięcioletniego planu elektryfikacji. Plan ten przewiduje budowę 13 ciepłowni i 24 siłowni wodnych, rozbudowę istniejących elektrowni jak również stworzenie licznych mniejszych elektrowni i odpowiednich urządzeń dla zaopatrywania wsi.

Do r.1955 ludowo-demokratyczny rząd rumuński wyasygnuje na rozwój gospodarki energetycznej 146 miliardów lei t.zn. 11% ogólnych nakładów inwestycyjnych. W r.1955 całkowita wydajność elektrowni będzie wynosiła 4,7 miliardów kWh. t.zn. o 385% więcej niż w r.1950.

Pomoc Związku Radzieckiego przy budowie kanału Dunaj-Morze Czarne

Dla budowy kanału Dunaj-Morze Czarne Związek Radziecki bez przerwy nadsyła nowe, coraz to doskonalsze urządzenia. Niedawno, na odcinek Nr.1 - Cerna-Voda, gdzie trwają prace przy budowie nowego portu na Dunaju, Związek Radziecki nadesłał potężny czerpak elektryczny do prowadzenia prac przy pogłębianiu dna. Inne czerpaki podobnego typu są obecnie montowane w dokach w Braile i niedługo przysłane zostaną również na budowę Cerna-Voda.

Nowa kopalnia węgla

W pobliżu miasta Caransebesz rozpoczęto prace przy budowie nowej kopalni węgla.

Węgiel, wydobywany z kopalni, będzie dostarczany elektrowni budowanej obecnie w Valiszoarze.

Lepsze zaopatrzenie w warzywa

W związku z budową urządzeń nawadniających, umożliwiających zwiększenie uprawy warzyw na przeszło 20.000 ha, zaopatrzenie ludności rumuńskiej w warzywa wzrosło w ubiegłym roku o przeszło 1 mln ton w stosunku do roku ubiegłego. W przyszłym roku nawodnionych zostanie dalszych 24.000 ha odłogów, które przeznaczone będą pod uprawę warzyw.

V I E T N A M

Nacjonalizacja handlu

W wielu prowincjach Demokratycznej Republiki Wietnamu utworzone zostały pierwsze państwowe przedsiębiorstwa handlowe. Od chwili swego powstania zaopatrują one ludność w ryż, kukurydzę i inne produkty. W związku z tym cena ryżu jest obecnie o 1/3 niższa od ceny z początku roku. Państwowe przedsiębiorstwa handlowe popierają również rozwój drobnego przemysłu; w prowincji Phutho np. zaopatrzyły one w surowce fabryki papieru, występując jednocześnie jako odbiorca wyrobów tych fabryk.

W E G R Y

Nowe perspektywy dla handlu zagranicznego

Po ostatniej wojnie świat coraz bardziej interesuje się towarami węgierskimi. Znany jest powszechnie ogromny wysiłek Węgier zdążających do zupełnego przekształcenia kraju w ramach pięcioletniego planu rozwoju gospodarczego. Węgry, kraj wzrastającego potencjału przemysłowego, dbający jednocześnie o rozwój rolnictwa przez stosowanie mechanizacji i systemu nawodnień, muszą posiadać na eksport szerszy wachlarz towarów, niż dotychczas wywożone artykuły przemysłu elektrotechnicznego, włókienniczego, skórzanego i żywnościowego. Dziś przedmiotem produkcji nowych gałęzi przemysłu są różne nowe typy obrabiarek, elektryczne przyrządy pomiarowe, sprzęt rentgenowski, środki komunikacyjne jak motocykle, oraz nowe rodzaje chemikaliów itd.

Jednocześnie ze wzrostem eksportu potrzeby rozbudowującego się przemysłu i rolnictwa jak również zwiększający się popyt krajowy wywołały pewne ożywienie importu. Węgry zmierzają do rozszerzenia stosunków gospodarczych z całym światem na zasadzie równości i wzajemności.

Dużą wagę przywiązuje się do stosunków handlowych z krajami Dalekiego Wschodu.

Handel Węgier z Australią, Cejlonem, Indiami, Indonezją i Pakistanem w r.1950 znacznie wzrósł. Istniejący w latach międzywojennych handel z Indiami osłabł po roku 1945, ale już w roku 1951 przybrał bardzo poważne zmiany. Stało się oczywistym, że dzięki znacznemu wzrostowi przemysłu, Węgry mogą dostarczać Indiom potrzebne do ich uprzemysłowienia maszyny łącznie z obrabiarkami, traktorami rolniczymi i transportowymi. Ponadto Indie stanowią korzystny rynek zbytu dla innych towarów węgierskich jak rowery, maszyny do szycia, elektryczne zegary pomiarowe i ich części zamienne, farby anilinowe, części lamp jarzeniowych, wyroby gliniane itd.

Sprzyjającym dla obopólnej wymiany momentem jest to, że Indie stanowią szeroki rynek zbytu są eksporterem jednocześnie różnych towarów jak mika, korzenie, skóry surowe niewyprawione itd.

Handel z Pakistanem zapoczątkowany został po wojnie eksportem kukurydzy i tkanin, który wzrasta z każdym rokiem. Eksport węgierski do Pakistanu obejmuje znaczną ilość towarów bawełnianych, różne maszyny, artykuły elektryczne, aparaty radiowe, rowery, maszyny do szycia i wyroby gliniane. Ponadto popytem cieszą się tam autobusy, traktory i obrabiarki produkcji węgierskiej.

Ogólnie stwierdzić można, że rynek pakistański pochłania znaczne dostawy produkcji ciężkiego i lekkiego przemysłu węgierskiego wskutek czego Węgry wydatnie przyczyniają się do industrializacji Pakistanu. Pakistan dostarcza Węgrom bawełnę, jute, skóry surowe niewyprawione, korzenie itd.

Eksport węgierski do Australii obejmuje artykuły elektryczne, tekstylia, armaturę kąpielową, fajans sanitarny itd. Ostatnio rynek australijski otworzył się również dla eksportu węgierskich traktorów rolniczych i obrabiarek. Handel z Cejlonem dotychczas pozostaje jeszcze w powijakach, lecz są widoki na jego pomyślny rozwój, gdyż Węgry mogą dostarczać artykułów swego przemysłu ciężkiego i lekkiego w tym maszyn, materiałów elektrycznych, chemikali i towarów włókienniczych.

Zawarta w 1950 r. pierwsza umowa handlowa z Indonezją przewidywała tylko niewielką wymianę towarową. Jednak ostatnie porozumienie z r.1951 objęło wymianę pięć razy większy volumen.

Potrzeby obu krajów uzupełniają się wzajemnie. Indonezja może zakupić całą produkcję węgierskiego przemysłu ciężkiego i lekkiego dostarczając w zamian cennych surowców.

Swoje pragnienie wzmocnienia stosunków handlowych z krajami Dalekiego Wschodu Węgry dokumentują uczestnictwem w licznych targach na Dalekim Wschodzie.

Budżet pokoju

Na otwartej w dniu 17.XII.ub.r. sesji węgierskiego

zgromadzenia Narodowego minister finansów, Karol Olt, wystąpił z referatem na temat budżetu na rok 1952. Mówił on o sukcesach, osiągniętych przez republikę na wszystkich odcinkach rozbudowy gospodarczej i kulturalnej. W ciągu 10 miesięcy ub.r. produkcja przemysłowa wzrosła o 29,1% w porównaniu z analogicznym okresem roku 1950. Zwiększyła się również ilość gospodarstw spółdzielczych na wsi.

Wydatki na rok 1952 przewidują się na sumę 42,3 mld forintów. Większą część tej sumy /61,5%/ przeznacza się na rozwój gospodarki narodowej, a 19,4% - na cele społeczno-kulturalne.

Wydatki na urządzenia użyteczności publicznej w miastach i wsiach przewiduje się o 80% większe niż w roku 1950.

Zniesienie systemu kartkowego

Prasa węgierska opublikowała uchwałę Rady Ministrów Węgierskiej Republiki Ludowej i K.C. Węgierskiej Partii Pracujących o zniesieniu systemu kartkowego, uporządkowaniu cen i płacy zarobkowej, jak również o ustanowieniu wolnego handlu produktami rolniczymi. Uchwała stwierdza, że dzięki pomyślnemu wypełnieniu planu pierwszych dwóch lat pięcioletki, jak również dzięki dobrym zbiorom, w kraju znajdują się znacznie większe zasoby środków żywnościowych i towarów powszechnego użytku niż w roku zeszłym. W związku z tym Rada Ministrów Węgierskiej Republiki Ludowej i K.C. Węgierskiej Partii Pracujących uchwaliły zniesienie systemu kartkowego i ustanowienie wolnego handlu produktami rolniczymi.

Zgodnie z tą uchwałą od dnia 2-go grudnia 1951 wprowadzony zostaje wolny handel chlebem, mąką, cukrem, mydłem, mlekiem i masłem oraz innymi artykułami przemysłowymi.

Racjonowanie mięsa, wyrobów mięsnych i tłuszczów zakończone będzie najpóźniej w dniu 29.II.1952 r. Zniesienie systemu kartkowego umożliwi wytwórcom produktów rolniczych - po wykonaniu dostaw kontyngentowych - wolną sprzedaż zboża, mięsa, drobiu, mleka, artykułów mleczarskich itp.

W celu wykluczenia wszelkich machinacji spekulacyjnych i zapobieżenia używaniu tanich artykułów żywnościowych na pasze, uchwała wprowadza z dniem 1.XII.1951 r. wyższe ceny szeregu artykułów żywnościowych przy jednoczesnej wyższej płacy, rent i emerytur.

Węgierska Republika Ludowa liczy obecnie ponad 4.600 rolniczych spółdzielni produkcyjnych, które łącznie z Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi uprawiają około 24,6% powierzchni uprawnej. W roku ubiegłym same tylko inwestycje w gospodarce rolnej wyniosły ponad 1,6 mld forintów. Rozległe urządzenia nawadniające i lepsze nawozy przyczyniły się do uzyskania najlepszych od chwili wyzwolenia kraju zbiorów.

Nowy ośrodek przemysłowy

Poza ośrodkiem przemysłowym, leżącym na peryferiach Budapesztu, ma być w ramach planu pięcioletniego zwrócona szczególna uwaga na uprzemysłowienie obszaru Borsod.

Szczególnie sprzyjające do tego warunki posiada Kazinbarcika. Miejscowość ta leży w dolinie Sajo i otoczona jest górami Matra i Bulkk, które kryją w sobie pokłady węgla. Obecna eksploatacja węgla na tym obszarze wynosi 1000 wagonów dziennie. Węgiel transportowany jest stąd do sortowni za pomocą kolejek linowych i pociągów.

W koksowniach otrzymuje się koks z węgla brunatnego. Uboczne produkty koksowni znajdują bardzo wielkie zastosowanie w gospodarce. Miejscowość Diosgyor jest np. zaopatrywana w gaz za pośrednictwem podziemnego rurociągu długości 20 km. Przemysł chemiczny uzyskuje stąd wielkie ilości smoły i surowca do wyrobu barwników. Koksownia ta jest również ważnym źródłem surowcowym dla przemysłu farmaceutycznego. Szczególną uwagę poświęca się rozwojowi przemysłu ciężkiego.

Suma, przeznaczona na modernizację hut w Diosgyör w roku bieżącym wynosiła 510 mln forintów. W miejscowości tej będzie wzniesiony najpotężniejszy wielki piec Węgier oraz 4 piece Siemens - Martin.

2 największe zakłady przemysłu ciężkiego powstaną na tym terenie w miejscowości Ozd, gdzie na budowę odlewni przeznaczono sumę 305 mln forintów.

W celu zapewnienia dostaw energii dla nowopowstającego przemysłu budowane są wielkie elektrownie na terenie Diosgyor. Moc tych elektrowni przewyższy moc znajdujących się w budowie elektrowni w miejscowościach Inota i Bankid.

Przy okazji zużyty zostanie pył węglowy, otrzymywany z węgla na obszarze Kazinbarcika. Pył ten będzie doprowadzany do elektrowni za pośrednictwem ruchomej taśmy długości 400 m.

Jednocześnie poczynione zostaną duże inwestycje w rolnictwie. Na budowę ośrodków maszynowych przeznaczona się 191 mln forintów. Oprócz zelektryfikowanych już 150 gmin, w ramach planu pięcioletniego ma być zelektryfikowanych dalszych 216 gmin. Do wykorzystania obszaru Diosgyor przyczyni się bardzo rozbudowa miasta Miskolc, liczącego obecnie 100.000 ludności. Powiększy ono liczbę swej ludności po zakończeniu planu 5-letniego o 50.000. W r. 1953 zostanie w Miskolcu uruchomiona politechnika, która nada temu miastu również charakter ośrodka kulturalnego.

Wzrost produkcji przemysłu motoryzacyjnego

Węgierski Centralny Urząd Statystyczny podał do wiadomości, że produkcja samochodów ciężarowych w trzecim kwartale ub.r. w porównaniu z tym samym okresem 1950 r. wzrosła

prawie dwukrotnie. Produkcja motocykli wzrosła o 92 %.

Wzrost mechanizacji rolnictwa

Węgierska Rada Ministrów uchwaliła dekret w sprawie planu gospodarczego na rok 1951 - 52, ustalając zwiększenie uprawy zbóż o 35% i powiększenie produkcji paszy o 15% w stosunku do dotychczasowego poziomu. Powiększy się również uprawa roślin przemysłowych a zasiewy bawełny obejmą obszar 2 1/2 razy większy od obecnego.

Na znacznych połaciach kraju zostanie zasiany koksa-
gis, gatunek rośliny kauczukodajnej, oraz kenat /roślina
włóknista/, a szczególna uwaga będzie przykładana do produk-
cji nasion wysokowartościowych.

Powierzchnia ziemi nawodnionej zwiększy się o 50.000
holdów. Rolnictwo otrzyma o 15% więcej maszyn rolniczych
niż obecnie.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Sytuacja Europejskiej Unii Płatniczej

W miarę powiększania się deficytów handlowych w krajach zachodniej Europy obserwuje się spadek rezerw złota i dolarów, znajdujących się w Europejskiej Unii Płatniczej.

W końcu lipca 1951 roku EPU posiadała 368,3 milionów dolarów w złocie lub w dolarach; rezerwy te obniżyły się do \$ 328,5 mln w końcu sierpnia do \$ 262 mln. w końcu września i do \$ 160 mln w końcu października. Tempo spadku jest tak wielkie, że jeżeli trwać będzie jeszcze dwa miesiące, to Europejskiej Unii Płatniczej grozi upadek. Trasa zachodnia już się rozpisuje na temat możliwości udzielenia "pomocy" finansowej przez USA, co nawet przewidują postanowienia EPU, uprawiające zarząd do ubiegania się o kredyty amerykańskie w razie zbyt gwałtownego spadku rezerw w złocie i dolarach.

Topnienie zapasów dolarowych EPU wypływa z zasadniczego braku równowagi w wymianie zagranicznej państw zachodnio-europejskich, co powoduje nierówność rozliczeń. Wśród członków EPU istnieje zdecydowana grupa państw wierzycielskich, które domagają się wypłat w złocie oraz grupa państw dłużniczych, które nie wypłacają jeszcze złota i dolarów, ponieważ mają dużą marżę dozwolonego zadłużenia się. Kraje wierzycielskie doszły już do swej kwoty maksymalnej /jak np. Włochy/ lub też ją przekroczyły /jak np. Belgia-Luksemburg/. Zgodnie ze sposobem rozliczeń w EPU, kraje te muszą otrzymywać coraz większą część rozliczonych nadwyżek w złocie lub w dolarach, a coraz to mniejszą częścią kredytują EPU. Przykładowo: Włochy, dochodzące sumą swych nadwyżek do kwoty maksymalnej 205 mln. dolarów, otrzymały w złocie lub w dolarach 80% ostatniej kwoty nadwyżek, równej $\frac{1}{5}$ wspomnianej sumy. Dalsze nadwyżki Włoch powyżej \$ 205 mln. winny być w całości wypłacone w złocie lub w dolarach, co się odnosi już do Belgii - Luksemburga.

Listę dłużników otwiera Wielka Brytania, która w EPU reprezentuje również kraje bloku szterlingowego. Wielka Brytania wykazała we wrześniu br. deficyt w rozliczeniach z EPU w wysokości 204,8 mln. dolarów przechodząc tym samym do rzędu państw dłużniczych. Niedobór brytyjski w wymianie z krajami EPU wzrósł w październiku br. do tego stopnia, że deficyt brytyjski za ten miesiąc podniósł się do \$ 249,6 mln. z czego po raz pierwszy musiała Wielka Brytania wpłacić do EPU \$ 35,9 mln. Łączne saldo ujemne Wielkiej Brytanii w EPU powiększyło się w końcu października br. do \$ 391,5 mln. Francja rozliczyła za październik br. deficyt \$ 154,7 mln., co ostatecznie spowodowało ujemne

saldo Francji w EPU do \$ 66,8 mln. Doniesienia prasowe nie mówią o żadnej wpłacie Francji do EPU w złocie lub w dolarach. Trzecim i ostatnim dłużnikiem EPU w październiku br. była Grecja. Inne państwa wykazały nadwyżki, uprawniające do żądania wypłat w złocie lub w dolarach.

Obliczenia, dokonane jeszcze przed upływem terminu rozrachunkowego, odnośnie do pozycji państw członkowskich w stosunku do EPU w listopadzie, wskazują na znaczną poprawę pozycji francuskiej. Deficyt francuski, który opiewał w październiku na sumę \$ 154,7 mln., wynosił w listopadzie około \$ 50 mln.

Pozycja brytyjska uległa również znacznej poprawie jakkolwiek pozostaje w dalszym ciągu deficytową. Deficyt w listopadzie wyniósł około \$ 175 mln. wobec \$ 249,6 w październiku. Mimo zmniejszenia się deficytu Wielka Brytania, ze względu na wejście do trzeciej transzy swojej kwoty, musiała wpłacić 40% swej należności w złocie wobec 20% jak to poprzednio miało miejsce.

Poprawę sytuacji brytyjskiej nie należy przypisywać ostatnim restrykcjom importowym, które jeszcze nie przyniosły żadnych efektów, lecz faktowi, że eksport surowców, stosunkowo słaby w październiku, znów przybrał ostatnio na sile.

Tempo zadłużenia się Anglii i Francji zbiega się ze zwolnieniem tempa akumulacji kredytów w następujących krajach wierzycielskich:

Niemcy:	około \$ 10 mln. w listopadzie wobec \$ 96,8 mln. w październiku
Włochy:	około \$ 20 mln. wobec \$ 63 mln.
Szwecja:	\$ 30 mln. wobec \$ 81,6 mln.
Holandia	\$ 50 mln. wobec \$ 73,2 mln.
Szwajcaria	\$ 15 mln wobec \$ 36,8 mln.
Belgia	około \$ 80 mln wobec \$ 42 mln.

W myśl oświadczenia przedstawiciela holenderskiego w Unii, prof. Posthuma, dyrektora Banku Holandii, wszystkie kraje członkowskie Europejskiej Unii Płatniczej są zgodne co do przedłużenia jej istnienia po 30 czerwca br.

Stwierdził on, że EPU w wielu trudnych okolicznościach okazała się dobrym aparatem dla multilateralnych operacji płatniczych. Dodał on jednak, że Unia mogłaby tylko wówczas nadal działać, gdyby jej członkowie byli skłonni dostosować swoją politykę monetarną do polityki Unii. Oznaczałoby to, że nie powinni istnieć w łonie EPU ani stali wierzyciele, ani dłużnicy.

Knowania imperialistów amerykańskich w Zach. Europie

Berlińska prasa demokratyczna opublikowała komunikat agencji ADN, w którym czytamy:

Fakt, że duża liczba przemysłowców szwajcarskich i

francuskich wyraziła gotowość wzięcia udziału w Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w kwietniu 1952, wywołał w Waszyngtonie wielkie zaniepokojenie. Dlatego też dyplomatyczna misja USA w Szwajcarii i poselstwo amerykańskie we Francji otrzymały zadanie przeszkodzenia za wszelką cenę przedstawicielom obu krajów we wzięciu udziału w konferencji moskiewskiej. Opornym grozi się sankcjami gospodarczymi.

Niezależnie od tego, pozostająca pod kontrolą amerykańską tzw. "Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej" zwołuje w USA. "Międzynarodowy Kongres dla Spraw Zwiększenia Produkcji" w tym samym czasie, w którym ma się odbyć moskiewska Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza. Celem zwołania tego kongresu jest prawdopodobnie niedopuszczenie do tego, aby poważni przedstawiciele zachodnio-europejskich kół gospodarczych udali się na Konferencję do Moskwy.

Konferencja GATT

Kolejna konferencja GATT'u otwarta zostanie 5 czerwca 1952 r. Miejsce konferencji nie zostało dotychczas wyznaczone.

A U S T R I A

Handel zagraniczny w październiku

Handel zagraniczny Austrii wykazał w październiku saldo bierne w wysokości 173 mln. sh., imporcie wartości 998 mln. sh., oraz eksporcie 825 mln sh. Nadwyżka importowa w październiku była zatem większa niż globalne saldo bierne 3 poprzednich miesięcy, które osiągnęło wysokość 130 mln. sh. Miesięczna wartość importu zbliża się do kwoty 1 mlrd. sh. podczas gdy eksport podlega dużym wahaniam, chociaż od lipca spada bez przerwy.

Import marshallowski wyniósł w maju jeszcze 312 mln. sh., we wrześniu już tylko 233 mln., zaś w październiku jedynie 168 mln. sh.

W handlu z Europą Zachodnią wzrósł bardzo silnie import z Francji oraz eksport do Wielkiej Brytanii. Włochy utraciły definitywnie dawną uprzywilejowaną pozycję w austriackim handlu zagranicznym. W obrocie z krajami obozu pokoju jedynie eksport do Polski kształtował się korzystnie.

W wyniku narzuconej przez Amerykanów dyskryminacji handlowej import z Węgier, Polski, Rumunii, Bułgarii, Niemieckiej Republiki Demokratycznej Czechosłowacji w ciągu 8 miesięcy i uległ w porównaniu z analogicznym okresem roku 1950 z 16,2% do 13,6%, zaś eksport do tych krajów z 15,7% do 12,2%. Natomiast udział Francji, Włoch oraz Wielkiej Brytanii w imporcie wzrósł od 23,5% do 27,4%, zaś w

w eksporcie od 20,9% do 23,8%. Udział Stanów Zjednoczonych podniósł się w imporcie od 3,7% do 4,3%, zaś w eksporcie od 5,7% do 5,8%. Korzystnie rozwijał się również handel z Belgią, Holandią oraz państwami skandynawskimi których udział w imporcie wzrósł z 11,1% do 14%, zaś w eksporcie z 10,4% do 12%.

Głęboko sięgające przemiany, zachodzące w bilansie handlowym uwiadcniają się w tej okoliczności, że handel z Portugalią jest w roku ubiegłym większy, niż handel z Węgrami. Szwajcaria zajęła w październiku w imporcie sumą 56.2 mln.sh. szóste miejsce między Włochami a Stanami Zjednoczonymi, zaś w eksporcie kwotą 43,6 mln.sh. siódme miejsce między Francją a Polską.

Niepewna perspektywa gospodarcza

Coraz częściej zarysowuje się w Austrii początek niebezpiecznego kryzysu gospodarczego. Poprzednio już notowany stały wzrost cen wzrósł od chwili amerykańskiej agresji na Koreę o dalszych 40,5%. Rząd austriacki liczył w roku 1951/52 na "pomoc" w ramach planu Marshalla w wysokości co najmniej \$ 180 mln, podczas gdy USA przyznały narazie \$ 101 mln. O ile uwzględni się, że siła nabywcza dolara opadła, to suma ta nie stanowi nawet 50% ilości z roku ubiegłego. Zgubne skutki zależności od USA występują teraz szczególnie wyraźnie. W kołach austriackich kapitalistów panuje z tego powodu ogromne zaniepokojenie. Przewiduje się redukcję programu inwestycyjnego, spadek produkcji oraz bezrobocie. Jeszcze bardziej niepokojącymi stają się te przewidywania wobec zmniejszenia eksportu austriackiego, szczególnie zaś ze względu na spadek udziału towarów gotowych w eksporcie. Spowodowane to zostało tym, że ceny eksportowe wzrosły przeciętnie o 50% /w porównaniu z np. 27%wyżką w Wielkiej Brytanii/ oraz tym, że szereg krajów-odbiorców musiało ograniczyć import towarów drugiego priorytetu w związku ze wzmożonymi zbrojeniami.

	Udział wyrobów gotowych w eksporcie	Wskaźnik eksportu towarów drugiego priorytetu 1937=100
1937	75	II półrocze r.1950 87
1951	56	I " r.1951 62

Zależność od Planu Marshalla i spowodowana tym wyżka cen oraz spadek eksportu wywołuje w gospodarce tendencje alarmowe. Z obawy przed nową dewaluacją pieniądza ludność dąży do umieszczenia całej posiadanej gotówki w wartościowych rzeczach, posiadających trwałą wartość materialną, podczas gdy z drugiej strony rzemieślnicy i chłopie wstrzymują się ze sprzedażą swych towarów.

Rząd, przedsiębiorcy i prawicowe kierownictwo związków zawodowych chcą skłonić masy pracujące do rezygnacji z żądania podwyżki płac.

Dnia 5 listopada rozpoczęto próbę uspakajania oburzonej ludności drogą obniżenia cen wyrobów włókienniczych, obuwia, mięsa wieprzowego i piwa przeciętnie o 5%. Wątpliwym jest jednak czy posunięcie to okaże się trwałym, czy też zostanie zlikwidowane nową inflacyjną zwyżką cen.

Drogą wielkich reskrypcji kredytowych rząd pragnie zmniejszyć popyt oraz próbuje zapewnić przynajmniej częściowe zaopatrzenie w produkty rolnicze, usprawniając gospodarkę tymi artykułami.

Największy nacisk położony został na zwiększenie eksportu. Poza tym rząd chce ponownie zezwolić na transakcje kompensacyjne i dewizowe oraz uprościć i przyspieszyć zawieranie transakcji w handlu zagranicznym.

B E L G I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport Unii Belgijsko-Luksemburskiej w październiku 1951 r. wyniósł 12.474 mln fr.belgijskich, import zaś 10.937 mln.fr.belg. Eksport belgijski w październiku wzrósł również wagowo, wynosząc 1.899.000 ton w porównaniu z 1.702.000 ton w poprzednim miesiącu. Wzrost eksportu w październiku nastąpił głównie w grupie metali i wyrobów metalowych, których wywóz był pod względem wartości o 11,4% większy niż we wrześniu.

Struktura towarowa październikowego eksportu belgijskiego w porównaniu z wrześniem przedstawiała się następująco / w milionach franków belgijskich/.

	<u>wrzesień</u>	<u>październik</u>
Metale i wyroby metalowe	4.528	5.193
Towary włókiennicze	2.192	2.212
Artykuły farmaceutyczne i chemiczne	849	1.001
Sprzęt maszynowy	654	680
Artykuły pochodzenia mineraln.	573	677

Przeciętna wartość dzienna eksportu w listopadzie wyniosła mln.fr. wobec 462 mln.fr. w październiku. Wartość całego eksportu w listopadzie wyniosła 11.009 mln.fr.

Handel zagraniczny Unii Belgo-Luksemburskiej /w milionach franków/

<u>średn.mies.</u>	<u>import</u>	<u>eksport</u>	<u>saldo</u>
1948	7.293	6.177	- 1.116
1949	6.810	6.649	- 161
1950	8.125	6.881	- 1.244

styczeń 1951	10.653	9.017	- 1.636
luty	10.316	9.906	- 410
marzec	12.221	11.770	- 451
kwiecień	11.360	11.071	- 289
maj	11.069	10.584	- 479
czerwiec	10.048	11.887	+ 1.839
lipiec	9.371	10.422	+ 1.051
sierpień	9.700	11.169	+ 1.469
wrzesień	8.732	11.324	+ 2.592
październik	10.936	12.474	+ 1.538
listopad	-	11.009	-

Eksport ważniejszych towarów w listopadzie
/w milionach franków/

produkty mineralne	603
prod. chemiczne i	
farmaceutyczne	885
towary włókiennicze	2.008
metale i wyroby z nich	4.301
maszyny i aparaty	703

Import belgijski w listopadzie wyniósł 10.528 mln. franków wobec 10.936 mln. we wrześniu. Obejmował on przede wszystkim surowce tekstylne i surowce pochodzenia mineralnego. Handel zagraniczny Unii Gospodarczej Belgijsko-Luksemburskiej w okresie 11 miesięcy ub. roku.

/w mln. franków/

średnia miesięczna	import	eksport	saldo
1948	7.293	6.177	- 1.116
1949	6.810	6.649	- 161
1950	8.125	6.881	- 1.244
styczeń 1951	10.653	9.017	- 1.636
luty "	10.316	9.906	- 410
marzec "	12.221	11.770	- 451
kwiecień "	11.360	11.071	- 289
maj "	11.063	10.584	- 479
czerwiec "	10.048	11.887	+ 1.839
lipiec "	9.371	10.422	+ 1.051
sierpień "	9.700	11.169	+ 1.469
wrzesień "	8.732	11.324	+ 2.592
październik	10.937	12.474	+ 1.538
listopad "	10.528	11.009	+ 481

Struktura towarowa importu

/w mln. franków/	październik	listopad
produkty roślinne	1.785	1.527
surowce pochodzenia		
mineralnego	1.679	1.806
metale i wyroby metal.	1.221	1.100
maszyny i aparaty	900	775

Cyfry handlu zagranicznego Belgii za trzy pierwsze kwartały bieżącego roku wykazują stałą wymianę między Unią Gospodarczą Belgijsko-Luksemburską a ZSRR i innymi krajami obozu pokoju. W okresie tym import belgijski z ZSRR wynosił 664 mln. franków, podczas gdy eksport wyniósł 429 mln. franków.

Podając te dane belgijska Agence Economique et Financiere" pisze:

"Istnieje zatem możliwość ekspansji eksportu belgijskiego tym bardziej, że nadal pozostaje w mocy zawarta z ZSRR umowa handlowa z dnia 18 lutego 1948 r., a nowych pertraktacji nie można się spodziewać w najbliższej przyszłości.

Również należałoby z powrotem nawiązać stosunki handlowe z Węgrami, Rumunią itd, nie mówiąc już o Albanii, z którą stosunki handlowe Belgii znajdują się właściwie na martwym punkcie. Współpraca z tymi rynkami, bardzo rozległymi i liczącymi w sumie ponad 250 mln. mieszkańców, mogłaby ulżyć położeniu Belgii w EPU"

Ceny handlu zagranicznego

Po rozpoczęciu agresji amerykańskiej na Korei wzrost cen importowych wyraźnie przewyższył wzrost cen eksportowych. W wyniku tego nastąpiło znaczne pogorszenie belgijskich "terms of trade".

Już 27 września 1951 r. gazety belgijskie zwróciły uwagę na fakt pewnej zmiany, która nastąpiła w momencie spadku cen surowców na rynkach światowych w pierwszym kwartale 1951 r.

Wskaźnik cen towarów importowanych spadł ze swojego maksimum 124 punktów w maju 1951 na 117 we wrześniu. W międzyczasie wskaźnik cen artykułów eksportowych osiągnął w październiku rekord w wysokości 127 punktów /94 - w październiku 1950/.

Jeśli chodzi o wskaźnik "terms of trade", to w pierwszym kwartale roku 1954 zbliżył się on znacznie do 100; w lipcu wynosił już 102, a wreszcie we wrześniu osiągnął 108.

Z cyfr tych wynika, że niezależnie od zmian ilościowych w belgijskim handlu zagranicznym, na bilans handlowy wpływał bardzo korzystnie rozwój cen, przy założeniu, że te same ilości towarów osiągnęły przy eksporcie wyższe ceny.

Wskaźnik cen towarów /1948=100/

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
1949 przeciętny roczny	95	100
1950	99	90
1951 styczeń	116	104
luty	114	112
marzec	120	117
kwiecień	120	116
maj	124	118
czerwiec	122	121

1951 lipiec	123	121
sierpień	122	125
wrzesień	117	126
październik	-	127

Terms of trade /wskaźnik cen eksportowych podzielony przez wskaźnik cen importowych/1948=100

1950 czerwiec	88	1951 styczeń	90
lipiec	92	luty	99
sierpień	93	marzec	97
wrzesień	93	kwiecień	97
październik	92	maj	95
listopad	88	czerwiec	99
grudzień	90	lipiec	98
		sierpień	102
		wrzesień	108

Europejska Unia Płatnicza

Prezydium Europejskiej Unii Płatniczej omawiało w grudniu zagadnienie nadwyżek belgijskich. Po gwałtownej dyskusji postanowiono w końcu polecić Radzie Organizacji Europejskiej Współpracy Gospodarczej prowizoryczne uregulowanie tej sprawy na I kwartał 1952 r. Przewidziane jest wyrównanie ewentualnych belgijskich nadwyżek w tym okresie do \$ 60 mln. drogą zapłaty w złocie. Belgia natomiast winna udzielić Unii kredytu na sumy ponad wymienioną kwotę. Ze względu na to, iż uchwała ta nie była jednogłośnie przez Prezydium przyjęta, spodziewany jest opór niektórych członków przy zatwierdzaniu jej w Radzie EPU.

Rząd belgijski gotów jest zgodzić się na tego rodzaju uregulowanie jednakże pod warunkiem, iż strona belgijska będzie mogła powziąć środki zapobiegawcze, aby belgijskie saldo kredytowe w EPU nie przekroczyło w I kwartale 1952 r. wysokości przyznanej Belgii wpłaty gotówkowej /\$ 60 mln./ Zwolniłoby to Belgię od konieczności udzielania EPU dalszych kredytów.

Proponowane uregulowanie sprawy nadwyżek za I kwartał 1952 r. przypomina układ ważny w ostatnim kwartale 1951 r. Belgijski bilans płatniczy wobec EPU wykazywał w ostatnich czasach znaczne nadwyżki, tak iż już w sierpniu wyczerpana została belgijska podstawowa kwota 330,6 mln. jednostek obrachunkowych względnie dolarów. Nadwyżka ponad tą kwotę w wysokości 80,1 mln. dolarów wyrównana została w końcu września w sposób następujący: 50% w formie kredytu udzielonego Unii przez Belgię, pozostałe 50% zaś przez wpłatę dolarową dokonaną przez Unię wobec Belgii.

Jednocześnie ustalono, iż ewentualne dalsze belgijskie nadwyżki w IV kwartale 1951 r. - maksimum do \$ 80 mln. - /35 mln. dolarów w październiku, 25 mln. w listopadzie i 20 mln. w grudniu/ zaspokojone będą w gotówce

natomiast sumy przekraczające tą kwotę zapisane będą po prostu w księgach Unii na dobro Belgii. Przy ustalaniu tych warunków płatności oczekiwano, iż w ciągu trzech miesięcy Belgii uda się uzyskać równowagę bilansu płatniczego wobec innych krajów EPU i w ten sposób uniknąć powstawania dalszych nadwyżek. Środki przewidziane w tym celu przez Belgię okazały się jednak mało skuteczne, przypuszczalnie z tej prostej przyczyny, iż nie były dość energicznie stosowane i dlatego zbyt często omijane przez zainteresowanych. W każdym bądź razie miesiące październik i listopad wykazały nową nadwyżkę na korzyść Belgii, łącznej wartości 123,1 mln jednostek obrachunkowych, na wyrównanie której Unia wpłacała Belgii gotówką 60 mln. dolarów, 63,1 mln zaś zapisała na jej dobro. W rezultacie kwota belgijska \$ 330,6 mln. przekroczona została w końcu listopada o nie mniej, niż 202,8 mln, przy czym na wyrównanie łącznej sumy w wysokości 533,4 mln jednostek obrachunkowych wzgl. dolarów Belgia otrzymała od EPU 229,4 mln dolarów gotówką, ze swej strony udzielając Unii kredytu na pozostałe 304,0 mln. dolarów. Belgia rości jednak pretensje, iż tak wielkie kredyty wyrzucić mogą na skutek zwiększonego obiegu pieniędzy, wpływ inflacyjny na jej gospodarkę.

Niechęć Belgii do udzielania Unii dalszych kredytów spotęgowana została jeszcze przez nacisk Ameryki pragnącej aby Belgia podwyższyła swój udział w pokryciu kosztów zbrojeniowych

Plan Schumana rujnuje przemysł węglowy

Kiedy w dniu 19 kwietnia ubiegłego roku ministrowie spraw zagranicznych podpisali w Paryżu układ w sprawie Planu Schumana zastrzegli sobie, że ma być on ratyfikowany przez parlamenty odnośnych krajów najpóźniej do dnia 18 października. Jakkolwiek termin ten już dawno minął wielu sygnatariuszy nie wypełniło dotychczas swych zobowiązań. Przyczyną tego opóźnienia polega na tym, że tzw. kraje schumanowskie coraz bardziej przeciwstawiają się temu planowi, który ma rzekomo wpłynąć na "wielki rozmach" gospodarki europejskiej.

Klasycznym przykładem tego, jak coraz szersze koła przemysłu zachodnio-europejskiego przeciwstawiają się planowi Schumana, jest Belgia. Dyrektor zarządu kopalni belgijskich J. Martens wypowiedział się krótko i jednoznacznie na łamach czasopisma "Annales des Mines" przeciwko temu wypracowanemu w Waszyngtonie planowi i stwierdził, że uczestnictwo Belgii w planie Schumana sprowadzałoby się w praktyce do unieruchomienia 75% belgijskiego przemysłu węglowego. Ponadto cała gospodarka belgijska zostałaby wydana wobec takiego stanu rzeczy na łup zachodnio-niemieckim magnatom przemysłowym co oznaczałoby tym samym przekreślenie niepodległości Belgii.

Te stwierdzenia Martensa mają swoje podstawy. Belgijski dyrektor kopalń wie o tym, że plan Schumana jest częścią zakrojonego na wielką skalę amerykańskiego pro -

- 34 -

rogramu zbrojeniowego dla Europy Zachodniej, który przyniósł już tak wielkie szkody gospodarce belgijskiej. Przez Martensa przemawia zimny i trzeźwy człowiek interesu, który przewidział konsekwencje imperialistycznej gospodarki wojennej dla Belgii. 9% dochodu narodowego, według oficjalnych danych belgijskiego ministra "obrony", De Greef, wydawane jest w Belgii za zbrojenia w rzeczywistości procent ten jest wyższy. Okres służby wojskowej w Belgii wynosi 24 miesiące co nakłada na ludność dodatkowe obciążenia. Konsekwencją spadku wydobywania węgla jest wzrost jego cen. Jednocześnie podnoszą się ceny dóbr konsumpcyjnych i przemysłowych, co pociąga za sobą wzrost nędzy mas pracujących. Tylko w drugiej połowie 1950 roku ceny wzrosły o 20% w porównaniu ze stanem przedwojennym. Koszty utrzymania w połowie 1951 r. były czterokrotnie wyższe. Jest rzeczą oczywistą, że Martenowi bynajmniej nie chodzi o zapobieżenie pauperyzacji mas. Mimo to jego enuncjacje są interesujące. Pokazują one właściwe oblicze planu Schumana, którego celem jest kompletne poddanie zachodnio-europejskiego przemysłu węglowego dyktatowi Stanów Zjednoczonych, jak również uczynić z gospodarki każdego z krajów uczestniczących w planie, zaplecze lub filię amerykańskich koncernów zbrojeniowych.

Martens nie jest osamotniony w swojej wypowiedzi. Burżuazyjna gazeta "La derniere Heure" poparła jego oświadczenie i musiała dodać, że plan Schumana przyniósłby wielkie straty zachodnio-europejskim masom pracującym. Przewodniczący ugrupowania chrześcijańsko-społecznego w parlamencie belgijskim, Van Cauwelaert, wypowiedział się również przeciwko planowi Schumana. W wywiadzie udzielonym katolickiemu pismu "Het Volk" stwierdził on, że plan ten pociąga za sobą całkowitą utratę samodzielności przez Belgię. Belgijskie masy pracujące prowadzą z wzrastającą energią walkę przeciwko temu planowi. Zdają sobie bowiem sprawę z tego, że grożące unieruchomienie kopalń i związany z tym spadek produkcji innych gałęzi przemysłu stawia w sytuacji bez wyjścia 2 mln. belgijskich robotników. Może najbardziej jednak znamienym przejawem oporu przeciw temu planowi jest broszura opublikowana przez Belgijską Federację Związków Kopalń Węgla.

Na wstępie podkreśla ona różnicę w poziomie płac w Belgii i zagranicą, belgijskie bowiem płace są obecnie wyższe od płac zagranicznych. Trzeba więc będzie albo obniżyć płace w Belgii do poziomu płac zagranicznych, albo państwo będzie musiało udzielić subwencji lub też zdewaluować frank belgijski. Jeśli zaś wszystkie te środki zawiodą, wydobywanie węgla belgijskiego pod wpływem konkurencji zagranicznej poważnie się zmniejszy.

Następny rozdział poświęcony jest zagadnieniu zmian w produkcji węgla. Ustalone prowizorium ma na celu umożliwienie sprzedaży nadwyżek produkcji niemieckiej. Zdaniem autora zmierzano to w pierwszym rządzie do zmniejszenia produkcji belgijskiego przemysłu węglowego. W odpowiednim momencie piszą autorzy - władze nadrzędne planu przeprowadzą z góry

przewidzianą redukcję tego przemysłu. Sytuacja jednak będzie jeszcze groźniejsza kiedy cały belgijski przemysł węglowy zostanie włączony do wspólnej puli zachodnio-europejskiej. Ma to nastąpić najpóźniej w ciągu 7 lat od chwili wejścia w życie układu. Od chwili wprowadzenia w życie Planu Schumana, jego dyrektorium nie będzie miało żadnego wpływu na zmiany w produkcji węgla. Moment ten ma kapitalne znaczenie dla Belgii, gdyż narazi rynek belgijski na zalew węgla niemieckiego, a ani władze organizacji schumanowskiej, ani rząd belgijski nie będą w możności przeszkodzić temu stanowi rzeczy.

Broszura zajmuje się dalej zagadnieniem rąk roboczych. Zdaniem Federacji, będzie rzeczą szczególnie trudną rozładować bezrobocie, które stanie się nieuniknioną konsekwencją zmian w produkcji węgla. Broszura dokonuje również przeglądu tych wszystkich reperkusji, jakie zmiany w produkcji będą miały na zaopatrzenie w paliwo przemysłu konsumcyjnego oraz całości gospodarki belgijskiej. Podkreśla ona również, że układ schumanowski przewidziany jest na 50 lat. W ten sposób Belgia bierze na siebie dobrowolnie te wszystkie konsekwencje, o których wie, że będą katastrofalne dla jej gospodarki i nie próbuje nawet przecistawić się temu, oddając swój los w ręce dyrektorium planu Schumana, w którym na 9 członków 8 będzie przedstawicielami państw obcych. Układ, który powołał Europejską Unię Płatniczą - przypominają autorzy - został podpisany na 2 lata. W kilka już miesięcy jednak później wszystkie przewidywania odnośnie do EPU zostały przekreślone.

Broszura wykazuje z kolei, że Plan Schumana przygotowuje najsilniejszemu z gospodarczego punktu widzenia partnerowi pole dla ekspansji politycznej. Autorzy piszą wyraźnie "w łonie Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali Belgia narażona jest na stosunkowo największe ryzyko ze wszystkich partnerów, bowiem belgijskie płace robocze są o wiele wyższe od płac innych krajów, produkujących węgiel. Produkcja belgijskiego przemysłu węglowego jest stosunkowo niska ze względu na wyjątkowo trudną eksploatację pokładów. Udział przemysłu węglowego i hutniczego w całości gospodarki narodowej jest w Belgii o wiele większy niż we wszystkich innych krajach /za wyjątkiem Wielkiej Brytanii i Luksemburga/. Włączenie Belgii do wspólnej puli spowoduje całkowite zachwianie podstaw jej gospodarki, oraz przyczyni się do zaprzestania eksploatacji belgijskich bogactw naturalnych".

Omawiając sformułowanie jednego z punktów układu: tzw. "Zmiany w produkcji", autorzy podkreślają, że wyrażenie to oznacza w praktyce uprzywilejowanie produkcji górniczej Niemiec Zachodnich ze szkodą dla górnictwa belgijskiego.

W rezultacie broszura dochodzi do przekonania, że przyjęcie planu Schumana "przyniesie w efekcie zupełne zlikwidowanie części belgijskiego przemysłu węglowego oraz wypływające z tego wszystkie konsekwencje gospodarcze, społeczne i polityczne. Niebezpieczeństwo tego polega jeszcze

na tym, że jest on podpisany na przeciąg 50 lat oraz nie przewiduje dla nikogo możliwości wystąpienia, chociażby nawet był przyczyną "podstawowych i trwałych zakłóceń" w gospodarce danego kraju". "W dodatku - kończą autorzy - Planu Schumana zamiast stworzenia wspólnoty europejskiej na bazie równości, wprowadza hegemonię polityczną najpotężniejszego gospodarczo partnera" /tj. Niemiec Zachodnich -WHZ/.

D A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import do Danii /łącznie z tzw. towarami marsha - llowskimi/ w ciągu pierwszych 9-ciu miesięcy br. wynosił 5.28 mln koron, wykazując zwyżkę 1.003 mln koron w porównaniu do tego samego okresu 1950 r. Import dóbr inwestycyjnych stanowił główną część tej zwyżki, wzrósł bowiem o 970 mln koron, podczas gdy import dóbr konsumcyjnych wzrósł o 33 mln.koron. W ten sposób widoczny deficyt handlowy wynosił 1.159 mln koron wobec 1.057 mln koron w odpowiednim okresie 1950 roku.

Import i eksport ważniejszych towarów w tym okresie obrazuje następująca tablica /w mln koron/

Import	1950	1951	Eksport	1950	1951
żelazo, stal i inne metale	380,4	561,0	produkty roln.	2055,0	2.368,0
paliwa i oleje			z czego:		
smarowe	766,2	925,0	masło	695,3	668,7
przędza, towary					
łokciowe i tekstylia	524,5	621,5	bekony	577,8	712,1
maszyny	321,7	358,3	ser	113,4	144,6
pasze	207,1	243,5	jaja	241,9	216,6
zboża i prod. zbożowe	159,7	182,9	żywiec	190,7	317,9
środki transport./łącznie ze statkami/	162,7	221,2	towary prze-mysłowe	1025,0	1.585,0
maszyny włók.	184,0	227,8	ryby	102,0	113,0
papier i miazga	124,9	239,6	inne towary	45,0	62,0
chemikalie	116,8	159,8			

Handel zagraniczny Danii w październiku odznaczał się następującymi obrotami /w mln. koron duńskich/:

	<u>import</u>	<u>eksport</u>	<u>saldo</u>
październik	633,-	567,-	- 66
wrzesień	529,5	450,6	- 78,9
I-X-1951r.	5.918,-	4.696,-	-1222,-

Przy wyższych obrotach ujemne saldo w październiku było najmniejsze w całym roku 1951 /z wyjątkiem lutego/. Dyficyt handlu zagranicznego za 10 miesięcy był wyższy niż w analogicznym okresie roku ubiegłego, gdy wynosił on 1.059 mln. koron duńskich.

Produkcja przemysłowa

Sytuacja duńskiego odcinka produkcyjnego uległa w ubiegłym roku znacznemu pogorszeniu. W październiku zanotowano ponownie 2%-owe zmniejszenie produkcji w stosunku do września ubiegłego roku i 5%-owe w stosunku do października 1950 roku. Ważniejszy spadek zaznacza się w zakresie produkcji dóbr konsumcyjnych /o 8,5%/, podczas gdy przemysł chemiczny i drzewny powiększył swoją produkcję, a przemysł ciężki wyprodukował o 2% mniej w październiku ubiegłego roku niż w październiku 1950 roku.

Rozwój produkcji przemysłowej w Danii przedstawia się następująco /podajemy zmiany procentowe za miesiąc październik w stosunku do października poprzedniego roku/:

	<u>Październik 1950</u> <u>wobec paźdz. 1949</u>	<u>Paźdz. 1951</u> <u>wobec paźdz. 1950</u>
wszystkie przemysły	+ 12	- 5
konsumcyjny	+ 13	- 8
inwestycyjny	+ 12	bez zmian
spożywczy	+ 13	- 6
tekstylny	+ 6	-18
obuwie i odzież	+ 17	-20
papierniczy	+ 7	- 6
drzewny	+ 1	+ 1
chemiczny	+ 13	+ 3
szkło, ceramika	+ 7	+ 4
metalowy	+ 18	- 2

Największy spadek zanotowano w przemysłach produkujących obuwie, odzież i tekstylia, a więc w obsługujących przede wszystkim szerokie warstwy ludności. Największe jednak osłabienie występuje w budownictwie mieszkaniowym,

którego działalność była najslabsza od 1946 roku. W trzecim kwartale ubiegłego roku zarejestrowano spadek o 19% w stosunku do trzeciego kwartału 1950 roku. Perspektywy przemysłu budowlanego są ponure, ponieważ ilość rozpoczętych nowych budowli spadła w trzecim kwartale ubiegłego roku więcej niż o połowę w porównaniu z tym samym okresem roku 1950. Największe nasilenie bezrobocia występuje wśród robotników budowlanych, którzy w przeważającej części są robotnikami niewykwalifikowanymi. W innych gałęziach przemysłu notuje się spadek zatrudnienia przeciętnie o 1%.

F I N L A N D I A

Handel zagraniczny w październiku

Handel zagraniczny Finlandii wykazał w październiku następujące obroty /w mln marek fińskich/ eksport - 22.000, import - 17.000.

Bilans handlowy za październik zamknął się dodatnim saldem w wysokości 5 mld marek, a za pierwszych 10 miesięcy - 24 mld marek fińskich.

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Statystyka francuskiego handlu zagranicznego za październik roku 1951 wykazuje import na sumę 138.426 mln franków francuskich z czego 106.632 mln dotyczy wwozu z krajów obcych oraz 31.794 mln wwozu towarów z francuskich posiadłości zamorskich, wobec 130.783 mln we wrześniu roku 1951 i 86.547 mln w październiku roku 1950.

Struktura handlu zagranicznego Francji według stref walutowych w październiku 1951 roku w porównaniu z wrześniem tegoż roku była następująca:/w mld.fr.fr./

	<u>i m p o r t</u>		<u>e k s p o r t</u>	
	<u>wrzesień</u>	<u>paźdz.</u>	<u>wrzesień</u>	<u>paźdz.</u>
ogółem	104,4	106,6	73,3	78,9
w tym:				
strefa szterling.	30,0	30,0	15,8	15,4
strefa dolarowa	23,4	24,9	12,1	10,8
pozostałe kraje	51,0	51,7	45,4	52,7

Poniżej podajemy cyfry /w milionach franków/ dotyczące francuskiego handlu zagranicznego z różnymi strefami monetarnymi w okresie pierwszych 10-ciu miesięcy roku 1951 i roku 1950:

	<u>i m p o r t</u>		<u>e k s p o r t</u>	
	rok 1951	rok 1950	r.1951	r.1950
strefa dolarowa	191.611	134.939	101.035	41.780
w tym paździenik	24.879	10.097	10.822	8.060
strefa szterling.	379.162	193.711	176.634	107.505
paździenik	30.048	20.244	15.353	13.303
w tym:				
kraje OEEC	130.753	60.619	135.346	85.401
paździenik	14.680	7.708	10.854	9.901
kraje OEEC z poza strefy szterling.	310.967	210.754	348.650	273.821
paździenik	38.250	22.628	34.471	37.566
inne kraje	151.975	98.200	155.532	105.163
paździenik	13.455	9.385	18.255	11.951
Ogółem	1.033.715	637.595	781.851	528.269
w tym:				
paździenik	106.632	62.354	78.901	70.880

Eksport w paździeniku wyniósł 128143 mln franków /w czym 78.901 mln do krajów obcych i 49.242 mln. do francuskich posiadłości zamorskich/ wobec 123.144 mln we wrześniu roku 1951 i 112.392 mln w paździeniku 1950 r.

Paździenikowy bilans handlowy wykazał saldo ujemne w wysokości 27.731 mln franków fr. w odniesieniu do wymiany towarowej pomiędzy Francją a zagranicą, dodatnie zaś handlu Francji z jej posiadłościami zamorskimi.

Ogólny bilans za paździenik wykazuje więc saldo ujemne w wysokości 10.283 mln. franków. Bilans za pierwsze 10 miesięcy ubiegłego roku wykazuje saldo ujemne 91.772 mln franków.

Ceny handlu zagranicznego

Francuski urząd statystyczny w Paryżu opublikował kwartalne wskaźniki francuskich cen importowych i eksportowych oraz obliczone między tymi wskaźnikami stosunki, które mają odzwierciedlać "terms of trade" w handlu zagranicznym Francji /1949=100/:

	kwartały 1950 r.			kwartały 1951		
	II	III	IV	I	II	III
import	108	110	118	132	146	147
eksport	100	99	101	108	117	121
stosunek						
wskaźnika	93	90	86	82	80	82

Obliczenie to, uzględniające dwa różne okresy, nie odzwierciedla istotnego stosunku między francuskimi cenami importowymi. Zwyczajem francuskiej statystyki urzędowej

Ważne jest podawać, względnie przyjmować za podstawę do obliczania wskaźników przywozu i wywozu ceny ujednolicone, co już zmienia obraz sytuacji. Tymczasem we Francji, jak w większości krajów kapitalistycznych, od momentu wybuchu wojny w Korei, ceny importowe wzrastały znacznie szybciej niż ceny eksportowe. I tu trzeba jeszcze rozróżnić ceny surowców i towarów pochodzących z francuskich kolonii, od cen towarów importowanych z innych krajów. W związku z tym nastąpiło we Francji daleko idące pogorszenie warunków wymiany. Łączne traktowanie importu z własnych kolonii i z innych krajów stanowi wtórne zniekształcenie rzeczywistości. Jeżeli bowiem potraktować import z innych krajów osobno, to okaże się, że według "obliczeń" oficjalnych - wskaźnik cen importowych ze 110 punktów w II kwartale 1950 r. podniósł się do 151 w III kwartale br. podczas gdy wskaźnik cen eksportowych przesunął się w tym czasie z 99 na 119 punktów. Pogorszenie przeto stosunku cen eksportowych do importowych przedstawia się w omawianym okresie we wskaźnikach jak następuje: z 90 na 79 w obrocie z właściwą zagranicą, a z 99 na 95 w obrocie z koloniami.

Produkcja przemysłowa

Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej /bez budownictwa/ /1938=100/ wyniósł w październiku 143 wobec 139 we wrześniu.

Wskaźnik produkcji przemysłowej Francji /bez budownictwa/ za okres czerwiec-sierpień 1951 /1938=100/ przedstawiał się następująco: w czerwcu 143, w lipcu 132 i w sierpniu 116.

Ceny hurtowe i detaliczne

Wskaźnik cen hurtowych w listopadzie roku 1951 według danych tymczasowych kształtował się w porównaniu z październikiem br. następująco /1949r.=100/:

	październik	listopad
artykuły spożywcze	130,0	132,5
produkty naftowe, węgiel i energia elektryczna	139,6	140,9
towary przemysłowe	161,9	169,7
wskaźnik ogólny	145,8	150,5

Ceny hurtowe w listopadzie były o 50% wyższe od poziomu cen w 1949 roku.

Wskaźnik detalicznych cen towarów konsumowanych przez przeciętną rodzinę paryską wzrósł w listopadzie 1951 roku w porównaniu z październikiem br. w sposób następujący /1949=100/:

	<u>październik</u>	<u>listopad</u>
artykuły spożywcze	131,9	136,5
opał i światło	160,3	163,1
wyroby przemysłowe	126,0	129,7
usługi	158,0	163,0
ogólny wskaźnik	135,7	140,4

Zagadnienia deficytu dolarowego

W roku 1947 francuskie czynniki oficjalne zapewniały, że realizacja planu Marshalla pozwoli Francji na zrównoważenie bilansu płatniczego, a w konsekwencji powstrzyma od-
pływ złota i dewiz. Zapewniano również, że najpóźniej w 1952 roku deficyt dolarowy przestanie gnębić francuską go-
spodarkę.

W związku z tym francuskie pismo "Notes et Etudes Economiques" zamieściło specjalny artykuł, którego celem jest wykazanie, jakie są jego zdaniem przyczyny zaostrza-
jącego się we Francji deficytu dolarowego.

Jak wiadomo, w październiku 1951 r. minister Mayer i inni członkowie rządu oświadczyli, że gospodarka fran-
cuska będzie musiała parać się z kolosalnym deficytem do-
larowym, dochodzącym w czwartym roku "pomocy" amerykań-
skiej do 450 milionów dolarów /1951/52 r.

Deficyt dolarowy a import

W oświadczeniach rządu kładzie się szczególny nacisk na bilans wymiany handlowej ze strefą dolarową. Rezultat tej wymiany w ciągu ostatnich miesięcy wykazuje coraz więk-
szy deficyt, który z 4,4 mlrd franków w końcu ostatniego kwartału 1950 roku wzrósł do 12,9 mlrd fr. we wrześniu 1951 roku. Prasa francuska szeroko omawia projekty reduk-
cji importu surowców ze strefy dolarowej, które to posu-
nięcie ma dać wielkie oszczędności w dewizach. Z tych dek-
laracji i komentarzy odnosi się wrażenie, że właśnie w wy-
mianie handlowej ze strefą dolarową należy szukać głównej przyczyny obecnego deficytu dolarowego.

Wystarczy jednak przyjrzeć się dokładnie oficjalnym statystykom, aby przekonać się że tak nie jest. Statysty-
ki nie wykazują żadnego globalnego zwiększenia wolumenu importowanych towarów ze strefy dolarowej, a nawet wręcz przeciwnie wykazują spadek tego importu w ciągu ostatnich lat.

W roku 1947 udział strefy dolarowej w całym impor-
cie Francji z zagranicy osiągnął aż 48% /wobec 21% w 1938r/. W ciągu dwóch następnych lat dostawy w ramach planu Mar-
shalla utrzymywały sztucznie import za dolary na wysokim poziomie: udział strefy dolarowej w całym francuskim przy-
wozie z zagranicy równał się 32% w 1948 roku i 29% w 1949r.

Następnie "pomoc amerykańska" - wynosząca ponad 800 milionów dolarów w 1948 r., ponad 1.000 mln. dolarów w 1949 r. - została zredukowana o 50% w 1950 roku, a w 1951 r. wynosi już tylko 150 mln dolarów. Jeśli wyłączymy to sztuczne podtrzymanie, to okazuje się, że udział strefy dolarowej w imporcie francuskim spadł w 1950 roku do 21% - tj. do poziomu przedwojennego - a w pierwszym półroczu 1951 wynosił zaledwie 17%.

W przypadku przywozu ze strefy dolarowej można powiedzieć, że obciążenia importowe są większe dla bilansu płatniczego niż wykazuje wartość towarów importowanych. I rzeczywiście, opłaty przewozowe, ubezpieczenia itd.... wymagane przez amerykańskie towarzystwa są wyjątkowo wysokie. Jeśli się włączy te dodatkowe obciążenia, to udział strefy dolarowej w kosztach importu francuskiego z zagranicy zwiększy się do 42% w 1948, 37% w 1949 i do 25% w 1950r.

Powyższa uwaga nie zmienia zasadniczego twierdzenia w roku 1947 - przed wejściem w życie planu Marshalla import ze strefy dolarowej wynosił prawie połowę globalnego importu Francji z zagranicy i mógł wówczas wywołać duży deficyt dolarowy, natomiast w bieżącym roku import, który wynosi mniej niż 20% globalnego przywozu, nie może być przyczyną tak wielkiego deficytu dolarowego.

Rola planu Marshalla

Tajemnicę deficytu dolarowego można wyjaśnić bez większych trudności przy pomocy szeregu dokumentów oficjalnych, o których rząd i prasa wolałaby nie mówić. Są nimi publikowane dwa razy do roku przez ministerstwo finansów bilanse płatnicze Francji.

Jeśli przeanalizujemy pozycje bilansów płatniczych za pierwsze trzy lata działania planu Marshalla /1948, 1949 i 1950/ nie pod kątem widzenia bilansu handlowego, lecz pod kątem pozycji dotyczących wpływów i wydatków w obrębie strefy dolarowej, to możemy wówczas z łatwością stwierdzić jak ciężkie i coraz cięższe stają się kajdany nałożone na gospodarkę francuską przez "pomoc amerykańską".

Klauzule planu Marshalla faworyzują przenikanie pod wszelkimi postaciami kapitałów amerykańskich do Francji i jej terytoriów zamorskich. We francuskim bilansie płatniczym zmiany zachodzące w pozycji "wpływy i usługi" doskonale odzwierciedlają pierwsze amerykańskie wyniki osiągnięte w tym zakresie.

Następująca tabela ilustruje zmiany w pozycji "wpływy i usługi" dotyczące wydatków Francji w stosunku do ogółu państw zagranicznych i do strefy dolarowej /w milionach dolarów/:

	Wydatki w stosunku do:	
	państw	strefy
	<u>zagranicznych dolarowej</u>	
1948	202,4	26,9
1949	242,9	38,7
1950	225,4	44,7

W okresie od 1948 do 1950 roku transfer kapitałów ze strefy franka francuskiego do strefy dolarowej z tytułu zysków od kapitałów amerykańskich, należności za patenty, licencje, prawa autorskie itd. zwiększył się o 66%, podczas gdy transfer kapitałów z wymienionego tytułu do wszystkich innych państw zagranicznych wzrósł w tym samym czasie tylko o 11%.

Irzy bardziej szczegółowej analizie omawianych pozycji francuskiego budżetu płatniczego na plan pierwszy wysuwa się problem kapitałów. Pomimo pożyczek zagranicznych i "pomocy" amerykańskiej, rząd francuski uciekał się stale, poczynając od roku 1948 do zapewniania sobie dodatkowych wpływów za pomocą likwidacji prywatnych inwestycji francuskich za granicą. W ciągu lat 1948, 1949 i 1950 likwidacja ta objęła inwestycje francuskie o wartości 284,6 mln dolarów, w tym 60% /171,9 mln. dolarów/ stanowiły kapitały ulokowane w strefie dolara.

Podczas gdy inwestycje francuskie w strefie dolarowej malały - kapitały amerykańskie inwestowane w strefie franka francuskiego wzrastały; według danych z bilansu płatniczego, wzrost netto amerykańskich inwestycji we Francji wynosił 6,3 mln dolarów w 1948 r. 7,2 mln w 1949 r. i 13 mln dolarów w 1950 roku; rytm amerykańskich lokat kapitałowych podwoił się, chociaż ich kwota jest stosunkowo niewielka. Równocześnie zyski od kapitałów amerykańskich, eksportowane do strefy dolarowej, podskoczyły z 3,5 mln dolarów w 1948 roku do 5 mln w 1949 r. i 7,3 mln dolarów w 1950 roku. wzrosły więc przeszło dwa razy od momentu wejścia w życie planu Marshalla.

Amerykańscy kapitaliści być może jeszcze wahają się lokować większe kapitały we Francji, nie można im jednak odmówić ogromnej pomysłowości w zakresie odstępowania patentów, licencji, procesów technicznych itp. w zamian za udział w przedsiębiorstwach. Równocześnie inwazja rynku francuskiego przez publikacje i tłumaczenia książek amerykańskich zwiększa wydatnie należności z tego tytułu, co ilustruje poniższa tabela wykazująca wzrost wydatków Francji ujętych w pozycji bilansu płatniczego "Wpływy z praw autorskich" /w milionach dolarów/:

	Wydatki w stosunku do:	
	<u>państw zagranicznych</u>	<u>strefy dolarowej</u>
1948	16,2	7,5
1949	22,4	12,1
1950	29,7	17,8

W ciągu lat 1948-1950 wypłaty za obce patenty, licencje i prawa autorskie wzrosły o 84%; w stosunku do strefy dolarowej są one w 1950 roku prawie 2,5 razy większe niż w roku 1948. Udział strefy dolarowej w tym haraczu płaconym zagranicznemu towarzystwom zwiększył się z 46% w 1948 roku do 60% w roku 1950.

Koszt pożyczek amerykańskich

Orientacja atlantycka polityki rządu francuskiego, zapoczątkowana przez podróż Leona Bluma do Waszyngtonu w roku 1946, wyraża się przez uciekanie się do pożyczek amerykańskich /poza kredytami marshallowskimi/. Liczby z francuskiego bilansu płatniczego wykazują niezbiecie do czego doprowadziło zadłużenie w stosunku do USA.

Poniższa tabela obrazuje wysokość pożyczek zaciągniętych w strefie dolarowej, ich spłaty oraz wpłacone procenty w ciągu trzech ostatnich lat /w milionach dolarów/

	<u>Wpływy</u>	<u>Spłaty</u>	<u>Procenty</u>
1948	324,9	22,9	55,9
1949	30,0	76,7	60,0
1950	55,0	126,8	62,7
Razem:	409,9	226,6	178,6

Podczas gdy wpływy otrzymywane z pożyczek zmniejszają się, kwoty spłat i procentów wzrastają w takim tempie, że obie ostatnie pozycje wydatków prawie równają się w okresie trzech lat wpływom z amerykańskich pożyczek. W ciągu trzech lat Francja otrzymała z USA 409,9 mln dolarów a oddała 405 mln dolarów.

Niedawno Paul Reynaud oświadczył, że 150 mln dolarów "pomocy amerykańskiej" otrzymanej w ubiegłym roku "pozwoli tylko na obsłużenie długów w dolarach".

Jest to błędne koło pożyczek zagranicznych, gdy raz zaciągnięta drogim kosztem pożyczka przestaje wpływać do kasy państwa - myśli się natychmiast o zaciągnięciu następnej i to na jakichkolwiek warunkach, aby tylko wybrnąć ze spłat i procentów. Taką niebezpieczną drogę obrał rząd francuski.

Deficyt kolonii

Uprawiana przez rząd francuski od czterech lat polityka proamerykańska stwarza szereg zależności finansowych w stosunku do strefy dolarowej, wyrażających się nie tylko w pozycjach "wpływy i usługi", "spłaty długów i procentów", lecz i w innych pozycjach bilansu płatniczego np. w saldzie rozrachunkowym pomiędzy terytoriami zamorskimi i zagranicą.

Ujemne saldo rozrachunków francuskich terytoriów zamorskich z państwami strefy dolarowej równało się w 1948 roku 135,8 mln dolarów, tj, wynosiło 65% całego deficytu z państwami zagranicznymi; w 1949 roku saldo ujemne osiągnęło 142,9 mln dolarów i w 1950 roku 108,5 mln dolarów, co przedstawia 88% globalnego deficytu w stosunku do wszystkich państw zagranicznych.

Z wyżej wymienionych danych łatwo jest wywnioskować, że gospodarka Francji coraz bardziej uzależnia się od Stanów Zjednoczonych, Amerykanie coraz liczniej przybywają

do Francji - zarówno dla interesów jak i dla przyjemności. Wydawane przez nich pieniądze we Francji stanowią jedyną chwilowo dodatnią stronę wyrażoną w pozycji "podróźni i turyści" saldem dodatnim, wynoszącym w roku 1950 76,1 mln dolarów wobec 21,1 mln dolarów w 1948 roku, czyli 3,5 raza więcej.

Łączny deficyt dolarowy

Po dodaniu wyżej wymienionych pozycji bilansu płatniczego /pożyczki, spłaty i procenty, zyski od kapitałów i prawa autorskie/ otrzymamy następujący wynik /w milionach dolarów/:

	<u>Wpływy</u>	<u>Wydatki</u>	<u>Saldo</u>
1948	353,1	89,9	+ 263,2
1949	49,4	153,8	- 104,4
1950	69,2	214,6	- 145,4

Łączna kwota tych pozycji przedstawia ~~tylko~~ część rozrachunków Francji ze strefą dolarową. Aby sporządzić cały bilans należałoby wstawić ogromne kwoty eksportu kapitału w dolarach i złotych. Niestety nie jest to możliwe, ponieważ kapitały uciekają z Francji w sposób nie pozostawiający śladów i wobec tego nie są uchwytnie. Z drugiej strony bilanse płatnicze posługują się różnymi sztuczkami buchalteryjnymi za pomocą których odpływ kapitałów figuruje po stronie wpływów, co podobno ma na celu "zrównoważenie" bilansu, a faktycznie ukrycie strat majątku narodowego.

Pomimo trudności nakreślenia całego obrazu finansowego, poniższe liczby wykazują dosyć jasno wzrost deficytu dolarowego francuskiego bilansu płatniczego. Porównanie sald ~~z bilansu płatniczego~~ z bilansem handlowym i kredytami marshallowskimi daje nam pewną całość stosunków Francji ze strefą dolarową /w milionach dolarów/:

	Bilans płatniczy /częściowy/	Bilan handlowy	Kredyty Marshalla ^{xx/}
1948	+ 263,2	- 1.065,3	754,0
1949	- 104,4	- 726,4	855,4
1950	- 145,5	- 332,0	508,7

Jak widać z przytoczonych kwot rozrachunkowych, deficyt francuskiej wymiany handlowej ze strefą dolarową zmniejszył się w roku 1950 w stosunku do 1948 r. o około 700 mln dolarów, podczas gdy w tym samym czasie wzrasta deficyt omawianych wyżej pozycji bilansu płatniczego. W 1950 roku ten ostatni deficyt, wynikający tylko z niektórych przez nas uwzględnionych pozycji rozrachunkowych, osiąga już ponad 40% deficytu handlowego ze strefą dolarową. Nie ulega wątpliwości, że gdyby można było objąć wszystkie rozrachunki finansowe Francji ze strefą dolarową okazałoby się, iż ujemne saldo bilansu równa się lub

xx/nie jest to całość "pomocy" USA - lecz ok.80-90%.

przewyższa deficyt handlowy. W ten sposób zmienia się charakter deficytu dolarowego: z deficytu handlowego, który można wyrównać nie wyrzekając się suwerenności, staje się obecnie deficytem finansowym, wynikającym z licznych powiązań z zagranicą, z narzuconych więzów, zacieśnianych coraz mocniej za pomocą umów i traktatów.

Zwiększanie się deficytu finansowego ze strefą dolarową mogło być przez dłuższy czas ukrywane przed opinią publiczną, ponieważ rząd francuski dysponował do roku 1950 znacznymi kwotami kredytów marshallowskich, które pozwalały mu częściowo pokrywać ten deficyt. Lecz w 1951 roku kredyty marshallowskie zostały zredukowane - jak była mowa wyżej - do 150 mln dolarów. W tych warunkach rząd francuski nie był w stanie dłużej ukrywać kolosalnego deficytu w dolarach i sprawa ta musiała nabrać rozgłosu. Zamerykanizowany obecny rząd francuski będzie robił wszystko, aby móc spłacić haracz rządowi USA. Nie wystarczą na to najbardziej przemysłne i skomplikowane posunięcia handlowe. Rząd francuski będzie uciekał się do nowych pożyczek dolarowych. Jeśli nie otrzyma ich od rządu w Waszyngtonie, to zwróci się do amerykańskich finansistów. Pożyczki, które ewentualnie wybląga, będą udzielane na warunkach jeszcze bardziej ciężkich i poniżających niż dotychczasowe. Wyda się, że w ramach paktu atlantyckiego nie ma innych możliwości "rozwiązania" problemu deficytu dolarowego. Jedy- nym środkiem, zapobiegającym dalszej nędzy dolarowej, byłoby definitywne zerwanie kajdanów wiążących gospodarkę Francji z dolarem poprzez rozwiązanie umów i traktatów narzucanych Francji od roku 1947.

H I S Z P A N I A

Handel zagraniczny w I połowie r.1951

Handel zagraniczny Hiszpanii w pierwszej połowie roku 1951 kształtował się w sposób następujący /w mln. złotych pesetów/.

Kierunki geograficzne handlu hiszpańskiego

Pochodzenie importu			Przeznaczenie eksportu	
	1950	1951	1950	1951
Stany Zje- dn.A.P.	102,9	96,4	Brytyjska Wspól- nota Narodów	146,2 197,4
Bryt.Wsp.Nar	101,3	81,2	St.Zjedn.A.P.	102,5 102,8
Unia Franc.	59,2	87,8	Dostawy w portach	83,8 90,1
Holandia i jej kolonie	50,9	46,6	Unia Francuska	60,4 87,7
Arabia Saud.	32,5	46,3	Holandia i jej kolonie	21,7 47,1
Wenezuela	29,1	37,8	Niemcy Zach.	16,3 47,0

Iran	27,4	27,4	Belgia, Luksemburg i Kongo belg.	19,4	43,6
Niemcy Zach.	17,8	29,5	Szwajcaria	11,9	25,0
Dania	5,9	24,1	Szwecja	18,7	21,6
Belgia, Luk- semburg i Kongo belg.	20,8	18,0	Kuba	4,2	19,6
Egipt	1,9	15,8	Włochy	8,8	12,5
Norwegia	9,9	13,9	Norwegia	9,9	12,0
Szwajcaria	9,1	12,1	Chile	12,3	11,9
Szwecja	13,3	10,0	Dania	14,9	10,8
Razem	602,0	613,4	Razem	629,1	818,4
/łącznie z innymi krajami/					

Grupy towarów	i m p o r t		e k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
minerały, glinki i kamienie	44,7	35,2	48,8	69,2
drewno, korek itp	4,9	4,8	19,7	20,6
żywniec, odpadki poubojowe itp.	3,6	33,5	6,7	13,5
metale i wyr. metal.	30,0	28,7	70,3	42,9
maszyny aparaty i pojazdy	69,6	101,7	7,0	10,7
chemikalia i pochod.	92,0	65,3	29,4	31,5
papier i wyr. papiern.	15,6	12,0	5,4	2,2
bawełna i wyr. bawełn.	62,6	64,1	46,1	71,1
konopie, len, juta itp.	2,8	11,4	0,2	1,2
wełna i wyr. wełniane	4,3	1,1	10,0	14,9
jedwab i wyr. jedwabn.	0,6	1,6	4,7	4,2
produkty żywn. i napoj.	101,3	94,9	301,0	447,4
różne	4,7	5,7	1,7	2,4
towary monopolowe	165,3	183,4	78,1	86,3
R a z e m	602,0	613,4	629,1	818,4

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport holenderski wynosił w październiku roku ubiegłego 782 mln florenów a we wrześniu 694 mln. Eksport pokrywa import w 99% wobec 98% we wrześniu. W okresie pierwszych 8 miesięcy roku 1951 pokrycie to wyniesie 73% wobec 60% w analogicznym okresie roku 1950. Stwierdzone w październiku znaczne polepszenie stosunku eksportu do importu spowodowane jest głównie wpływami z przewozów drogą powietrzną i morską. Rozszerzenie przewozu nastąpiło na skutek zwiększonych dostaw olejów i tłuszczów, paliw płynnych, cukru, budulca, wełny, żelaza i stali, natomiast wyższe liczby eksportowe przypisać należy wzmożonej sprzedaży samolotów, statków, metali szlachetnych, cyny, papieru, nabiału i produktów roślinnych. Deficyt bilansu handlowego wynosi obecnie 2.270 mln. florenów wobec 2.460 mln. w roku 1950.

Bilans płatniczy

Deficyt holenderskiego bilansu płatniczego wynosił w pierwszej połowie 1951 r. Hfl 795 mln wobec Hfl 708 mln w analogicznym okresie 1950 r.

Europejska Unia Płatnicza

Bank holenderski podał do wiadomości, że holenderska nadwyżka w EPU za miesiąc listopad ubiegłego roku wyniosła 195 mln. florenów w porównaniu z 286 mln za październik. Na stan ten wpłynęło wyrównanie przez Holandię zaległości w stosunku do Belgii.

Ceny hurtowe

Podobnie jak w lipcu i sierpniu również we wrześniu poziom holenderskich cen hurtowych pozostawał niezmiennym. Wskaźnik ogólny utrzymywał się na 142 punktach /1948=100/. Wskaźnik cen grupy żywnościowej wzrósł na skutek podrożenia mleka i jaj do 121 punktów. Odnosnie do surowców tendencja była niejednorodna. Podczas gdy ceny hurtowe wełny, bawełny, przędzy, skóry, skórek oraz cyny spadły, podniosły się one dla walcówki, ołowiu, gazu i prądu elektrycznego. Wskaźnik dla grupy surowców oraz materiałów pomocniczych spadł o jeden punkt do 172 punktów, zaś dla towarów gotowych trwa niezmiennie przy 143. Począwszy od stycznia 1951 r. poziom cen hurtowych podniósł się o 4 1/2, a od czerwca 1950 roku /wybuch wojny w Korei/ o 23%, podczas gdy od sierpnia 1949 r. - nawet o 40%.

IRLANDIA

Handel zagraniczny

Import Irlandii w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951r. wynosił £ 149.889.610 w porównaniu do £ 114.328.671 w odpowiednim okresie 1950 r.

Eksport w okresie styczeń-wrzesień 1951 r. wynosił £ 51.443.253. W odpowiednim okresie 1950 r. odnośne cyfry wynosiły: £ 47.787.264 dla eksportu i £ 1.517.565 dla re-eksportu.

Następująca tabela ilustruje kierunki handlu zagranicznego Irlandii, według podziału na główne kraje i rodzaje towarów /w tysiącach funtów sterl./

Źródło lub przeznaczenie	i m p o r t		e k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
Wielka Brytania	60,416	69,638	35.849	37.034
Północna Irlandia	1.748	2.035	6.519	7.785
Australia	733	2.717	45	168
Brytyjska Afryka Wsch.	1.094	2.047	2	38
Kanada	4.103	5.641	46	247
Belgia	1.669	3.214	295	654
Kuba	1.575	2.945	1	-
Francja	1.732	2.473	266	640
Niemcy Zachodnie	1.299	3.154	850	524
Indie	2.562	3.636	50	43
Holandia	1.960	3.586	1.337	650
Hiszpania	658	1.099	80	244
Szwecja	2.601	4.031	305	225
Szwajcaria	506	541	255	380
Stany Zjednoczone	15.067	17.743	932	1.548
Razem:	114.329	149.890	47.787	51.443
/łącznie z inn.krajami/				

Grupy towarów	i m p o r t		e k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
żywiec	2.955	2.656	20.856	19.930
produkty żywn.napoje i tytoń	26,106	33.663	19.162	21.126
inne surowce i fabrykaty	83.318	111.235	7.454	10.001
paczki pocztowe	1.949	2.336	315	387
Razem /z wyłączeniem złota i srebra w sztabach i monetach/	114,329	149.890	47.787	51,443

W październiku obroty irlandzkiego handlu zagranicznego przedstawiały się w sposób następujący /w mln. £/:

	październik	listopad
import	17.8	11.6
eksport	9.8	6.0

JUGOSŁAWIA

Upadek rolnictwa

"New York Herald Tribune" z 4 listopada 1951 r. podaje w "Monthly Economic Review" następujące dane, dotyczące produkcji rolniczej Jugosławii.

	rok 1939	rok 1951
Ogólna powierzchnia uprawy	7,2 mln.ha	6.6 mln.ha
produkcja środków żywn.	8.0 mln.t	7.4 mln.t.
eksport żywności	0.8 mln.t	0,14 " t /1950/

NIEMCY ZACHODNIE

Handel zagraniczny w listopadzie 1951r.

Wartość eksportu Niemiec Zachodnich spadła w listopadzie o 97 mln D.M. w porównaniu z październikiem /-8%/ do 1.168 mln. D.M., podczas gdy import wzrósł z 1.188 D.M. do 1.208 D.M. /+7%/. Wzrost importu przypisywany jest wzmożonemu przywozowi środków żywności, bawełny, węgla oraz cukru, zaś spadek eksportu przede wszystkim nowym brytyjskim ograniczeniem importowym.

W ciągu pierwszych 11 miesięcy 1951 r. import osiągnął cyfrę 13.351 mln.D.M. co stanowi wzrost o 33% wobec analogicznego okresu 1950 r., a eksport 12.990 mln.D.M. czyli wyższą 77%.

Spadek produkcji przemysłowej w Berlinie Zachodnim

Wskaźnik produkcji przemysłowej w Berlinie Zachodnim /1936=100/ spadł z 49 we wrześniu na 46 w październiku. Cyfra porównawcza wytwórczości dóbr produkcyjnych obniżyła się z 48 na 41.

Najwyższy spadek zaznaczył się w przemyśle elektro-technicznym, którego wskaźnik z 68 we wrześniu obniżył się na 55 w październiku.

Nowy program budowy statków

"Rząd boński ustalił dla odbudowy zachodnio-niemieckiej floty handlowej dwa nowe programy budowy statków, które mają po wykonaniu obecnego programu wejść w życie w roku 1954. Przewidują one wybudowanie 50 statków o wyporności 125.000 BRT dla linii trampowych, oraz 29 jednostek o tonażu 168.000 BRT dla linii żeglugowych.

Budowa ich rozdzielona będzie głównie pomiędzy pięć wielkich stoczní zachodnio niemieckich: Hapag, Norddeutscher Lloyd, Deutsche Dampfschiffahrtsgesellschaft Hansa, Hamburg - Süd oraz Deutsche - Afrika Linien. Koszty budowy preliminowane są w wysokości 280 mln.dm, z czego 90 mln. ma być dotowanych z kredytów państwowych, do 40% pokrytych zostanie drogą kredytów publicznych, ale dopiero jednak wtedy gdy uzyskane zostanie pokrycie reszty kosztów budowy. Program budowy 168.000 BRT wymagać będzie 270 mln.dm.

N O R W E G I A

Handel zagraniczny w okresie 9 miesięcy 1951 roku

Wzmógł się wyścig zbrojeń w Norwegii i innych państwach kapitalistycznych wywołał zwiększenie obrotów norweskiego handlu zagranicznego. Import Norwegii w okresie styczeń-wrzesień 1951 r. wzrósł w porównaniu z tym samym okresem 1950 roku o 24,8%, eksport zaś - o 55,9%. Spowodowane to jest przede wszystkim wzrostem cen na rynkach międzynarodowych. Naprzykład wskaźnik cen towarów importowanych przez Norwację wzrósł od września roku 1950 do września 1951 r. o 20,7%, zaś towarów eksportowanych - o 36,9%.

Bilans handlu zagranicznego Norwegii /w mln.kor.norw./

	styczeń 1950r.	wrzesień 1951r.
import /łącznie ze statkami/	3.622,3	4.523,0
eksport " " "	2.000,9	3.120,8
deficyt "	1.621,4	1.402,2

Wielkość importu norweskiego w okresie 9 miesięcy roku ubiegłego wzrosła w porównaniu z tym samym okresem roku 1950 przeciętnie o 12%, a eksport - o 10%. Rozwój wskaźnika wielkości norweskiego handlu zagranicznego był następujący /1949 r.=100/:

	i m p o r t		e k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
styczeń	118	126	123	128
lut y	80	91	127	147
marzec	140	116	144	160
kwiecień	95	113	120	130
maj	115	115	129	136
czerwiec	121	135	133	148
lipiec	93	112	135	176
sierpień	75	120	130	124
Wrzesień	91	112	135	146

Zwiększenie importu nastąpiło przede wszystkim na skutek zwiększenia importu rud, metali, surowców włókienniczych i wyrobów, oraz maszyn i paliwa. Naprzykład import rudy manganu do Norwegii w ciągu 9 miesięcy 1951 roku wzrósł według ilości o 42% w porównaniu z tym samym okresem 1950 roku, ołowiu o 18%, przędzy i nici - o 26%, węgla - o 70%, paliwa do motorów Diesla - o 33%. Znacznie wzrósł import samochodów /z 1.104 szt. do 5.784 szt./.

Struktura importu /w mln koron norweskich/

	styczeń 1950 r.	wrzesień 1951 r.
Ogółem	3.622,3	4.523,0
w tym:		
środki transportowe	747,6	817,1
w tym:		
statki	666,1	640,9
paliwo i oleje smarowe	348,8	485,0
przędza i nici	250,0	367,1
artykuły włókiennicze	209,5	263,7
maszyny i aparaty z wyjątkiem elektrycznych	249,5	261,5
elektryczne maszyny i aparaty	132,6	168,3
metale żelazne	218,3	308,1
metale nieżelazne	110,3	156,3
rudy i koncentraty	95,1	130,1
zboża	243,2	212,8
maszyna roślin olej- stych	77,3	112,4

Norweski eksport w okresie styczeń-wrzesień ub. roku wzrósł według ilości w porównaniu z tym samym okresem roku 1950 przede wszystkim na skutek zwiększonego eksportu statków, skóry surowej, niektórych gatunków papieru, oraz śledzi. Według wartości znacznie wzrósł eksport celulozy - o 116%, chemikalii - o 100%, metali kolorowych - o 37%, rud i koncentratów - o 17% itd.

Struktura eksportu /w mln koron norweskich/

	styczeń 1950 r.	wrzesień 1951 r.
ogółem	2.000,9	3.120,8
w tym:		
miazga papiernicza, papier i tektura	453,4	931,1
w tym:		
miazga papiernicza	214,9	439,3
ryby i produkty rybne	322,8	408,5
zwierzęce i roślinne oleje i tłuszcze	297,9	387,9
środki transportowe	85,2	271,7
w tym:		
statki	83,3	268,2
metale nieżelazne	188,5	258,4
metale żelazne	138,4	175,6
rudy i koncentraty	43,9	51,4
nawozy sztuczne	160,3	167,1
chemikalia	28,8	56,7

Geograficzną strukturę norweskiego handlu zagranicznego charakteryzują następujące dane /w mln koron norw./:

	i m p o r t		e k s p o r t	
	styczeń - wrzesień		styczeń - wrzesień	
	1950r.	1951r.	1950r.	1951r.
Ogółem	3.622,3	4.523,0	2.000,9	3.120,8
E u r o p a	2.485,1	3.073,8	1.468,1	2.200,1
w tym:				
Wielka Brytania	837,2	1.050,7	367,5	623,4
Niemcy Zachodnie	141,7	288,1	240,7	261,4
Szwecja	507,0	531,9	151,4	253,4
Dania	117,7	139,1	156,4	169,4
Francja	243,7	221,2	78,2	153,8
Holandia	166,7	185,7	94,7	144,6

Belgia i Luksemburg	65,9	219,0	41,6	110,1
Ameryka Północna w tym:	624,9	815,8	227,5	368,2
USA	459,0	564,2	197,5	245,5
Kanada	62,0	145,2	6,5	15,4
Ameryka Południowa w tym:	129,3	161,9	96,4	167,2
Brazylia	73,6	84,9	63,5	101,4
Argentyna	42,1	40,0	19,4	41,5
Azja	213,8	234,2	82,6	145,8
Afryka	114,2	162,9	80,0	129,5
Oceania	55,0	74,4	46,3	110,0

Jak wynika z przytoczonych danych norweski import z krajów europejskich w okresie 9 miesięcy 1951 r. wzrósł według wartości o 23,7% w porównaniu z tym samym okresem roku 1950, eksport zaś do tych krajów - o 49,9%. Również - wcześniej udział Europy w imporcie Norwegii zmniejszył się do 67,9% w porównaniu z 68,6%, a w eksporcie - do 70,5% w porównaniu z 73,4%.

W strukturze geograficznej norweskiego handlu zagranicznego nastąpiły poniższe zmiany: znacznie wzrósł według wartości import z Belgii i Luksemburga /o 232,3%/, z Niemiec Zachodnich /o 103,3%/, Anglii /o 25,5%/, i USA /o 22,9%/, udział Belgii i Luksemburga w ogólnym imporcie wzrósł z 3,9% w okresie 9 miesięcy roku 1950 do 6,4% w tym samym okresie roku 1951 Niemiec Zachodnich zaś odpowiednio z 1,8% do 4,8%. Udział Anglii i USA w imporcie norweskim pozostał prawie bez zmian.

Eksport Norwegii do Europy wzrósł ogółem według wartości o 164,7%, do Wielkiej Brytanii - o 69,6%, do USA - o 24,3%. Udział Belgii i Luksemburga w eksporcie norweskim wzrósł z 2,1% do 3,5%, Anglii - z 18,4% do 19,9%, podczas gdy udział Niemiec Zachodnich spadł z 12,0% do 8,4%, USA zaś z 9,9% do 7,9%.

Z ogólnego deficytu handlu zagranicznego Norwegii wynoszącego 1.402,2 mln koron norweskich - 62,3% przypada na kraje europejskie /z tego 30,5% - na Wielką Brytanię/ a 31,9% - na kraje Ameryki Północnej, w tym 22,7% - na USA. W wyniku zakazu importu do USA szeregu artykułów rolniczych eksportowanych z Norwegii deficyt jej w handlu ze Stanami Zjednoczonymi wzrośnie prawdopodobnie jeszcze bardziej.

Wzrost floty handlowej

Norweska flota handlowa otrzymała w I półroczu 1951 r. Ogółem 66 statków o wyporności 298342 BRT, z czego 52 no-

wowoybudowanych o wyporności 285566 BRT i 14 zakupionych zagranicą o wyporności 12786 BRT. Z pośród nowowoybudowanych statków 21 jednostek przypada na tankowce o wyporności 215800 BRT. W tym samym czasie z rejestru wykreślono 69 statków o wyporności 170768 BRT. W rezultacie norweska flota handlowa powiększyła się o 127.000 BRT. W chwili obecnej liczy ona 2166 statków o łącznej wyporności 5,628 mln BRT. Stan budowy i zamówień w norweskich stocznjach wynosił na 1 lipca 1951 r. 113 statków o wyporności 450200 BRT w porównaniu ze 114 jednostkami o wyporności 350000 BRT w dniu 1 lipca 1950 r.

P O R T U G A L I A

Handel zagraniczny w pierwszych 9 miesiącach 1951r.

Wartość importu Portugalii w ciągu pierwszych 9 miesięcy 1951 r. wynosiła 6,807 mln escudos w porównaniu do 5.837 mln escudos w analogicznym okresie 1950 r.

Eksport wynosił 5.325 mln escudos wobec 3.463 mln. w 1950 r. Następująca tabela obrazuje główne kierunki handlu zagranicznego Portugalii /w mln escudos/:

	i m p o r t		e k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
Kolonie portugalskie	956	717	936	1.295
Wielka Brytania	1.000	1.042	589	1.084
Stany Zjednoczone				
A.P.	1.040	1.097	444	713
Francja	295	383	157	223
Niemcy Zachodnie	191	366	67	205
Belgia-Luksemburg	527	602	103	180
Holandia	182	214	71	128
Włochy	61	122	78	113
Razem/łącznie z innymi krajami/	5.837	6.807	3.463	5.325

S Z W A J C A R I A

Obawy przemysłu hutniczego wobec Planu Schumana

Dyrektor firmy Brown Boveri Zaugg oświadczył odnośnie do projektu poolu węglowostalowego, że kryje on w sobie niebezpieczeństwo dyskryminacji w stosunku do Szwajcarii. Plan Schumana, powiedział Zaugg, może odbić się bardzo ujemnie na Szwajcarii, jeśli będzie on wprowadzony w obecnej formie i jeśli Szwajcaria nie zdoła utrzymać swej pozycji wśród krajów eksporterów oraz zabezpieczyć się przed

stratami, które mogą jej grozić. Irzykłączenie się do niego w dzisiejszych warunkach, mogłoby bardzo łatwo doprowadzić do ruiny szwajcarskie stalownie i walcownie. Jeśli natomiast Szwajcaria nie przystąpi do planu Schumana, narazi się ona na ewentualną dyskryminację tak w dziedzinie do - statecznego zaopatrzenia w surowce i półfabrykaty jak i w odniesieniu do cen.

S Z W E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport podniósł się do 942 /w r.1950-551/ mln.koron szwreckich a import do 820 /584/ mln.koron, co w następstwie dało w październiku nadwyżkę eksportową w wysokości 122 /33/ mln.koron.

Wyniki te należy przypisać w głównej mierze wysokim cenom eksportowym wyrobów drzewnych, albowiem 55% dochodów eksportowych przypada na wywóz drewna. Jednakże szczytowy punkt tych rekordowych cen został już przekroczony. Jak już podaje statystyka październikowa przeciętna cena eksportowanej celulozy spadła z 1640 do 1620 koron za tonę. Podobnie odnośnie do papieru Kraft zauważyć się daje lekki spadek z 1,81 kr.do 1.77 kr na kg., papier gazetowy wzrósł ponownie z 1.18 do 1,77 kr. za kg. Jeśli się zważy, że rozwój szwedzkiego handlu zagranicznego ma swe źródło prawie wyłącznie w pomyślnym stosunku cen, to okoliczność, że wskaźnik szwedzkich cen importowych wzrósł w październiku o sześć punktów natomiast wskaźnik cen eksportowych jedynie o trzy, powoduje w Szwecji duże zaniepokojenie.

W pierwszych trzech kwartałach ubr.Szwecja sprowadzała z Europy towarów za sumę o 6 mlrd koron większą niż w roku 1950 i za 2,4 mlrd koron więcej tam eksportowała.

Szwedzka nadwyżka eksportowa wobec Europy wynosi obecnie 23/106/^{mln.kr.} w analogicznym okresie roku 1950. Znaczna zmiana zaszła w stosunku do Anglii oraz do Niemiec Zachodnich, obu najważniejszych partnerów Szwecji. Po raz pierwszy po wojnie Szwecja osiągnęła nadwyżkę eksportową wobec Anglii i jednocześnie znowu zanotowała nadwyżkę importową wobec Niemiec Zachodnich.

W ten sposób przywrócona została między tymi krajami relacja przedwojenna.

Bardzo silnie podniósł się pod względem wartości szwedzki eksport do Europy Wschodniej, a zwłaszcza do ZSRR do sumy 102/81/ mln.koron, do Polski do 193 /117/ mln.koron, oraz do Czechosłowacji do 94 /70/ mln.koron. W handlu z obu kontynentami amerykańskimi, mimo poważnego podwyższania się cyfr globalnych, szwedzka nadwyżka importowa podniosła się jedynie do 301/296/ mln.koron.

Wzrost eksportu szwedzkiego do krajów strefy dolarowej

jest przez rząd szwedzki mile widziany, również ze względów wewnętrzno-gospodarczych. Inflacyjne skutki wysokich dochodów eksportowych z krajów waluty miękkiej nakazują Szwecji raczej sprzedawać po niższych cenach za dolary, ponieważ droga może ona nabywać tańsze towary importowe.

Europejska Unia Płatnicza

Szwecja miała we wrześniu nadwyżkę w stosunku do EPU w wysokości 200,3 mln koron szwedzkich. Dotychczasowe szwedzkie zadłużenie zostało w ten sposób nie tylko wyrównane lecz ponadto powstało saldo dodatnie w wysokości 14,4 mln. Sytuacja dewizowa szwedzkiego banku państwowego uległa w październiku dalszej poprawie a stan dewiz osiągnął 1.178,7 mln koron szwedzkich. Zapas złota wynosi 629 mln koron szwedzkich. W pierwszych trzech tygodniach października szwedzkie zapasy dewiz wzrosły do 380 mln kr.szw.

Ceny hurtowe

Ogólny wskaźnik cen hurtowych w Szwecji wyniósł w sierpniu 1951 r. 304 punkty w porównaniu z 225 punktami w sierpniu 1950 r. i 266 w styczniu 1951 roku.

Rozwój cen hurtowych różnych towarów przedstawiał się następująco /1935 r.=100/:

	sierpień 1950	lipiec 1951	sierpień 1951
ogólny wskaźnik	225	305	304
surowce ^{w tym:} przemysłowe	244	375	373
półfabrykaty	248	341	339
wyroby gotowe	201	267	267
artykuły rolnicze	217	262	260
artykuły żywnościowe pochodzenia roślinnego	213	270	265
artykuły żywnościowe pochodzenia zwierzęcego	226	249	253
chemikalia	218	298	298
paliwa	326	437	440
skóry surowe i wyroby skórzane	160	310	307
artykuły włókiennicze	237	362	358
kauczuk i wyroby gumowe	164	208	209
metale i wyroby z nich	206	273	274
maszyny i środki transp.	177	217	217
celuloza, papier i karton	228	375	370
materiały drzewne	332	560	560

Gospodarka w obliczu inflacji

Wzrost cen w Szwecji rozpoczął się na dobre na jesieni 1950 roku. Charakteryzuje się on tym, że aż po dzień dzisiejszy trwa z niesłabnącą siłą bez żadnych zahamowań okresowych lub spadku.

Nieustanny wzrost cen doznawał wielu bodźców, z których do najważniejszych w 1951 r. należy zaliczyć: 1/ niskie zbiory zbóż; - 2/ "rozwiązywanie" trudności finansowych rządu poprzez zwykłe powiększanie emisji banknotów; obieg banknotów w Szwecji powiększył się o 500 mln koron od maja października 1951, kiedy to osiągnął łączną wielkość 3.755 mln. koron i ma przekroczyć 4.100 mln. koron przed końcem br. i dojść do 4.400 w pierwszych miesiącach przyszłego roku; - oraz 3/ silny wzrost wpływów eksportowych.

Rząd szwedzki usiłuje przywrócić zachwianą równowagę gospodarczą, usiłując zwalczać stale przybierającą na sile inflację. Dotychczas nie zanotowano żadnych pozytywnych rezultatów, gdyż ceny rosną nadal, a nacisk inflacyjny zwiększa się w dalszym ciągu. Ostatnio zainaugurowano w Szwecji "energiczną" politykę gospodarczą, mającą przede wszystkim na celu powstrzymanie wzrostu cen, zahamowanie wzrostu wskaźnika kosztów utrzymania /ruchoma skala płac/ oraz rozprawienie się z wysokimi wpływami z eksportu. Głównymi wytycznymi "energicznej" polityki antyinflacyjnej są: niedawno ogłoszony podatek inwestycyjny, przymusowe regulowanie przez rząd stopy dyskontowej i wielkości kredytów, oraz podatek eksportowy.

Podatek inwestycyjny przewiduje, że wszystkie przedsiębiorstwa przemysłowe i rolne będą musiały przekazywać rządowi 10% sum, jakie przeznaczyły na instalowanie nowych urządzeń wytwórczych, na remonty kapitalne, a nawet na większe reperacje. Wyjątek stanowią jedynie te przedsiębiorstwa, które opierają swoją działalność na kapitale publicznym. Podatek inwestycyjny odejmować będzie z rynku około 100 do 150 mln koron rocznie. Aby jeszcze bardziej obniżyć inwestycje, przewiduje się ustawowe ograniczenie możliwości dokonywania odpisów inwestycyjnych przez poszczególne przedsiębiorstwa. Związany z imperializmem anglo-amerykańskim rząd szwedzki dławi w ten sposób własny przemysł; administracja szwedzka wyraźnie stwierdza, że wspomniane zarządzenia "wpłyną na wydatne zmniejszenie inwestycji i w ten sposób zmniejszą presję inflacyjną, płynącą ze strony wydatków inwestycyjnych". Działanie powyższych "środków" będzie tym silniejsze w zakresie inwestycji, że rząd szwedzki ma otrzymać niebawem uprawnienia do wyznaczania stopy procentowej i wielkości kredytów.

Rząd szwedzki złożył już w parlamencie projekt ustawy, która zezwoli administracji na niemal nieograniczoną kontrolę całego systemu bankowego drogą wyznaczania wielkości kredytów bankowych i stopy procentowej. "Neue Zürcher Zeitung" podaje, że ustawa - jeżeli zostanie zatwierdzona w wersji rządowej - zapewni rządowi szwedzkiemu możliwość dowolnego manipulowania podażą kredytów zgodnie z po-

trzebami aktualnej sytuacji politycznej. Tak więc należy oczekiwać kierowania kredytów przez rząd przede wszystkim do przemysłów, pracujących pośrednio lub bezpośrednio na potrzeby wojenne Szwecji i państw paktu atlantyckiego. Możliwość uzyskania kredytów przez przemysł pracujący na potrzeby cywilne zostanie/z powodu "walki" z inflacją.

ograniczona

Forsowanie zbrojeń w krajach kapitalistycznych wywołało olbrzymi popyt na wiele towarów, eksportowanych z Szwecji. Szczególnym powodzeniem na rynkach międzynarodowych cieszą się szwedzkie rudy żelaza, celuloza, papier oraz drewno i jego pochodne. Ocenia się, że tegoroczna wartość wywozu Szwecji będzie o około 60% wyższa od rezultatów z roku 1950. Wysokie zapotrzebowanie na szwedzkie towary eksportowe spowodowało znaczną wyżkę ich cen: podniosły się one o około 50% w pierwszej połowie 1951 r. w stosunku do przeciętnych z roku 1950. Notowania eksportowe celulozy, która jest bodajże najpoważniejszym artykułem wywozowym, były o 229% wyższe od przeciętnych w 1949 r.

Wzrost wpływów eksportowych stanowi nowe i poważne źródło wzmożenia nacisku inflacyjnego na gospodarkę szwedzką. W celu zmniejszenia stąd płynących ujemnych skutków rząd opracował projekt "sterylizacji" części wpływów oraz nałożenia ogólnego podatku koniunkturalnego na wpływy z eksportu. "Sterylizacja" przebiegać miałaby w ten sposób, że administracja przejmowałaby część dochodów z wywozu i następnie "unieruchomiałaby" je. "Neue Zürcher Zeitung" zaznacza, że cała ta impreza "sterylizacyjna" budzi poważne wątpliwości, gdyż istnieją uzasadnione powody do mniemania, iż rząd uruchomi niemal wszystkie sumy funduszu sterylizacyjnego na finansowanie wydatków państwowych. Administracja przyznała się już, że część sum funduszu w granicach około 14% "wypożyczy" na rzekome finansowanie budownictwa mieszkaniowego. Ponadto mówi się już o zaciąganiu ewentualnych dalszych "pożyczek" z tego funduszu. Tak więc w ostatecznym rezultacie odciągnięte z rynku pieniądze powróciłyby nań z powrotem z tą tylko różnicą, że wydatkowałoby je państwo. Tego rodzaju postępowanie nie dałoby pozytywnych rezultatów na polu zwalczania inflacji. Fundusz sterylizacyjny ma być więc wygodną dla rządu szwedzkiego imprezą finansową, skąd zamierza on czerpać pieniądze na rozdęte wydatki wojskowe. Jak wielkie mają być wpłaty na ten fundusz, może świadczyć o tym oficjalna cena, że sam przemysł celulozowy wpłacić miałby w bieżącym roku około 800 do 900 mln. koron.

Jak wynika z ostatnich doniesień, rząd szwedzki rozważa obecnie projekt nałożenia specjalnego podatku koniunkturalnego na eksport. Podatek ten objąłby bez wyjątku wszystkie wpływy, uzyskiwane przez eksporterów. Do tego rodzaju chwytów skłoniły rząd szwedzki dotychczasowe niepowodzenia "energicznej" polityki antyinflacyjnej i fakty dalszego rozwijania się, tym razem jeszcze silniejszej fali inflacyjnej, niż to miało miejsce w pierwszych miesiącach ubiegłego roku "Neue Zürcher Zeitung" donosi, że

rząd szwedzki zaskoczony nieoczekiwanym wzmożeniem się nacisku inflacyjnego, szuka w pośpiechu środków zaradczych i oczekuje poparcia zarówno ze strony partii politycznych jak i samego przemysłu oraz eksporterów. Wspomniane pismo sygnalizuje, że projekt wprowadzenia ogólnego podatku eksportowego miał się spotkać z poparciem eksporterów, przemysłowców i mieszczańskich partii politycznych. Jednakże w dalszym ciągu istnieje duża opozycja co do akcji sterylizacyjnej wpływów eksportowych.

Życzliwsze przyjęcie rządowego projektu w sprawie nałożenia podatku eksportowego wpływa przede wszystkim z tego, że - jak wynika z ostatnich sprzedaży drewna i celulozy eksportowej - ceny tych artykułów osiągnęły taki poziom, iż dalsza wyżka grozi już nie tylko powikłaniami wewnętrznymi, ale również utratą konkurencyjności na rynkach zagranicznych. Ostatnio stwierdzono np. pojawienie się tańszych dostaw na rynku europejskim, co kilkakrotnie uniemożliwiło eksporterom szwedzkim zawarcie transakcji.

W wyniku wyżki cen podniósł się w Szwecji wskaźnik kosztów utrzymania od jesieni roku 1950 do października roku 1951 od 23 do 26%, zależnie od stanu rodzinnego i wysokości dochodów. Natomiast skala płac robotników przemysłowych jest wyższa zaledwie o 16,7%. W "wyścigu" cen i płac, te ostatnie stale i wyraźnie pozostają w tyle. Rzeczywista różnica jest jeszcze wyższa, gdyż podane liczby oficjalne są celowo retuszowane, aby uniemożliwić robotnikom żądanie wyższych płac w oparciu o wzrost wskaźnika kosztów utrzymania.

Trudna sytuacja finansowa rządu szwedzkiego wpływa jeszcze stąd, że rolnictwo domaga się daleko idących subwencji. Sytuacja rolników jest ciężka zarówno z powodu niskich zbiorów w roku ubiegłym jak i zmuszania rolników do sprzedaży swych produktów po niskich cenach. Aby nie dopuścić do dalszego podnoszenia się wskaźnika kosztów utrzymania, rząd szwedzki zamierza ponownie przywrócić subwencjonowanie cen artykułów żywnościowych.

T R I E S T

Przyczółek egresji amerykańskiej

Redaktor naczelny gazety triestańskiej "Il Lavoratore", Gasparini, nazwał obszar wlnego miasta Triestu na północnym wybrzeżu Adriatyku "miastem zamierającym", słowami tymi trafnie oddając sytuację gospodarczą tego obszaru. Tak jak wszędzie, gdzie imperializm amerykański, szykując się do agresywnej wojny, rozbudowuje swoje bazy militarne, również i w Trieście odbywa się to kosztem miejscowej gospodarki i stopy życiowej ludności pracującej.

Według "Prawdy" - Triest stanowić ma - zgodnie z planami strategów atlantyckich - punkt środkowy "linii obronnej" od Tyrolu austriackiego do Alp Wschodnich, służąc jednocześnie jako główna baza zaopatrzeniowa Jugosławii w

sprzęt wojenny i broń ze Stanów Zjednoczonych. Obszar wolnego miasta liczy obecnie 270.000 mieszkańców. Pozatym stacjonuje tam garnizon amerykański w sile 10.000 ludzi, oraz 9.000 policjantów.

W części najętej przez Jugosławię, stacjonuje oddział złożony z 5.000 żołnierzy titowskich, oraz dalszych 2.000 policjantów. Oznacza to więc, iż każdego 10 Triestyńczyków zmuszonych jest utrzymywać jednego żołnierza wojsk okupacyjnych wzgl. jednego policjanta. Wbrew wszelkim zwierdziom amerykańskiego zarządu wojskowego, iż gospodarka Triestu kwitnie i rozwija się, obszar ten przechodzi ciężki kryzys gospodarczy. Ani jeden zakład przemysłowy nie wykorzystuje w pełni swych możliwości produkcyjnych. Wykorzystanie maszyn i urządzeń wynosi np. w stoczni San-Rocca 10,2%, w przemyśle olejarskim 12%, w fabrykach mydła 16%, w budownictwie maszynowym 25 - 35%, oraz w zakładach przemysłu cukierniczego - 35% możliwości produkcyjnych, przy czym park maszynowy jest prawie całkowicie przestarzały.

Podobnie kształtują się również stosunki w porcie. Przekładunek towarów zależny jest od przypadku i składa się w znacznej mierze z artykułów dostarczanych w ramach planu Marshalla lub też przeznaczonych dla amerykańskich i brytyjskich wojsk okupacyjnych w Austrii.

Nadomiar złego Amerykanie zabronili wszelkich stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, odcinając tym samym jedyne istotne źródło ożywienia zamierającej gospodarki Triestu.

Ciężka sytuacja gospodarcza wpływa na stały spadek stopy życiowej ludności wolnego miasta. Nieznaczna tylko ilość pracujących zarabia 60.000 lirów miesięcznie tj. minimum konieczne do utrzymania 5-osobowej rodziny; zarobek przeciętny wynosi 24.000 do 30.000 lirów miesięcznie. Pozatym 2/3 z ogólnej liczby 30.000 emerytów otrzymuje zaledwie 3.300 lirów miesięcznie.

Liczba bezrobotnych stanowi 30.000 - 40.000 ludzi tj. 1/3 całej ludności pracującej Triestu.

Olbrzymi aparat biurokratyczny oraz garnizon okupacyjny żyją luksusowo na koszt zbiedniałej i wygłodzonej ludności pracującej. Sierżant wojsk amerykańskich otrzymuje 250.000 lirów miesięcznie. Administracja pożera 60% całego budżetu, wydatki na cele publiczne wynoszą natomiast zaledwie 13%. Na każdego mieszkańca przypada rocznie 7.000 lirów podatków, z czego 4.300 lirów przeznaczonych jest na utrzymanie aparatu administracyjnego. Przygotowywany obecnie przez rządy Stanów Zjednoczonych, Anglii i Francji podział wolnego terytorium Triestu będzie tylko zalegalizowaniem faktu zamiany Triestu w amerykańsko-brytyjski obszar agresji.

Spisek przeciwko miastu Triest stanowi nowy zamach na pokój i bezpieczeństwo narodów świata i wywołuje gorący sprzeciw wszystkich żyjących na tym obszarze Włochów i Jugosłowian, jednakowo zainteresowanych w zachowaniu jedności i niezawisłości wolnego terytorium Triestu.

Ludność doskonale zdaje sobie sprawę z tego, iż tylko przez stworzenie neutralnego zdemilitaryzowanego Triestu możliwe będzie podniesienie zrujnowanej gospodarki.

T U R C J A

Struktura geograficzna importu i eksportu w I półroczu

1951 roku

Według danych kanadyjskiego pisma "Foreign Trade" z 3 października struktura importu i eksportu Turcji w I półroczu 1951 roku w porównaniu z odpowiednimi wskaźnikami za ten sam okres roku 1950 kształtowała się jak następująco /w tys.funtów tureckich/:

	styczeń	-	lipiec	
	suma	udział	suma	udział
		procent.		procentowy
I m p o r t				
ogółem	359,973	100,0	488.189	100,0
w tym:				
Niemcy Zach.	47.075	13,1	107.256	22,0
Wielka Bryt.	29.638	8,2	80.945	16,6
USA	108.532	30,2	59.926	12,4
Włochy	14.661	4,1	29.843	6,1
Francja	16.302	4,5	27.014	5,5
Belgia	6.215	1,7	21.253	4,4
Australia	6.568	1,8	19.147	3,9
Holandia	9.142	2,5	12.816	2,6
Arabia Saud.	6.719	1,9	12.294	2,6
Szwajcaria	5.017	1,4	11.782	2,4
Kanada	7.025	2,0	1.693	0,3
Inne kraje	103.079	28,6	103.920	21,2
E k s p o r t				
ogółem	298.978	100,0	439.764	100,0
w tym:				
USA	47.123	15,8	119.047	27,2
Niemcy Zach.	52.506	17,6	97.384	22,1
Wielka Bryt.	50.780	17,0	31.523	7,2
Francja	17.425	5,8	27.432	6,2
Włochy	11.489	3,9	16.603	3,8
Grecja	10.402	3,2	13.797	3,1
Egipt	6.603	2,2	9.604	2,2
Kanada	2.154	0,7	5.450	1,2
Inne kraje	100.496	33,5	118.924	27,0

WIELKA BRYTANIA

Sytuacja gospodarczaHandel zagraniczny

Po spadku handlu zagranicznego we wrześniu ogólna wartość eksportu angielskiego w październiku osiągnęła rekordowy poziom £ 245,7 mln czyli 4,5 mln ponad poprzedni rekord osiągnięty w kwietniu roku ubiegłego. Reeksport zwiększył się o £ 0,2 mln do £ 10,5 mln.

Wartość importu wzrosła również w wymienionym miesiącu o £ 25,3 mln do £ 362,6 mln.

Deficytowe saldo angielskiego bilansu handlowego w październiku wynosiło £ 116,9 mln, czyli jest o 1,9 mln mniejsze od salda poprzedniego miesiąca.

Deficyt bilansu handlowego w okresie pierwszych 10 miesięcy roku ubiegłego wzrósł do £ 1.042,3 mln, podczas gdy deficyt całego 1950 r. wynosił £ 348 mln.

Wartość importu w listopadzie 1951 roku wyniosła £ 328.800 wobec £ 362.600.000 - w październiku. Było to o £ 1.000.000 więcej niż przeciętnie miesięcznie w okresie od stycznia do października, kiedy to średnia sięgała £ 327.800.000.

Wartość eksportu wyniosła £ 243.800.000 wobec £ 235.100.000 w poprzednim miesiącu.

Wartość listopadowego reeksportu stanowiła £ 10.000.000. Ujemny bilans handlu zagranicznego w listopadzie wyraził się sumą £ 85.000.000. Nadwyżka importu nad eksportem za okres jedenastu miesięcy roku bieżącego, przy wartości eksportu i reeksportu obliczanego fob, wyniosła £ 1.113.000.000

W rocznym przeliczeniu eksport stanowił £ 2.591.300.000 a import w tej samej skali - £ 3.933.600.000.

Listopadowy wywóz do USA wyniósł £ 10.100.000 wobec £ 11.800.000 - w październiku. Było to o 14% mniej niż wynosi przeciętna miesięcznego wywozu w ciągu pierwszych trzech kwartałów roku bieżącego. Eksport do Kanady w listopadzie przedstawiał £ 11.300.000 w porównaniu z £ 10.300.000 w poprzednim miesiącu; było to o 6% mniej od przeciętnej z okresu pierwszych 9 miesięcy br.

Na podstawie danych listopadowych, Wielka Brytania w roku 1951 powinna by osiągnąć deficyt handlu zagranicznego w wysokości £ 1.342.300.000. Deficyt za rok 1950 wyniósł £ 356.000.000. Dane za 11 miesięcy br. wykazują, że brytyjski import w tym czasie był o 51% większy niż przeciętnie w 1950 roku. Eksport za 11 miesięcy był tylko o 19% większy niż przeciętnie w roku zeszłym.

Ceny handlu zagranicznego

Wskaźnik cen importowych i eksportowych w Wielkiej Brytanii w III kwartale r.1950 i 1951 kształtował się następująco /r.1950 = 100/.

Wskaźnik cen importowych

	Ogólny wskaźnik	Art.żywnoś- ciowe,napoje	surowce	wyroby gotowe
1 9 5 0 r.				
lipiec	99	101	98	97
sierpień	100	101	100	99
wrzesień	102	100	104	102
1 9 5 1 r.				
lipiec	142	118	172	132
sierpień	138	117	162	136
wrzesień	138	115	161	139

Wskaźnik cen eksportowych

	Ogólny wskaźnik	Półfabrykaty i wyroby gotowe Ogólny wskaź- nik grupy	wyroby metalowe	wyroby włókienni- cze
1 9 5 0 r.				
lipiec	100	100	100	100
sierpień	100	100	100	100
wrzesień	101	100	100	102
1 9 5 1 r.				
lipiec	122	122	113	142
sierpień	124	124	115	144
wrzesień	125	126	117	145

Ogólny wskaźnik cen eksportowych w październiku pozostał na poprzednim poziomie i wyniósł 125.

"Tevms of Trade" w październiku bardzo się poprawiły na korzyść Wielkiej Brytanii, bowiem oczekiwany spadek światowych cen towarów znalazł swoje odbicie w znacznym spadku cen surowców importowanych. Poprzednio wskaźnik cen importowych /1950 = 100/ spadł nieznacznie z najwyższego poziomu 142 w czerwcu do 138 w październiku; lecz w październiku spadł on o dalszych 5 punktów do 133 - co stanowiło największy spadek miesięczny od 1949 r. Wskaźnik cen surowców wykazał jeszcze większy spadek; osiągnął on naj-

wyższy poziom 176 w maju i spadł do 161 we wrześniu, w październiku spadł on aż o 15 punktów do 146. Z drugiej strony ceny artykułów żywnościowych zwykowały odzyskując najwyższy poziom z lipca; ceny wyrobów przemysłowych pozostały bez zmiany. Wskaźnik cen eksportowych również pozostał bez zmiany przy 125 / 1950 = 100/ aczkolwiek dla wyrobów przemysłowych podniósł się o 1 punkt. Zwyżka cen wyrobów metalowych i maszyn była częściowo skompensowana spadkiem o 2 punkty cen eksportowych tekstylii.

Wynikiem ruchów wskaźnika cen eksportu i importu była poprawa "terms of trade" o 4 punkty.

Koszt jednostki importu w stosunku do eksportu jest obecnie o 12% niższy aniżeli w maju. "Trendy" te odnośnie do cen znalazły swój perspektywiczny wyraz w brytyjskim handlu zagranicznym. Eksport w październiku osiągnął rekordowy poziom £ 235 mln. Poziom ten został osiągnięty bez znacznej zwyżki cen. Volumen eksportu był o 6% wyższy, aniżeli przeciętna za III kwartał. Eksport tekstylii utrzymał się mniej więcej na tym samym poziomie pod względem objętości, co w poprzednim kwartale lecz wartość jego nieco spadła. Eksport towarów wełnianych był o 17% mniejszy pod względem wartości, natomiast wzrósł eksport wyrobów bawełnianych i innych tekstylii. Zwiększył się również w ciągu miesiąca eksport wyrobów metalowych i maszyn. W grupie pojazdów eksport wzrósł ze średniej £ 38 3/4 mln w III kwartale do £ 45 1/2 mln. w październiku. Eksport maszyn wzrósł z £ 31 mln do £ 33 mln, a tonaż statków był o 7% większy aniżeli w poprzednich 3-ach miesiącach.

Grupa żelaza i stali oraz metali nieżelaznych również wykazywała zwiększony eksport.

Z drugiej strony wartość importu w październiku wzrosła o £ 25 mln do £ 363 mln mimo ostrego spadku cen importowych. Przywóz surowców wzrósł o £ 1.000.000 do £ 159 mln, importowano zwłaszcza wielkie ilości drewna, miazgi, kauczuku i ropy naftowej. Import produktów żywnościowych i tytoniu wzrósł prawie o £ 3 mln do £ 116 mln.

Największą zwyżkę wykazał wzmożony sezonowy import tytoniu. Na skutek czynników sezonowych import pszenicy i zbóż pastewnych obniżył się; import cukru był też mniejszy aniżeli w III kwartale ub.r. lecz mimo to był wyższy aniżeli w I kw. 1951r.

Spadek cen importowych w Wielkiej Brytanii został zatrzymany w listopadzie, kiedy wskaźnik globalny oparty na 1950 = 100, podniósł się o 1 punkt, do 134. Mimo tej zwyżki wskaźnik znajduje się na najniższym poziomie od marca 1951r.

Wskaźnik cen eksportowych podniósł się o 1 punkt, dochodząc do 126, wobec 125 punktów we wrześniu i październiku. 1951r.

Ruch cen poszczególnych towarów wykazywał wzrost o 3 punkty do 121 w grupie wyrobów metalowych i maszynowych,

innych wyrobów przemysłowych o 1 punkt do 132, podczas gdy wskaźnik cen tekstylii spadł o 2 punkty do 141.

Mimo tych fluktuacji wskaźnik "terms of trade" pozostał bez zmian przy 106 punktach w listopadzie ub.r.

Europejska Unia Płatnicza

Deficyt Wielkiej Brytanii w E.U.P. wynosił w październiku ub.r. £ 89 mln.

Deficyt netto Wielkiej Brytanii wynosił dokładnie £ 84.127.143 czyli 235.556.000 jednostek rozrachunkowych /wartość każdej jednostki równa jest £ 1/. Do tego dochodzi kwota £ 5 mln, użytych przez innych członków Unii z ich avoir'ów szterlingowych. Powstały w ten sposób deficyt w wysokości 89.127.143 został uregulowany przez Wielką Brytanię drogą wpłaty do Unii kwoty £ 12.821.071 w złocie oraz przez udzielenie Wielkiej Brytanii kredytu w wysokości £ 76.306.072.

W wyniku tego Wielka Brytania obciążona była jako dłużnik Unii kwotą £ 126.999.286, co odpowiada 355.598.000 jednostek rozrachunkowych.

Deficyt płatniczy Wielkiej Brytanii wobec członków E.U.P. zmniejszył się nieco w listopadzie w porównaniu do października, wymagał jednakże dużych wpłat w złocie ze strony Wielkiej Brytanii. Deficyt netto spadł z £ 249,6 mln w październiku do £ 177,8 mln w listopadzie czyli o 25%. Z tego odpadło 7 mln do której to sumy wzrósł kredyt wobec jednego z krajów E.U.P., tak że pozostało jeszcze do wyrównania netto £ 170,8 mln. Ponieważ w omawianym miesiącu skumulowany deficyt Wielkiej Brytanii przekroczył o 40% granicę swej kwoty w E.U.P. należało 2/5 miesięcznego deficytu pokryć złotem, podczas gdy w październiku tylko 1/5. Tym tłumaczy się fakt, że brytyjskie płatności w złocie wobec E.U.P. wzrosły z £ 35,9 mln w październiku do £ 61,7 w listopadzie pomimo zmniejszenia się deficytu. Reszta miesięcznego deficytu w sumie £ 109 mln zostało wpisane na konto kredytowe, które wynosiło w końcu listopada £ 464,6 mln.

Jak długo zwiększa się ujemne saldo z Unii Płatniczej - tak długo musi Wielka Brytania ograniczać swe zakupy, jeżeli chce zapobiec trudnościom zaopatrzeniowym i nowemu kryzysowi walutowemu.

Należy przy tym zauważyć, że zarządzenia wydane przez rząd konserwatystów dały się odczuć w listopadzie w znikomym tylko stopniu. Zmniejszenie się deficytu wobec Unii Płatniczej zawdzięczać należy raczej sezonowym wpływom i pewnej nieznacznej niżce cen.

Produkcja przemysłowa

Wskaźniki brytyjskiej produkcji przemysłowej we wrześniu 1951 r. w porównaniu z czerwcem, lipcem i sierpniem 1951 r. przedstawiały się następująco /1946 r. = 100/:

	<u>Czerwiec</u>	<u>lipiec</u>	<u>sierpień</u>	<u>wrzesień</u>
Wskaźnik ogólny	149	140	127	145
wskaźniki wg gałęzi przemysłu:				
przemysł górniczy	117	107	95	122
przemysł przetwórczy	157	147	132	151
przemysł metalowy i budowy maszyn /włączając budowę sprzętu transportowego/	165	159	133	-
przemysł stoczniowy i elektrotechniczny	173	165	142	-
produkcja pozostałych środków transportowych	174	177	140	-
przemysł włókienniczy	160	140	137	-
przemysł budowlany oraz produkcja materiałów budowlanych	135	135	127	140
gaz, energia elektryczna, woda	109	106	101	117

Wskaźnik produkcji przemysłowej Wielkiej Brytanii w październiku oceniany jest na 151 - 152 /1946 = 100/.

Najwyższy w 1951 roku poziom wskaźnika miesięcznego osiągniętego w lutym, a powtórzony w kwietniu, wynosił 151, zaś największa cyfra osiągnięta od czasu wprowadzenia wskaźnika w jego obecnej formie, była 153 w listopadzie 1950 r. Wskaźnik produkcji wszystkich gałęzi przemysłu we wrześniu ub.r. został ustalony na 145. Dla sierpnia wynosił on 127. Odpowiednie cyfry na 1951 r. były 143 i 123.

Z poszczególnych pozycji wskaźnik 140 dla budownictwa we wrześniu był najwyższy w tym roku w porównaniu do 127 w sierpniu i 135 w czerwcu i lipcu.

Cyfry porównawcze ilustruje następująca tabelka:

	1	9	5	0	1	9	5	1
	sierpień	wrzesień	sierpień	wrzesień	sierpień	wrzesień	sierpień	wrzesień
cały przemysł	123	143	127	145				
górnictwo i kamieniołomy	94	116	95	122				
fabrykaty	128	149	132	151				
budownictwo	130	140	127	140				
gaz, elektryczność i woda	96	110	101	117				

Ogólny poziom cen podstawowych surowców, zużywanych przez przemysł brytyjski, nie uległ - jak to podaje wskaźnik Ministerstwa Handlu /30.VI.1949 = 100/ zmianie w okresie listopada. Wskaźnik ten utrzymywał się na poziomie 182.

Główne zmiany zanotowano w dziedzinie kształtowania się cen wełny, które po znacznejwyżce w październiku spadły w przybliżeniu do poziomu sierpniowego, oraz w odniesieniu do cen bawełny surowej, których wskaźnik wzrósł o 24,6 punktów do 211,2 wykazując po raz pierwszy od maja tendencję zwyżkową.

Ceny jedwabiu, sizalu i włókna orzecha kokosowego również nieco obniżyły się, wzrosła natomiast cena lnu. Ceny metali wykazywały w listopadzie niewielkie zmiany z wyjątkiem znacznego wzrostu cen importowanego złomu stalowego i nieznacznego spadku cen cyny. Ceny kauczuku wykazywały w dalszym ciągu spadek, przy czym wskaźnik obniżył się o dalsze 24,1 punkty do 431,1. Wskaźnik ten jest obecnie o 299,1 punktów niższy w porównaniu z rekordowym poziomem 660,2 osiągniętych w lutym br. Skóry surowe wykazywały również tendencje zniżkowe.

Wśród artykułów, których cena nie ulegała zmianom znajdowały się manila, konopie, juta, miazga drzewna i drewno. Ceny chemikalii i mas plastycznych, poza nielicznymi wyjątkami, pozostawały na tym samym poziomie co w poprzednim miesiącu.

Ceny surowców, używanych w przemyśle maszynowym i w przemyśle maszyn elektrycznych, wykazywały niewielkie zmiany. Wskaźnik pierwszych spadł o 0,8 do 141,4, zaś drugich o 0,2 do 158,7. Ceny surowców, używanych w przemyśle budowlanym, nieco wzrosły.

Inflacja

W ciągu dwóch pierwszych miesięcy IV kwartału ub. roku zapasy złota i dolarów w Wielkiej Brytanii znacznie się zmniejszyły. W ciągu października zniżka ta wynosiła około \$ 310 mln., a w listopadzie dalszych \$ 125 mln., podczas gdy przeciętny spadek miesięczny wynosił w III kwartale \$ 199 mln.

Brytyjski Minister Skarbu oświadczył, że siła nabywczą funta szterlinga wewnątrz kraju spadła od chwili zakończenia wojny do końca października r.1951 o 29%.

Churchill o sytuacji

W jednym ze swoich pierwszych wystąpień w Izbie Gmin Churchill oświadczył, że sytuacja gospodarcza kraju jest "w najwyższym stopniu nie zrównoważona".

Według jego słów Wielka Brytania może wyprodukowaną

w kraju żywnością nakarmić zaledwie 3/5 ludności wyspy, sięgającej 50 mln. Pozostałą część musi importować, obracając na to wpływy z eksportu, głównie wyrobów przemysłowych. Jednakże potrzebny do produkcji tych wyrobów surowiec też trzeba importować.

Churchill podkreślił, że Wielka Brytania w najbliższej przyszłości grozi zacięta konkurencja ze strony Niemiec Zachodnich i Japonii. Aby utrzymać stopę życiową Wielkiej Brytanii niezbędnym jest wyteżenie wszystkich sił kraju. Tym niemniej premier zezwał wszystkim do wykonania programu zbrojeniowego, do czego niezbędnym jest przerzucenie robotników do zbrojeniowych gałęzi przemysłu kosztem przemysłu pokojowego.

Odnosnie do sytuacji płatniczej premier oświadczył, że "Wielka Brytania znajduje się obecnie nie tylko w cięższej sytuacji, niż w roku 1949, ale w wielu wypadkach nawet gorszej niż w 1947 r.

Zaufanie do funta zostało poważnie zachwiane. W ciągu I półrocza ub.r. deficyt bilansu płatniczego Wielkiej Brytanii wynosił w stosunku rocznym £ 700 mln w porównaniu z dodatnim saldem w wysokości £ 350 mln w ciągu I półrocza roku 1950.

Jeśli sytuacja się nie zmieni to, według ostatnich obliczeń, deficyt bilansu płatniczego w 1952 r. będzie wynosić w stosunku rocznym £ 500 - 600 mln.

Topnienie zapasów złota i dolarów w krajach obszaru szterlingowego, które nastąpiło z powodu znacznych wypłat na rzecz krajów obcych, będzie postępować nadal.

W ten sposób Wielka Brytania kupuje znacznie więcej niż jest w stanie opłacić z bieżących wpływów, co z czasem może doprowadzić do kompletnego bankructwa narodowego".

W dalszym ciągu swego przemówienia Churchill oświadczył, że wobec wytworzonej sytuacji rząd jest zdecydowany podjąć jaknajdalej idące środki dla przywrócenia zdolności płatniczej kraju.

Mówiąc o braku węgla w Wielkiej Brytanii premier podkreślił, że zapasy węgla opałowego są w tej chwili dwukrotnie mniejsze niż w roku 1950 - i są na znacznie niższym poziomie niż były kiedykolwiek w czasie wojny.

"Tragedią jest - powiedział Churchill - że Wielka Brytania musi importować węgiel, a jednocześnie śmiesznym jest, że zmuszona jest do jego eksportu mimo swych nikłych zapasów."

Ograniczenia importowe

Omawiając nowe brytyjskie ograniczenia importowe mające na celu redukcję importu o prawie 9% szwajcarski "Neue Zürcher Zeitung" pisze, że oznaczają one częściowe

odstępstwo Wielkiej Brytanii od uprawianej w ramach OEEC polityki liberalizacyjnej, przywraca bowiem zarzucony swego czasu system kontyngentowania części importu z innych krajów OEEC.

Uprawnienie do tych zarządzeń rząd brytyjski wywodzi z art.3 ust.b kodeksu liberalizacyjnego upoważniającego państwa członkowskie w wypadku poważnych zakłóceń gospodarczych do wycofania podjętej już liberalizacji.

Powołanie się na art.3 pociąga za sobą konieczność usprawiedliwienia w OEEC wydanych przez odnośne państwa członkowskie zarządzeń co jest przedmiotem specjalnego postępowania. Było ono już stosowane przed tym wobec Danii, Norwegii, Zachodnich Niemiec itd. Wielka Brytania zmuszona będzie nie tylko prawnie uzasadnić wydane zarządzenie, lecz także pogodzić się z przeprowadzeniem w OEEC badań jej ogólnej sytuacji gospodarczej, przy czym organizacja marshallowska w danym wypadku, na skutek zarzutów innych członków uzależnić może swą zgodę od uwzględnienia pewnych zmian w jednostronnym uregulowaniu handlu importowego przez rząd brytyjski.

Nowe brytyjskie kontyngenty importowe redukują stawkę liberalizacyjną z 90% do blisko 65%. Rząd brytyjski uważa za obecną swą politykę liberalizacyjną jako przejściową konieczność. Stosownie więc do tego stworzony będzie w obronie z tymi państwami specjalny sektor "exzliberalizowany" w którym jednym osiągnięciem pióra będzie można kontyngentowanie znieść.

W Anglii zdają sobie sprawę z tego, że wprowadzone ograniczenia importowe, mające odciążyć bilans płatniczy o ca 350 mln £, mogą dać wyniki po dłuższym dopiero okresie czasu. Z drugiej jednak strony podkreśla się możliwość niebezpieczeństwa ewentualnych zarządzeń odwetowych ze strony krajów dotkniętych tymi ograniczeniami, zarządzeń, które mogą spowodować ograniczenie eksportu angielskiego i w ten sposób przekreślić rachuby na uzyskanie spodziewanych oszczędności.

Do krajów najbardziej dotkniętych ograniczeniami zliberalizowanego importu angielskiego należą: Francja, Holandia i Dania, następnie Włochy i Niemcy Zachodnie, w mniejszym stopniu także Szwajcaria.

Ograniczenia brytyjskie odczuwane są przez OEEC jako silny cios w politykę liberalizacyjną oraz w rozwój handlu Europy Zachodniej. Nikt nie może dziś zaprzeczyć - podkreśla organ burżuazji szwajcarskiej, - że gospodarcze skutki wojny koreańskiej oraz zbrojeń wpędziły "Europejską Współpracę Gospodarczą" w krytyczne położenie.

Odstępstwo Wielkiej Brytanii od polityki liberalizacyjnej może podzielać zaraźliwie na inne kraje, które walczą z podobnymi trudnościami.

Sytuacja ta doprowadzić może do skurczenia się handlu zachodnio-europejskiego, co stanęłoby w jaskrawej

sprzeczności z ogłoszonym uroczyscie przez OEEC programem podniesienia w ciągu pięciu lat najbliższych produkcji o 25%. Krytyczne zaostrezenie ogólnej sytuacji znajduje swój wyraz w rosnących trudnościach, którym zmuszona jest stawiać czoła EPU. Wpływ brytyjskich restrykcji importowych powinen odbić się w rozliczeniach EPU, prowadząc do zredukowania brytyjskich kwot deficytowych wobec EPU oraz z drugiej strony do likwidacji nadwyżek krajów wierzycielskich. Chociaż zjawisko to będzie dla Wielkiej Brytanii na ogół pocieszające to jednak tendencje do lepszego wyrównania bilansów płatniczych będzie musiała być okupiona redukcją wielkości obrotów. Jednocześnie jednak zmniejszenie brytyjskiego deficytu powoduje również redukcję brytyjskich wpłat dolarowych do EPU, które miały przyczynić się do uzupełnienia silnie nadszarpniętych rezerw dolarowych EPU. Z drugiej strony zmniejszenie się nadwyżek krajów wierzycielskich doprowadzi do redukcji wypłat dolarowych EPU dla tych krajów. Wynika z tego, że dla EPU nadchodzą ciężkie czasy, a jej dalsze istnienie zależne będzie nie tylko od zachowania się państw członkowskich, lecz także od pomocy Stanów Zjednoczonych.

Nowe angielskie kontyngenty importowe towarów, zliberalizowanych układem OEEC ustalone zostały łącznie dla wszystkich 18 państw-członków tej organizacji. Chcąc pozostawić importerom pewną swobodę oraz celem uniknięcia ewentualnej dyskryminacji poszczególnych krajów, będą wydawane t.zw. licencje blokowane /ramowe/.

W ramach tych licencji importerzy będą mogli w/g swego uznania importować artykuły z poszczególnych grup towarowych i z poszczególnych krajów.

W ten sposób chce się przedsiębiorstwom handlowym pozostawić możliwość dokonywania zakupów w najkorzystniejszych w danej chwili warunkach. Te pozory pewnej wolności handlowej mają złagodzić pociągnięcia rządu na odcinku ograniczenia liberalizacji.

Ustalone importowe kontyngenty wartościowe obejmują okres do końca czerwca 1952 roku /7 1/2 miesiąca/ i odnoszą się wyłącznie do importu z krajów OEEC oraz z około dwudziestu innych krajów - poza Hiszpanią - pozaeuropejskich i zamorskich, nie należących do bloku dolarowego, szterlingowego względnie do krajów obozu pokoju.

Większość kontyngentów odpowiada mniej więcej połowie wartości kwot importowych z okresu podstawowego, przy czym są jednak pewne odchylenia głównie w grupie artykułów żywnościowych. I tak np. import soków owocowych obniżono o 1/4 zaś obniżka niektórych konserw owocowych wynosi 70%.

WŁOCHY

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Włoch w ciągu 9 miesięcy przedstawiał się następująco /w mln lirów/:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>	<u>Saldo 1951 r.</u>	<u>Saldo 1950 r.</u>
styczeń	96,8	75,7	- 21,1	- 22,7
luty	94,8	72,2	- 22,6	- 23,8
marzec	102,2	82,8	- 19,4	- 22,6
kwiecień	117,6	80,2	- 37,4	- 15,0
maj	123,7	82,0	- 41,7	- 15,6
czerwiec	123,8	86,3	- 37,5	- 18,7
lipiec	113,7	94,8	- 18,9	- 21,1
sierpień	109,6	78,9	- 30,7	- 7,6
wrzesień	112,5	87,0	- 25,5	+ 2,1
	994,7	739,9	-254,8	-145,0

W porównaniu z trzema pierwszymi kwartałami roku 1950 wartość importu podniosła się o 48,7%, a eksportu o 41,3%, a rekordowy deficyt aż o 75,7%. Struktura geograficzna tegorocznej wymiany Włoch przedstawia się następująco /udział w procentach/:

	<u>Import /w %/</u>	<u>Eksport /w %/</u>
Kraje OEEC /w 1951/	37,1	59,2
Kraje OEEC /w 1950/	38,5	56,4
Inne kraje	62,9	40,8

Aktywne saldo wymiany z krajami OEEC dało Włochom w r. ub. \$ 107.800.000 /wobec \$ 60.900.000 w roku 1950/. Z sumy tej \$ 104.900.000 przypada na Wielką Brytanię.

Jak podaje statystyka włoska obroty handlowe z krajami obozu pokoju przedstawiały się w sposób następujący:

	1	9	5	1
	styczeń	-	sierpień	
			eksport - import	
			/w mln lirów/	
Z.S.R.R.	11.385		7.248	
Polska	12.178		5.447	
Czechosłowacja	5.643		5.049	
Węgry	2.766		3.423	
Rumunia	513		1.174	
Bułgaria	193		389	
N.R.D.	267		193	

Według agencji Routera włoskie Biuro Dewizowe doniosło o przekazaniu z dniem 1 listopada do dyspozycji banków sumy równej 60 mln jednostek Europejskiej Unii Płatniczej /EPU/ dla wykorzystania jej w ciągu 6 miesięcy w celu zwiększenia importu z krajów - uczestników EPU. Banki powinny udzielać z tej sumy kredytów włoskim importerom, kupującym w krajach uczestniczących w EPU.

Europejska Unia Płatnicza

Jak informuje prasa włoska należności Włoch od różnych państw członków E.P.U., wyraziły się w końcu listopada r. sumą £ 226,4 mln wzrosły zatem w porównaniu z bilansem październikowym o £. 21,6 mln. W ten sposób nadwyżka Włoch powiększyła się w październiku o £ 62,9 mln.

Podczas gdy Włochy uzyskały dodatnie saldo w pierwszej dekadzie listopada ich bilans płatniczy po raz pierwszy od dłuższego czasu wyrównał się znowu w okresie 10 - 20.XI. W końcu listopada kredyt udzielony E.P.U. przez Włochy wynosił \$ 133,7 mln a sumy wypłacone Włochom gotówką przez E.P.U. - \$ 92,7 mln.

Satelita amerykański

Premier de Gasperi wyraził ostatecznie gotowość podwyższenia włoskiego budżetu zbrojeniowego z 250 do 350 mlrd. 1. Problem bezrobocia włoskiego nie zostanie przez to jednak bynajmniej rozwiązany, gdyż powstały tą drogą brak surowców doprowadzi do wzrostu bezrobocia w przemyśle artykułów konsumcyjnych. Nie dadzą również rezultatu próby rozwiązania problemu bezrobocia drogą emigracji. Włochy bowiem musiałyby łożyć na każdego emigranta do Argentyny około 1000 \$, do czego nie są zdolne.

Celem przysporzenia włoskiemu przemysłowi ciężkiemu dodatkowych zysków, amerykańskie monopole zapewniły, że Włochy otrzymają t.zw. zlecenia "off shore" w ramach zbrojeń europejskich.

Ze strony włoskiej poczynione będą znaczne ułatwienia dla eksportu prywatnego kapitału amerykańskiego do Włoch przy pomocy poważnych ulg podatkowych i celnych.

Samowolne kraje kapitalistyczne

Imperializm amerykański zagarnia w swoje ręce Afrykę

Wg. doniesień prasy amerykańskiej, w ostatnich czasach w Afryce, która jest dla kół rządzących U.S.A. jedną z główniejszych pozycji w ich planach wojennych, daje się zauważyć zwiększenie tempa budowy amerykańskich wojskowych baz lotniczych i morskich oraz zwiększenie wydobycia i produkcji surowców strategicznych.

Gazeta "Christian Science Monitor" donosi, że realizacja planów wykorzystania Marokko Francuskiego w charakterze kluczowej, strategicznej amerykańskiej bazy lotniczej oraz morskiej posuwa się pomyślnie naprzód.

Równocześnie amerykańscy bussinessmani jeszcze głębiej przenikają w gospodarkę francuską, w miarę tego, jak wzrastają ich inwestycje kapitałowe w kolonie posiadające bogate zapasy mineralne /Marokko Francuskie/.

Wg. doniesienia pisma "Fortune" bussinessmani amerykańscy rozwinęli ostatnio szczególnie aktywną działalność w Marokko Francuskim, przystępując do zwiększenia wydobycia surowców strategicznych na tym obszarze.

Amerykańskie towarzystwa "Newmount Mining Corporation" i "Saint Joseph Lead Co", kontrolujące francuskie towarzystwo "Societe de Mines de Selidja", które jest głównym producentem cynku i ołowiu w Marokko Francuskim, zamierzają rozszerzyć kopalnię ołowiu w Selidja niedaleko miasta Ougeda, w pobliżu granicy Algieru. W r. 1954 wydobycie będzie zwiększone do 5.500 ton dziennie. Kopalnię tego rejonu zajmą pod względem produkcji ołowiu trzecie miejsce na świecie.

W tym celu Administracja Planu Marshalla przekazała towarzystwu "Societe de Mines de Salidja" \$ 3,6 mln. Poza tym, jak donosi "Fortune", towarzystwu temu dostarczony zostanie sprzęt na sumę \$ 4 mln.

Program zwiększenia wydobycia surowców strategicznych w Afryce, mający na celu utworzenie zapasów surowców w Stanach Zjednoczonych, jest zakrojony na wielką skalę. Według doniesienia organu kół handlowych "Wall Street Journal" rząd U.S.A. inwestował już w ten program ca. \$ 100 mln. na rachunek "pomocy" według planu Marshalla.

Zwiększenie wydobycia surowców strategicznych mają na celu amerykańskie towarzystwa "Newmount Mining Corporation" i "American Metall Co", które prawie całkowicie kontrolują wydobycie miedzi w Północnej Rodezji oraz towarzystwo "Vanadium Corporation of Ameryca", które posiada prawie 100 % akcji "Ruodesian Vanadium Corporation".

- 76 -

Poza tym, jak donosi "Wall Street Journal" w sierpniu roku 1951 Administracja Planu Marshalla asygnowała \$ 8,4 mln. na zwiększenie wydobycia miedzi i kobaltu. Dzięki tym funduszom utworzone zostało nowe towarzystwo "Chesbouluma Mines Co", które jak się oczekuje, będzie dawać rocznie około 17.600 ton miedzi i 250 ton kobaltu.

Poważne fundusze przeznaczone zostały na zwiększenie wydobycia surowców strategicznych również i w innych koloniach afrykańskich państw Europy Zachodniej.

Według doniesień gazety "Christian Science Monitor" przekazano dotychczas z funduszy planu Marshalla \$ 1,7 mln. na budowę kopalni cyny w Mandzo /Kongo Belgijskie/ i \$ 2 mln. na wymianę urządzeń w kopalniach rudy żelaza we Francuskiej Gwinei. Poważne sumy wydatkowano również na odbudowę i rozszerzenie kopalni diamentu w Gabonie i Ubandze /Francuska Afryka Równikowa/.

"Wall Street Journal" pisze, że fundusze marshallowskie, wykorzystywane są dla sfinansowania wydobycia węgla w Nigerii, oraz wydobycia uranu, miedzi, kobaltu i cynku w Kongo Belgijskim.

Jak donosi gazeta "Daily Compass" U.S.A. zamierza ją wywozić z Afryki 22 rodzaje surowców strategicznych, wśród których zasadniczą pozycję zajmuje Uran.

Amerykańscy imperialiści wydatkują również poważne sumy na budowę strategicznych linii kolejowych i na rozszerzenie sieci transportowej w Afryce.

Gazeta "Christian Science Monitor" donosi, że w roku 1950 z funduszy planu Marshalla wydzielono \$ 1 mln. na zakup sprzętu dla budowy dróg pięciu angielskich koloniach Złote Wybrzeże, Północna Rodezja, Nigeria, Sierra - Leone, Kraj Nyassa; \$ 1,3 mln. - dla Francuskiej Afryki Zachodniej, Afryki Równikowej i Kamerunu.

"Wall Street Journal" wskazuje, że niedawno Administracja Planu Marshalla dostarczyła ca \$ 1 mln. na zakup maszyn niezbędnych dla budownictwa drogowego w angielskich koloniach afrykańskich. Administracja udzieliła również pożyczki w wysokości \$ 14 mln. na poprawienie stanu sieci kolejowej na terytorium Północnej Rodezji i \$ 15,5 mln. na budowę szos i udostępnienie dróg wodnych w Kongo Belgijskim.

Spłata tych pożyczek nastąpi w formie dostarczania do U.S.A. surowców strategicznych np. tenże "Wall Street Journal" doniósł, że na rachunek spłaty pożyczki w wysokości \$ 14 mln., udzielono Północnej Rodezji, ta ostatnia dostarczy Stanom Zjednoczonym miedzi, kobaltu, wolframu i chromu.

Konferencja gospodarcza państw arabskich

Rząd Libanu zaprosił ministrów handlu i gospodarki wszystkich państw arabskich do wzięcia udziału w konferencji gospodarczej, mającej się odbyć 10 stycznia 1952 r.

w Bejrucie.

Komitet Polityczny Ligi Arabskiej polecił Libanowi przygotować porządek dzienny konferencji. Wejdzie w niej między innymi sprawa utworzenia Banku Arabskiego oraz zagadnienie unifikacji programów gospodarczych krajów, uczestniczących w konferencji.

ARGENTYNA

Dyktatura monopolii mięsnych i zbożowych

Wybrany powtórnie w listopadzie r.ub. przy pomocy brutalnego faszystowskiego teroru prezydent Argentyny, Peron, jest eksponentem 60 argentyńskich rodzin, uprawniających fantastyczne machinacje głównym bogactwem kraju - mięsem i zbożem.

Już w okresie II wojny światowej koncerny żywnościowe wykazały czysty zysk 5 mlrd pesos; a ciężki okres wojenny przyniósł im dalszych kilka miliardów czystego zarobku. W r.1947 koniunktura jednak zmieniła się: ceny spadły i monopolisci zaczęli się obawiać, iż nie znajdą rynków zbytu dla swoich produktów. Handel zagraniczny kurczył się i wykazywał już w r.1948 deficyt 647,9 mln pesos, a w r.1949 nawet 922,8 mln. pesos. Stan ten pogorszył się jeszcze z początkiem r.1950.

Wtenczas pojawił się "ratunek" - amerykańska wojna na Korei. Na skutek wyścigu zbrojeń zasoby dóbr konsumpcyjnych w świecie kapitalistycznym, ku uciesze królów mięsnych i zbożowych, raptownie się skurczyły. Ceny podskoczyły w górę: młode woły o 241%, mięso mrożone do ca 143 %, mięso chłodzone o 63%, skóry o 220 %, mąka pszenna o 177%. Handel zagraniczny Argentyny zamknął rok 1950 zyskiem 700 mln.pesos. ~~z/owoc o 21,5%~~

Wkrótce jednak okazało się, osiągnięciami tymi wielkie monopole ugodziły w samych siebie: mając na względzie jedynie własne zyski, czerpały nadal z mocno już nadszarpniętych zasobów, zwłaszcza bydła. Według doniesień prasy w Buenos Aires, żniwa grudniowe pokryją zaledwie potrzeby krajowe; eksport mięsa, już od sierpnia roku ubiegłego jest zabroniony. Gospodarka bydłem doprowadzona została do takiego stanu, iż cyfry uboju w r.1951 nie osiągnęły nawet połowy uboju z r.1950. Całkowity zapas bydła /przed wojną 70 mln. wołów i owiec/ spadł dzisiaj poniżej 30 mln.sztuk.

Cóż spowodowało taki stan rzeczy? Jak już wyżej wspomniano - magnaci mięśni i zbożowi natrafiali, poczynawszy od r.1947 na duże trudności. Wzrastająca podaż środków żywnościowych na rynku światowym wywarła wpływ na zniżkę cen z okresu wojennego. Na skutek planu Marshalla import krajów zachodnio-europejskich - podporządkowany został konkurencji amerykańskiej, która zablokowała Argentynie europejskie rynki zbytu. Monopolisci usiłowali obecnie przerzucić skutki kryzysu na drobnych hodowców bydła i dzierżawców,

w Argentynie bowiem z 60% ziemi uprawnej należącej do wielkich właścicieli ziemskich, większość wydzierżawia się za wysoki czynsz, umożliwiając obszarnikom prowadzenie luksusowego życia po miastach. Rząd Perona zaprowadził podwójne ceny: stałą cenę eksportową, zgarnianą przez wielkich monopolistów, oraz brutalnie obniżoną cenę rynku wewnętrznego, płaconą drobnym producentom przez hurtowników, zapewniających sobie tym sposobem wielkość zysków. Natomiast dzierżawcy, chłopci i hodowcy bydła doprowadzeni zostali do ruiny. Uprawa ziemi spadła o 1/3 w stosunku do czasów przedwojennych, co z kolei odbiło się ujemnie na zbiorach. Na skutek swej chciwości monopolisci odcieli sobie sami źródła dalszego bogacenia się. Przedsięwzięte zbyt późno środki celem zmiany cen produkcyjnych nie wzbudziły jednak zainteresowania chłopów do czego walenie się przyczyniła dewaluacja pesety. ~~devalua~~

Argentyna zagrożona jest obecnie inflacją, bowiem rząd Perona finansuje drogą wypuszczenia nowych banknotów budowę 13 wielkich zakładów zbrojeniowych, a jednocześnie przestały już wpływać wielkie zyski z eksportu i nie można w nieskończoność przykręcać śruby podatkowej.

Potężne strajki, zwłaszcza kolejarzy w styczniu i sierpniu r.ub., coraz głośniejsze żądania poprawy bytu z żądaniem zniesienia peronowskiej dyktatury wielkich monopoli mięsnych i zbożowych, świadczą o ciężkim położeniu ludności Argentyny.

A U S T R A L I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Australijski handel zagraniczny w 3 kwartale 1951 r. wyróżnia się dalszym, dużym wzrostem importu. Podczas gdy w analogicznym okresie 1950 r. importowano towarów za kwotę 171,5 mln. funtów austr. to import w 1951 r. wzrósł o 49,2% do 255,8 mln. funtów. Eksport towarów australijskich, który wyniósł w analogicznym okresie 1950 r. 133,6 mln. funtów, wzrósł w 1951 jedynie o 8,5% do 144,9 mln. funtów.

Rachunek funtów, w którym Australia rozporządza w Londynie dla pokrywania swego handlu zagranicznego i który w połowie 1951 r. wynosił 800 mln. topnieje wskutek szybkiego wzrostu importu australijskiego. Podczas gdy w 3 kwartale 1950 r., deficyt handlu zagranicznego wyniósł jedynie 38,6 mln. to w analogicznym okresie 1951 r. osiągnął on już wysokość 110,5 mln. £. Z uwagi na tę alarmującą sytuację handlu zagranicznego należy oczekiwać że Australia starać się będzie o nową pożyczkę która obrócona byłaby przede wszystkim na zakup materiałów inwestycyjnych dla wielkiego programu rozwoju kraju.

Największy udział w tym wzroście importu przypada na towary włókiennicze, których w porównaniu z rokiem 1949 importowano za sumę wyższą o 27,7 mln.£. z czego za 11 mln. wyrobów bawełnianych. Metale oraz wyroby metalowe sprowadzone zostały za 13,5 mln. więcej, papier i wyroby papierowe za 9,6 mln. więcej, oleje i tłuszcze za 5,7 mln.£. więcej. Wzrost importu kauczuku naturalnego o 7 mln.£. wskazuje na tworzenie zapasów strategicznych.

W handlu z obszarem szterlingowym Australia miała w III kwartale 1950r. deficyt w sumie 73 mln. funtów australijskich, podczas gdy handel jej z Ameryką i Kanadą miał bilans nieomal wyrównany. Uderza wzrost importu z krajów nie-szterlingowych, z którymi handel zagraniczny w III kwartale 1950r. zamknięty został bilansem czynnym w wysokości 6,3 mln.£. podczas gdy w analogicznym kwartale 1951 był ujemny na sumę 35,4 mln.£.

Bilans płatniczy

Z danych o australijskim bilansie płatniczym za rok 1950/51 /za 12 miesięcy kończących się dnia 30.VI.1951 r./ wynika nadwyżka £.84,3 mln. w porównaniu do deficytu w wysokości £.48,5 mln. w 1949/50 r. Wartość eksportu podniosła się o 64%, a importu tylko o 38%. Deficyt pozycji niewidocznych był większy w 1950/51 r. aniżeli w roku poprzednim na skutek wyższych opłat frachtowych i stawek ubezpieczeniowych płaconych przez import australijski.

Bilans płatniczy wykazuje, że australijskie rezerwy walut wzrosły o £.193 mln., głównie dzięki ruchowi kapitałów.

Zestawienie australijskiego bilansu płatniczego /w mln. funtów australijskich/

R o k	Eksport	Import	niewidoczne	saldo na rku bieżącym
1945/46	150,0	- 110,2	5,2	45,0
1946/47	264,7	- 208,2	-105,3	- 48,8
1947/48	396,9	- 337,8	- 56,3	2,8
1948/49	521,7	- 415,1	- 78,6	28,0
1949/50	594,7	- 538,1	-105,1	- 48,5
1950/51	978,9	- 742,9	-157,0	84,3

1946/47 1947/48 1948/49 1949/50 1950/51

Rachunek bieżący:

Eksport/fob/	264,7	396,9	521,7	594,7	978,9
Import /fob/	-208,2	-337,8	-415,1	-538,1	-742,9
SALDO BILANSU H A N D L O W E G O	56,5	59,1	106,6	56,6	236,0
Niewidoczne wpływy	68,6	69,9	68,0	79,2	84,4
Niewidoczne wydatki	-173,9	-126,2	-146,6	-184,3	-236,1
SALDO BILANSU NIEWIDOCZNEGO	-105,3	- 56,3	- 78,6	-105,1	-151,7
Saldo na r-ku bieżącym	- 48,8	2,8	28,0	- 48,5	84,3

Rachunek główny:

Rezerwy walut	- 17,4	74,7	178,0	185,8	192,9
Dług państwowy znajdujący się zagranicą	12,7	9,2	14,0	29,6	20,2
Transakcje netto z M.F.M. i M.B.					
Odbud.	..	3,8	..	- 8,9	- 4,0
Inwestycje netto w Joint Wool					
Organisat.	5,2	2,2	- 17,4	- 6,5	- 2,5
Różne transakcje rządowe	- 0,5	0,6	0,1	0,6	0,5
Niewypłacony do- chód narastający na rzecz towa- rzystw zagranicz.	- 9,3	- 7,7	- 8,5	- 20,3	- 30,0
Inne transakcje prywatne	-39,5	-80,0	-138,2	-228,8	- 92,8
Saldo na r-ku głównym	-48,8	2,8	28,0	- 48,5	84,3

B R A Z Y L I A

Handel zagraniczny w I półroczu

Według tymczasowych danych, ogłoszonych w miesięcznym biuletynie statystycznym O.N.Z., import do Brazylii w pierwszej połowie 1951 r. wyniósł 15.926.000.000 cruzeiros, wobec 7.966.000.000 w tymże okresie 1950 r. i 12.346.000.000 w drugiej połowie 1950. Eksport wyraził się kwotą 15.300.000.000 cruzeiros, wobec 9.097.000.000 i 15.815.000.000.

W związku z gromadzeniem różnych surowców i materiałów przez Brazylię import w poszczególnych miesiącach omawianego półroczu wzrastał znacznie szybciej niż eksport. Struktura geograficzna brazylijskiego handlu zagranicznego w I półroczu przedstawiała się następująco: /w mln.cruzeiros/

	I m p o r t		E k s p o r t	
	styczeń-czerwiec			
	1950	1951	1950	1951
Razem:	7.966	15.926	9.097	15.300
w tym:				
U.S.A.	2.558	6.280	4.926	8.125
W.Brytania	1.140	1.532	914	1.410
Argentyna	964	1.284	624	788
Francja	216	887	370	627
Niemcy Zachodnie	93	618	99	563
Szwecja	354	592	313	435
Unia Belgo-Luksem- burska	571	585	221	340

Projekty nacionalizacji

Prezydent Vargas wniósł do Kongresu projekt ustawy o upaństwowieniu eksploatacji, przeróbki i transportu ropy naftowej. Projekt przewiduje utworzenie państwowego przedsiębiorstwa pod nazwą "Petroleo Brasileiro", w którym rząd posiadałby 51% akcji. - Na czele tego przedsiębiorstwa stanąłby mianowany przez prezydenta Brazylijczyk. Wg. oświadczenia Vagasa, jedną z głównych przyczyn wniesienia projektu była obawa przed międzynarodowymi tendencjami monopolistycznymi przemysłu naftowego.

C E L J O N

Handel zagraniczny w okresie 9 miesięcy

Wg. danych opublikowanych w "International Financial News Survey" Cejlon miał w okresie styczeń-wrzesień r.1951 dodatnie saldo bilansu handlowego w wysokości 279 mln. rupii cejlońskich czyli o 97 mln.rupii cejl. więcej niż w

tym samym okresie r.1950. W okresie 9 miesięcy 1951 cejloński import wyniósł 1.180 mln.rupii cejlońskich, a eksport - 1.459 mln.rupii cejlońskich. W okresie 3-ch kwartałów 1951 Ceylon eksportował /w mln.rupii cejlońskich/: herbatę - za 623 i kaczuk - za 439. W tym samym okresie Ceylon importował artykuły spożywcze, napoje i tytoń za 542, w tym zboża i mąka - za 315.

CHILE

Geograficzna struktura handlu zagranicznego w I półroczu ub.r.

Według danych pisma "Fortnightly Review" struktura geograficzna importu i eksportu Chile w pierwszym półroczu 1951 r. w porównaniu z analogicznym okresem 1950 r. przedstawiała się następująco /w mln.zł.peso/:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950 r.	1951 r.	1950 r.	1951 r.
Razem	576,5	667,1	595,1	784,2
w tym:				
U.S.A.	304,1	365,2	308,2	439,6
W.Brytania	60,1	41,5	41,7	59,5
Argentyna	27,8	61,9	24,8	41,0
Francja	-	-	31,6	38,9
Niemcy Zachodnie	9,5	26,4	14,3	36,4
Włochy	-	-	28,0	33,1
Peru	41,0	40,8	-	-
Kanada	3,2	17,3	-	-

C O S T A R I C A

Handel zagraniczny w I półroczu 1951 r.

Obroty handlowe w I półroczu 1951 r. wyniosły \$ 49,6 mln. w porównaniu z \$ 41,5 mln. w analogicznym okresie 1950 r.

Wzrost importu i eksportu przedstawiał się w sposób następujący /w milionach dolarów/:

	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950	I półrocze 1951	1950	1951
styczeń	2,8	3,7	4,5	4,7
luty	3,8	3,6	4,9	5,3
marzec	3,5	3,8	3,1	4,0
kwiecień	2,8	3,8	1,9	4,1
maj	3,7	4,2	3,3	2,6
czerwiec	4,0	5,5	3,2	4,3
styczeń-czerwiec	20,6	24,6	20,9	25,0

E G I P T

Wzrost wpływów amerykańskich w przemyśle naftowym

Jak podaje agencja "France Press" amerykański magnat naftowy Mac Carthy ma zamiar inwestować \$ 10 mln. w towarzystwo naftowe "National Petroleum of Egypt". Mac Carthy podpisał niedawno z tym towarzystwem umowę, w związku z czym mają wkrótce do Egiptu przybyć specjaliści techniczni. Wspomniane towarzystwo posiada koncesje na półwyspie Synaj i na wybrzeżu Morza Czerwonego.

H A I T I

Handel zagraniczny w sierpniu p.r.

Eksport Haiti w sierpniu 1951 wyniósł 13,1 mln. gurdów, import natomiast 16,3 gurdów.

H O N D U R A S

Handel zagraniczny w I półroczu 1951

Handel zagraniczny Republiki Honduras w okresie od stycznia do czerwca bieżącego roku wykazał 40.600.000 lempirów po stronie importu, a 32.200.000.- po stronie eksportu.

W pierwszym półroczu 1950 cyfry te wynosiły 30.200.000 oraz 20.800.000. Honduras jest uzależniony od importu z U.S.A. /w 1946-47 sprowadził stamtąd 77% importowanych towarów/. Eksport w połowie składa się z bananów, a te są w 90% produkowane przez koncerny amerykańskie. Republika jest domeną osławionego koncernu United Fruit Company. Do innych artykułów wywozowych należą: kokosy, srebro i kawa.

H O N G K O N G

Handel zagraniczny w październiku

Import Hong Kongu w ciągu października wzrósł o 26,3% do sumy 418.800.000 H.K.dolarów. Eksport był również wyższy i wyniósł 274.400.000 H.K.dolarów czyli wzrósł o 5,2% w porównaniu z wrześniem.

Eksport do Chin kontynentalnych spadł w październiku do sumy 72.800.000 H.K.dolarów w porównaniu z 88.800.000 H.K.dolarów za miesiąc wrzesień. Import z Wielkiej Brytanii wzrósł z 45.300.000 H.K.dol. do 55.800.000 H.K.dol. Eksport natomiast spadł z 12.300.000 H.K.dol. do 9.800.000 H.K.dol.

INDIE

Handel zagraniczny w okresie kwiecień-sierpień .r.

Ujemne saldo bilansu handlowego za okres kwiecień-sierpień 1951 r. wyniosło 774 mln.rupii indyjskich. W ciągu tego okresu eksport indyjski, łącznie z reeksportem, wyniósł 3.832 mln.rupii ind. a import - 4.606 mln.rupii ind.

W ciągu tych 5-ciu miesięcy eksport indyjski w porównaniu z odpowiednim okresem roku 1950 wyniósł /w mln.rupii ind./:

	<u>kwiecień - sierpień</u>	
	<u>1950</u>	<u>1951</u>
Ogółem/drogą morską/	1.735	3.115
w tym:		
wyroby jutowe i przędza	462	1.236
herbata	188	270
tkaniny bawełniane, przędza		
i gotowe wyroby	374	258
bawełna	52	170
skóry surowe	68	137
różne oleje	32	128
przyprawy korzenne	64	116

Udział wyrobów jutowych w ogólnej sumie eksportu indyjskiego w tym okresie wyniósł około 40%. Poważne zwiększenie wartości eksportu tych towarów nastąpiło nie tylko dzięki wzrostowi cen, ale również z powodu zwiększenia wolumenu.

Jednocześnie Indie eksportowały: worków jutowych - 185,866 ton o wartości 525 mln.rupii ind. w porównaniu z - 134.365 ton wartości 218 mln.rupii ind. w tym samym okresie roku ubiegłego, oraz tkanin jutowych - 142.505 ton wartości 658 mln.rupii ind. w porównaniu z 110.695 ton na sumę 220 mln.rupii ind. Eksport Herbaty wzrósł od kwietnia do sierpnia z 48.924 ton do 53.907 ton, a tkanin bawełnianych spadł z 389 mln.yardów do 258 mln.yardów.

W ciągu tych 5-ciu miesięcy 1951/52 import indyjski przedstawiał się w sposób następujący: /w mln.rupii ind./

	<u>kwiecień - sierpień</u>	
	<u>1950</u>	<u>1951</u>
Ogółem	2.310	3.330
w tym:		
bawełna	621	586
maszyny	381	414
różne oleje	264	337
chemikalia	60	134
farby i barwniki	47	104

Import zbóż wzrósł 4-krotnie i wyniósł 23% ogólnej sumy przywozu. Bez zmian pozostał import metali, wynoszący od kwietnia do sierpnia ub.r. 170 mln.rupii ind.

T o w a r y	Jednostka	1949	1950	Wzrost wzgl. spadek/-/
takiny bawełniane	mln.yardów	3.904	3.800	- 104
przędza bawełniana	" "	1.359	1.200	- 159
wyroby z juty	1000 ton	923	840	- 83
cement	mln.ton	2,1	2,6	+ 0,5
stal	1000 ton	927	1.000	+ 73
węgiel	mln.ton	31,4	32	+ 0,6
kwask siarkowy	ton	99.458	100.000	+10542
soda żrąca	"	6.303	11.000	+ 4697
soda kalcyonowana	"	17.978	46.000	+28022
motory Diesla	sztuk	2.076	4.150	+ 2.074
maszyny do sżycia	"	25.029	33.000	+ 7.971
wentylatory elektr.	"	179.000	300.000	+ 121.000
żarówky	mln.szt.	13,6	14	+ 0,4
motory elektryczne	K.M.	60.500	73.000	+ 12.950
cukier	1000 ton	1.000	975	- 25
miedź	ton	6.390	6.400	+ 10
skóra /garbowane				
roślinnie/	mln.skór			
	krowich	1,83	1,70	- 13
buty z cholewami				
i obuwie	mln.par	2,85	2,85	-
obracze i dętki				
rowerowe	mln.szt.	7,7	8	+ 0,3
szkło	mln.stóp ²	3,4	6,2	+ 2,8
papier i papa	ton	104.000	110.000	+ 6.000
dykta	mln.stóp ²	45,7	45	- 0,7
rowery	sztuk	87.922	100.000	+ 12.078
wyroby ceramiczne	ton	28.430	32.000	+ 3.660
papierosy	mln.szt.	21,9	24,0	+ 2,1
wyroby emaliowane	"	6,6	5,3	- 1,3
lampy	"	1,7	2,6	+ 0,9
zapałki	mln.skrzyń			
	po 50 paczek	525	525	-
mydło	ton	105.000	82.000	- 23.000

W jiarzmie angielskiego kapitału

Według doniesienia gazety "Daily Express", były przedstawiciel Indii w Międzynarodowym Funduszu Monetarnym, Gjan Czand, omawiając w Patne zagadnienia zagranicznych wkładów kapitałowych w życie gospodarcze Indii, że "Anglia ciągle jeszcze zajmuje kluczowe pozycje w najważniejszych dziedzinach naszego życia gospodarczego".

"Anglia - powiedział Czand - kontroluje indyjski przemysł jutowy, naftowy*/zapałczany, manganowy, wytopu miedzi i budowy okrętów. Rządzi ona również najważniejszymi dziedzinami handlu zagranicznego. Nawet w wypadku, gdy jej wkłady kapita-

*/ węglowy.

łowe zmniejszają się, faktyczna kontrola Anglii pozostaje równie wielka jak zawsze".

I N D O N E Z J A

Handel zagraniczny we wrześniu ub.r.

Aktywne saldo bilansu handlowego Indonezji wynosiło 30 września 1.295 mln.rupii. Przy pominięciu nafty saldo aktywne wynosiło 910 mln.rupii. Saldo aktywne za cały rok 1950 wynosiło odpowiednio 1.215 mln. i 901 mln.rupii.

I R A K

Handel zagraniczny w okresie luty-wrzesień ub.r.

Począwszy od lutego do września ub.r.eksport Iraku zwiększył się w porównaniu z odpowiednim okresem 1950 r. o 2,5 mln.dinarów irackich, import zaś - o 3,5 mln.din.ir.

Sytuacja gospodarcza

Łudność Iraku, licząca zaledwie 5.000.000, zamieszkuje obszar 435.000 km kwadratowych. Większość mieszkańców Iraku /3.500.000/ zajmuje się rolnictwem i hodowlą.

Rolnictwo

W 1949 r. produkcja pszenicy osiągnęła 500.000 ton, jęczmienia - 800.000 ton i ryżu - 230.000 ton.

Uprawiana w Iraku bawełna przeznaczona jest na potrzeby wewnętrzne. W 1949 r. eksport tego surowca wyniósł zaledwie 300 ton. Ostatnio eksperci starają się wprowadzić amerykański system uprawy, w związku z czym rząd iracki ma nadzieję, że plony bawełny w bieżącym roku przewyższą znacznie poziom z lat ubiegłych.

Plantacje daktyli obejmują ponad 14 rodzajów palm; prawie 20.000.000 drzew daje 300.000 ton daktyli rocznie.

Irak produkuje najwięcej daktyli na świecie /4/5/. Włókno palm daktylowych używane jest do wyrobu surowców, a z pestek owoców przygotowuje się nie tylko pożywienie dla bydła, lecz i wyrabia się olej.

Specjalna instytucja rządowa czuwa nad jakością produkcji daktyli i nad zbytem ich na rynkach zagranicznych.

Uprawa innych owoców oraz warzyw daje ilości wystarczające tylko na potrzeby wewnętrzne kraju.

Uprawa tytoniu daje 8 - 10.000^{ton}/rocznie. Surowiec jest skupowany przez państwowy monopol tytoniowy i rozpro-

wadzany wyłącznie na rynku wewnętrznym.

Fogłowie bydła składa się z 9.000.000 baranów, 2.500.000 kóz i 1.000.000 bydła rogatego.

Ryby stanowią jedynie produkt uzupełniający nędzne pożywienie mieszkańców Iraku.

Eksport produktów rolnych i hodowlanych obejmuje głównie jęczmień, daktyle, wełnę, skórę i futra. Zboża stanowią 50%, a daktyle 35% całego - po wyłączeniu ropy naftowej - eksportu Iraku. /np. w r. 1949 eksport jęczmienia równał się 250.000 ton, daktyli - 131.400 ton, pszenicy - 80.000 ton/.

Dane powyższe wskazują na niski poziom rolnictwa, które stanowi podstawę gospodarki i egzystencji ludności Iraku.

Sieć rurociągów naftowych i ich przepustowość dzienną przedstawia poniższe zestawienie:

Stan rurociągów	od:	do:	Srednica w calach	Długość w milach	Przepustowość w barył. na dzień

Zamknięty od wojny z Izraelem	Kirkuk-Haifa	12 3/4	620	43.750	
	Kirkuk-Haifa	16	620	87.500	
Rurociągi czynne	Kirkuk-Tripoli	12 3/4	530	43.750	
	Kirkuk-Tripoli	16	530	87.500	
Rurociąg w budowie	Kirkuk-Banas	30	556	300.000	
" w projekcie	Zubair-Fao	12	72	50.000	

Eksploatacja źródeł ropy naftowej znajduje się w rękach Iraq Petroleum Company. Udział poszczególnych koncernów naftowych w tym towarzystwie przedstawia się następująco:

Anglo-Iranian Oil Co. -23,75%	-kapitał brytyjski,
Dutch Shell -23,75%	" holenderski,
Comp.Francaise des Pétroles-23,75	" francuski,
Standard Oil Co.-11,85%	" amerykański,
Socony Vacuum Oil Co.-11,875%	" amerykański,
C.S.Gulbenkian - 5,875%	" nominalnie iracki - w praktyce bryt.-hol.

Poza Iraq Petroleum Co. eksploatacją ropy naftowej w Iraku zajmują się jeszcze dwa towarzystwa: Mssul Petroleum Co. i Basrah Petroleum Co.; działalność tych towarzystw ogranicza się na razie do poszukiwań źródeł ropy naftowej.

Według umowy rządu Iraku z Iraq Petroleum Co. z sierpnia 1951 r., Irak ma otrzymywać 50% zysków brutto z eksploatowanych źródeł. Dotychczas - jak wiadomo - wymienione towarzystwo naftowe wpłacało rządowi irackiemu 6 szylingów od 1 tony wydobytej ropy naftowej.

Rozprowadzaniem produktów naftowych wewnątrz kraju zajmuje się towarzystwo Rafidain Oil Co. - filia Anglo-Iranian Co.

Rząd iracki projektuje w okolicach Bagdadu budowę rafinerii naftowej, aby móc uniezależnić się od importu produktów naftowych.

Budżet i ceny

Zazwyczaj deficytowy budżet Iraku wykazywał jedynie nadwyżki w ciągu ostatniej wojny dzięki wpływom pochodzącym od armii alianckich, przebywających na terenie kraju /64,9 mln.dinarów/. W ostatnich latach deficyt budżetowy był następujący: /w milionach dinarów/.

	<u>Wydatki</u>	<u>Wpływy</u>	<u>Saldo</u>
1947	27,61	23,31	- 4,10
1948	29,62	23,37	- 6,25
1949	31,55	27,16	- 4,39
1950	28,00	27,40	- 0,6 x/

x/ - ocena.

I R A N

Uruchomienie urządzeń rafinerii w Abadanie

W rafinerii nafty w Abadanie uruchomiono już jedno z urządzeń obsługiwane wyłącznie przez personel irański; w tym pracowników technicznych 138, z czego 54 inżynierów oraz 820 robotników. Produkcja wynosić będzie 3 mln.ton produktów naftowych rocznie.

Uruchomienie urządzeń rafinerii pozwoli w ciągu miesiąca uzupełnić zapasy, zużytkowane w okresie unieruchomienia rafinerii; jednocześnie pozwoli na utrzymanie rafinerii w stanie czynnym.

W związku z uruchomieniem rafinerii w Teheranie oświadczono oficjalnie: "Jeżeli znajdą się nabywcy na nasze produkty naftowe będziemy mogli uruchomić dalsze 2 oddziały".

Nowe towarzystwo naftowe

W grudniu ub.r. powstało w Kalkucie Indyjsko-Perskie Towarzystwo dla przeróbki ropy naftowej. Nowe Towarzystwo współpracuje ściśle z Państwowym Perskim Towarzystwem Naftowym, które przejęło urządzenia towarzystwa A.I.O.C.

J A P O N I A

Sytuacja gospodarcza

Poniżej przytaczamy korespondencję z Japonii, która ukazała się ostatnio w londyńskim tygodniku "Economist".

"Ekonomika Japonii została rozbita i zrujnowana przez wojnę. Została ona następnie wskrzeszona, lecz tylko częściowo i to w sposób gorączkowy. Byłoby błędem przypuszczać, że droga odbudowy dla Japończyków będzie łatwa. Podczas wojny 40% obszaru miast zrównały z ziemią bomby i pożary, a prawie 25% majątku narodowego i 30% potencjału przemysłowego uległo zniszczeniu. Japonia straciła swoje posiadłości zamorskie, do których dostosowany był cały rozwój gospodarczy. 5 mln. Japończyków, co stanowi 7% ludności, powróciło do kraju, znacznie się przyczyniając do zwiększenia przyrostu naturalnego, wynoszącego obecnie 1.400.000 rocznie i doprowadzając ogólną liczbę mieszkańców do 83 mln. czyli przewyższając o 20% przedwojenną ilość mieszkańców.

Jeżeli chodzi o straty wojenne, które były, oszacowania, nierówne to uległo zniszczeniu około 80% statków, 50% zdolności produkcyjnej fabryk nawozów sztucznych, 30% przemysłu energetycznego, 25% przemysłu cementowego, 22% fabryk miedzi elektrolitycznej, 2/3 zdolności produkcyjnej fabryk bawełnianych o 12 mln. wrzecion zostało przeznaczonych na złom przez samych Japończyków. Bombardowania spowodowały utratę dalszych 20% urządzeń przedziałnicowych i 14% tkackich.

Taki jest bilans strat przemysłowych, spowodowanych wojną. Po wojnie odbudowa Japonii dzieli się na trzy okresy: pierwszy miał miejsce od r. 1946 do 1948. kiedy panował zupełny chaos polityczny i gospodarczy.

W 1949 i 1950 r. poważnym posunięciem na rynkach światowych i w polityce towarzyszyła stabilizacja deflacyjna wewnątrz kraju.

Wreszcie poczynając od czerwca 1950 r. wojna koreańska wywarła potężny wpływ na ekonomikę Japonii.

Przewiduje się, że Japonia osiągnie pewien stopień samowystarczalności gospodarczej w końcu 1952 r. Lecz ta samowystarczalność lub wypłacalność jest bardzo problematyczna i przy czym jej należy dążyć do osiągnięcia w zwykłym "boomie" wojennym. Obecna zdolność produkcyjna Japonii znacznie przewyższa przedwojenną i w rzeczywistości wykracza poza program t.zw. samowystarczalności.

Podczas pierwszej połowy 1950 r. w myśl programu stabilizacji ceny spadły, inwestycje się podniosły i plany przemysłowe były niewielkie. Wojna koreańska spowodowała nagły wzrost produkcji przemysłowej, wywołała gwałtowne i nierówne skoki cen i odbiła się ujemnie na stopie życiowej na skutek polityki, t.zw. "direct procurement"

czyli bezpośrednich zakupów dokonywanych przez wojska okupacyjne w Japonii, aczkolwiek warunki ogólne sprzyjały eksportowi i wstrzymywały import. W ciągu pierwszych 9-ciu miesięcy wojny koreańskiej "zakupy" amerykańskiego dowództwa wojskowego stanowiły $\frac{1}{3}$ łącznego eksportu Japonii i były szacowane na \$ 250 mln. z czego $\frac{2}{3}$ w towarach i $\frac{1}{3}$ w usługach.

Z towarów 25% stanowiły maszyny, 25% metale i wyroby metalowe, 20% tekstylia, 12% drewno i papier, 5% chemikalia. Następujące dane wskazują, jaki nierównomier-ny wpływ na gospodarkę japońską wywarła wojna w Korei.

Wskaźnik produkcji przemysłowej
/1932 = 36 = 100/

	czerwiec 1950	grudzień 1950	marzec 1951
cały przemysł	94	117	127
górnictwo	112	120	129
metale	131	158	164
maszyny	104	150	178
ceramika	106	148	146
drewno	96	148	161
tekstylia	40	49	51
chemikalia	123	151	165
żywność, napoje i tytoń	81	75	71
papier	81	96	97

Jeżeli bilans płatniczy uległ zmianie powodem tego były również głównie "zakupy". Eksport w pierwszej połowie 1950 r. wynosił \$ 323 mln., import - \$ 485 mln. deficyt - \$ 95 mln. W drugim półroczu eksport wynosił \$ 498 mln., a import - \$ 474 mln. wykazując nadwyżkę \$ 24 mln. /wyłączając wyżej wspomiane "zakupy"/. Jeżeli dodać "zakupy" cyfra eksportu w drugim półroczu 1950 ~~nie uległa~~ podwojenia. Jednakowoż sytuacja popsuła się z japońskiego punktu widzenia w 1951 r. Import w pierwszej połowie 1951 r. wynosił \$ 512 mln. wobec tylko \$ 287 mln. eksportu /wyłączając "zakupy"/. Rezerwy dolarowe, doprowadzone do prawie \$ 520 mln. z końcem 1950 roku spadły poniżej \$ 450 mln. w marcu 1951 r. Głównym tego powodem był nagły wzrost kosztów surowców i frachtów, czynników na które Japonia jest specjalnie wrażliwa.

W kraju ceny kształtują się przypadkowo, są nierówne i niestające.

Po pierwszym roku wojny koreańskiej, ceny towarów najbardziej poszukiwanych na eksport lub "zakupywanych" przez okupantów znacznie więcej wzrosły aniżeli ceny towarów wyprodukowanych z surowców krajowych i przeznaczonych na rynek zewnętrzny. W pierwszej grupie np. cena metali wzrosła prawie o 200%, maszyn - o 125%, tekstylii o 50% i paliwa o 50%. Natomiast w drugiej grupie chemi-

kalia wzrosły tylko o 6%, żywność zaledwie o 2%. Dobra inwestycyjne wzrosły ogółem o 90%, zaś konsumcyjne tylko o 46%. Wewnętrzne "termis of trade" są szczególnie szkodliwe dla rolnictwa, gdzie wpływy są bardziej ustabilizowane, aniżeli wydatki, 60% wydatków rodzinnych idzie na żywność. Kontrola cen straciła wiele ze swej efektywności w ciągu ubiegłych 2-ech lat. Wynika z tego tendencja inflacyjna jest obecnie wzmocniona skutkami zaliczek i pożyczek długoterminowych, udzielanych przez państwo ubiegłej jesieni i zimy na finansowanie importu artykułów pierwszego priorytetu. Poziom konsumpcji i realnych płac w Japonii pozostają na ogół bez zmian lecz należy przypuszczać, że różnica między nimi a cenami będzie wzrastać w bardzo szybkim tempie. Płace są znacznie wyższe w większych przedsiębiorstwach japońskich, aniżeli w małych, a ponadto różnica pomiędzy nimi ostatnio poważnie wzrosła:

Płace /przeciętna dla wszystkich fabryk = 100/

F a b r y k i zatrudniające	1 9 5 0			1951
	II.kw.	III.kw.	IV.kw.	
ponad 1000 prac.	115	116	122	129
500 - 999 "	107	109	112	118
200 - 499 "	101	110	100	97
100 - 199 "	101	93	90	86
50 - 99 "	85	83	77	79
30 - 49 "	77	73	69	66

Wszystkie istniejące cyfry dają znacznie przesadzone pojęcie o gospodarce Japonii. Za podstawę do porównywania, służy zwykle "przeciętna roczna z lat 1930 - 34". Podstawa ta była początkowo uważana za "normalną" skalę z okresu przedmilitarystycznego, wg. której gospodarka Japonii mogła by być ustalana przy zawieraniu pokoju. Jednakowoż jako wskaźnik absolutny jest to tak samo błędne jak np. dane o odbudowie Europy, gdyby za podstawę przyjąć nie 1938 lecz okres depresji 1931 - 34. Np. obecna produkcja Japonii stanowi około 130% produkcji przedwojennej tj. przeciętnej z lat 1930 - 1934. Jednakowoż dalsze badania wykazują, że cyfra porównawcza za rok 1939 na tej samej podstawie wynosiła 163, a szczytowa wojenna /1944/ dochodziła do 215. Stwarza to oczywiście całkiem inną perspektywę.

Podobnie, bilans handlowy wykazujący /w II połowie 1950 r./ nadwyżkę eksportową w wysokości przeszło \$ 800 mln. przedstawia objętościowo 40% przeciętnego eksportu z okresu 1934 - 36. Tymczasem teraz jest pięć osób do wykarmienia podczas, gdy przed wojną było tylko 4; 10 rąk do zatrudnienia, tam gdzie ich było tylko 8.

Japonia zależy w dużej mierze od rynków azjatyckich, które absorbowały 60% handlu japońskiego w czasach przedwojennych. Brak handlu z Chinami wywołał konieczność szukania bardziej odległych, droższych i niepewnych źródeł dostaw

żelaza, węgla i soli oraz odciał jeden z najważniejszych i najnaturalniejszych dla Japonii rynków. Naród Dalekiego Wschodu - kończy "Economist" - ze zdumieniem przypatrują się zadowolonej ze siebie propagandzie na Zachodzie, opisującej Japonię, wyłaniającą się z "mądrej i skutecznej" okupacji. Prawdziwym obrazem jest ponura walka narodu japońskiego o egzystencję, na tle sztucznych i niezdrowych warunków gospodarki narodu oślepiętego i przemęczonego po wszystkich zawodach i doświadczeniach ostatnich dziesięciu lat". /odbudowaną

Przeciwieństwa interesów anglo-amerykańskich

Jak podaje francuski tygodnik "Service Economique et Financiere" Wielka Brytania pragnęłaby aby Japonia skierowała swój eksport do Chin Ludowych, podczas gdy amerykańanie starają się zwrócić go na rynki południowo-wschodniej Azji. Ten stan rzeczy podkreślają japońskie sfery przemysłowe, popierające politykę rządu. Japończycy zdają sobie dobrze sprawę z tego, że brytyjskiemu przemysłowi bawełnianemu zależy na zachowaniu bardzo pojemnych rynków Azji południowo-wschodniej, należących do strefy szterlingowej. Anglia bowiem obawia się konkurencji tańszych japońskich wyrobów bawełnianych. W sprawie tej odbędzie się w kwietniu wielka konferencja w Londynie. Anglicy skłonni są na niej poprzeć pertraktacje prowadzone obecnie przez chińskie koła handlowe Hong-Kongu z przemysłem japońskim.

K A N A D A

Handel zagraniczny

W ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 1951 r. kanadyjski handel zagraniczny osiągnął wartość \$ 6.000 mln. Przewiduje się, że w ciągu całego roku 1951 import osiągnął \$ 4.250 mln. w porównaniu z \$ 3.100 mln. w roku 1950, a eksport \$ 4.000 mln., czyli o 25% więcej niż w roku poprzednim.

Eksport Kanady w październiku 1951 r. wyniósł /w mln. dolarów kanadyjskich/ 371,0 w porównaniu z 320,1 we wrześniu i 315,2 w październiku r.1950. Kanadyjski import wyniósł odpowiednio 344,6 w porównaniu z 323,7 i 320,6.

Eksport Kanady w październiku ubiegłego roku równał się 371,0 mln. dolarów kanadyjskich w porównaniu z 320,1 we wrześniu ub. r. oraz z 315,2 w październiku 1950 r.

Eksport kanadyjski do Stanów Zjednoczonych w październiku ub. r. wyniósł 207,1 w porównaniu z 204,4 w tym samym miesiącu 1950 r., do Wielkiej Brytanii - 64,0 w porównaniu z 47,7 do pozostałych krajów Europy - 38,6 w porównaniu z 24,7 do krajów Ameryki Łacińskiej - 21,0 w porównaniu z 15,0 do krajów Wielkiej Brytanii - 27,0 w porównaniu z 15,6 w październiku 1950 r.

Podstawowymi pozycjami eksportu kanadyjskiego były /w milionach dolarów kanadyjskich/:

	październik	
	1950 r.	1951 r.
cały eksport	315,2	371,0
w tym:		
papier gazetowy	49,0	50,1
pszenica	32,4	37,9
masa drzewna	21,6	34,7
tarcica	37,4	29,1
zboża /bez pszenicy/	4,7	15,0
ryba i wyroby rybne	11,8	12,8
nikiel	10,2	13,7
aluminium	14,8	11,2
cynk	5,3	8,8
azbest	6,6	7,2

Eksport i import Kanady w październiku ub.r. do poszczególnych krajów-kontrahentów kształtował się następująco /w mln.dolarów kanadyjskich/:

	Import w październiku	Eksport
U. S. A.	239,3	207,1
Wielka Brytania	32,6	64,0
Inne kraje Imperium Brytyjskiego	21,3	27,0

W myśl oświadczenia członka rządu kanadyjskiego rok 1951 uważany jest za rekordowy dla kanadyjskiego handlu zagranicznego. Eksport osiągnąć ma w przybliżeniu \$ 4.000 mln. Nadwyżka w stosunku do 1950 r. wyniesie 25% według wartości i około 10% - według objętości.

Zwyżka eksportu powstała głównie z powodu większych sprzedaży do St.Zjednoczonych, które w ub.r. wyrażają się kwotą około \$ 2.500 mln. czyli prawie 3/5 całkowitego eksportu Kanady. Nawet w dziedzinie wyrobów przemysłowych Kanada była w stanie dostarczyć większą ilość towarów. Handel z resztą świata również wykazuje zwyżkę w stosunku do roku ub. W sprzedażach do państw zachodnio-europejskich większy nacisk został położony na surowce strategiczne. Import osiągnie prawdopodobnie rekordową cyfrę \$ 4.250 mln. w porównaniu do \$ 3.100 mln. w 1950 r. Import ze Stanów Zjednoczonych z Imperium Brytyjskiego i z innych krajów był wyższy aniżeli w r.ub. Zapotrzebowanie Kanady było wysokie na skutek wielkiego programu zbrojeniowego oraz rozwoju przemysłu i bogactw naturalnych.

Potencjał przemysłu został rozbudowany ogromnie od czasu wojny. Produkcja przemysłowa w ub.roku była o 36% wyższa pod względem objętości niż w r.1946 wykazując większą zwyżkę, aniżeli Stany Zjednoczone, których produkcja

wzrosła od czasu wojny o 29%.

K O L U M B I A

Handel zagraniczny w lipcu ub.r.

Handel zagraniczny Kolumbii w lipcu 1951 wyniósł /w mln.kol.peso/ 191,2; w tym eksport 109,0. import zaś 82,2.

Wiadomości życia gospodarczego

W latach 1950 i 1951 produkcja rolna poważnie się obniżyła. Jednocześnie przybrały na sile tendencje inflacyjne. W marcu 1951 r. kolumbijski peso został zdeprecjowany poczem większa część przepisów dewizowych została zniesiona. W ostatnich miesiącach rezerwy złota i dewiz spadły.

Bilans płatniczy Kolumbii zależy głównie od eksportu kawy oraz ropy. Wpływy dewiz za oba te produkty eksportowe podwoiły się od r.1945. Sytuacja gospodarcza Kolumbii spoczywałaby na bardzo solidnych podstawach, gdyby eksport kawy oraz ropy miał dla bilansu płatniczego kraju względnie mniejsze znaczenie.

Ostatnio Bank Światowy udzielił temu krajowi trzeciego kredytu, w wysokości 2,4 mln. \$. Suma ta, przekazana Central Hidroelectrica del Rio Lebrija, gwarantowana jest przez rząd kolumbijski.

Nowa pożyczka ma pokryć w obcej walucie przeważną część kosztów wybudowania elektrowni wodnej nad Rio Lebrija. Kosztorys tej inwestycji wynosi 6,9 mln.\$, zaś projekt przewiduje wybudowanie elektrowni wodnej, przewodów wysokiego napięcia, oraz powiększenie sieci transformatorów. Moc produkcyjna zakładów obliczona jest na 9500 kW. Elektrownia zaopatrzy w prąd miasto Bucaramanga. Leży ono w strefie upraw tytoniu, którego produkcja znajduje się w szybkim rozwoju. Ludność tego miasta wzrosła w ostatnich latach o 50%.

K U W E J T

Ludność domaga się nacionalizacji przemysłu naftowego

Według wiadomości z Kuwejtu, ludność tego emiratu, gdzie nadal działa towarzystwo "Anglo-Iranian Oil Company" wspólnie z amerykańskimi towarzystwami naftowymi, zażądała od władcy tego kraju szejka Abdułły nacionalizacji tamtejszego przemysłu naftowego.

M A L A J E

Handel zagraniczny w październiku 1951 r.

Na skutek wzrostu importu towarów i zmniejszenia eksportu kauczuku, po raz pierwszy od dwóch lat Malaje miały w październiku ujemne saldo bilansu handlowego w wysokości 45,5 mln. dolarów malajskich. W październiku Malaje importowały towarów na sumę 417 mln.dol.malajskich, a eksportowały za 371,5 mln.dol.mal. przy czym importowały 47,717 ton kauczuku, a eksportowały 73,360 ton. Poważne partie kauczuku z Sarawaku i Indonezji przybyły z dużym opóźnieniem, wobec czego nie mogły być już reeksportowane w tym samym miesiącu. W ciągu 10 miesięcy dodatnie saldo bilansu handlowego wynosiło 1.078 mln.dol.mal. Eksport w tym okresie wyniósł 5.071 mln.dol.mal., a import - 3.993 mln.dol.mal.

M A R O K K O F R A N C U S K I E

Penetracja amerykańska

Marokko jest krajem obfitującym w bogactwa naturalne. W r.1950 kraj ten wyeksportował np.ok. 4 mln.ton wysokowartościowego fosfatu. W Bon-Azzer znajdują się największe pokłady kobaltu na świecie.

Świeżo udostępnione zasoby metali kolorowych, ~~amerykańskich~~, molibden, wanadium i wolfram oczekują eksploatacji.

Między kapitalistami francuskimi a konkurencją amerykańską trwa zacięta walka o posiadanie Marokka. Imperialiści amerykańscy wymusili na Francji zniesienie w stosunku do ograniczeń importu. Ponadto sprzedają oni na rynku marokańskim tandetę z ogromnymi zyskami za franki, a wymieniając z kolei te franki w Tangerze na dolary dokonywują ponownie zakupów w U.S.A.

Powołując się na Algeciras /równouprawnienie dla wszystkich partnerów Marokka/ z r.1906, monopole amerykańskie odebrały już Francuzom na terenie Marokka większość podstawowych koncesji. Ponadto rząd paryski w związku ze swymi zadłużeniami wynikającymi z dostaw marshallowskich, został przed kilkoma miesiącami zmuszony do pokrywania 50% kosztów budowy wszystkich uruchomionych przez Amerykanów przedsiębiorstw górniczych. Główne surowce są wysyłane po cenach uprzywilejowanych prawie wyłącznie do USA, które jeszcze w r.1938 uczestniczyły jedynie w 5% w handlu marokańskim. Zeszkoroczne wpływy eksporterów, wynoszące 53 mld fr. /w r.1938 - 1,5 mld/ charakteryzują dostatecznie stopień w jakim imperialiści eksploatują kraj. Wszędzie posiadają oni swoje konsulaty i występują wobec burżuazji marokańskiej w roli obrońców niepodległości Afryki Północnej. W wyniku takiego stanowiska Amerykanów miały miejsce liczne kontrowersje w Paryżu. W związku jednak z roz-

wojem marokańskiego ruchu separatystycznego, oraz wobec niebezpieczeństwa, że dążenia niepodległościowe przybiorą bardziej konkretne formy "dobra wola" Amerykanów nagle znikła ustępując miejsca brutalnej ingerencji w kierunku utrzymania panowania imperialistycznego w Afryce.

M E K S Y K

Handel zagraniczny w sierpniu t.r.

Eksport meksykański w sierpniu /w mln.meks.peso/ wyniósł 551 wobec 350 w lipcu 1951, import zaś odpowiednio 611 i 602.

N O W A Z E L A N D I A

Handel zagraniczny w ciągu 7 miesięcy t.r.

Eksport towarów z Nowej Zelandii w okresie styczeń-lipiec 1951 wyniósł 154.577 funtów nowozelandzkich, import zaś - 96.281.000 funtów nowozelandzkich.

P A K I S T A N

Handel zagraniczny drogą morską we wrześniu 1951 r.

Handel zagraniczny Pakistanu drogą morską /tylko firmy prywatne/ we wrześniu t.r. posiadał ujemne saldo w wysokości 27,1 mln.rupii indyjskich.

Przygotowania do Konferencji Moskiewskiej

Według doniesień prasy, na niedawnym zebraniu kupców i przemysłowców miasta Karachi wystąpił członek Konstyтуanty Pakistanu Mian Irticharuddin.

Oświadczył on zebranym, że Pakistan otrzymał zaproszenie do wzięcia udziału w Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej, która odbędzie się w Moskwie w kwietniu 1952 r. i w której uczestniczyć będą przedstawiciele różnych organizacji handlowych, przemysłowych, związków zawodowych i innych organizacji wszystkich krajów. Celem tej konferencji jest "rozwój pokojowej współpracy narodów i wymiany handlowej".

Ifticharuddin oświadczył dalej: "Trzeba nam rozszerzyć stosunki handlowe z tymi krajami, z którymi wygodniej nam handlować. Celem Konferencji Moskiewskiej jest właśnie znalezienie nowych form współpracy i umożliwienie nawiązania stosunków handlowych". Prasa podkreśla, że stwierdzenie Ifticharuddina spotkały się z pełną aprobatą zebranych, a wielu kupców wyraziło gotowość wzięcia

udziału w konferencji.

R O D E Z J A

Handel zagraniczny Rodezji Północnej w I półroczu 1951 r.

Geograficzny podział handlu zagranicznego Północnej Rodezji w okresie pierwszego półrocza 1951, przedstawia się następująco /w funtach szterlingów/:

Kraj pochodzenia lub przeznaczenia	I m p o r t		E k s p o r t	
	I-VI.1950	I-VI.1951	I-VI.1950	I-VI.1951
Wielka Brytania	4.838.500	6.327.600	11.818.800	18.210.300
Kanada	220.100	224.700	+	100
Indie	217.000	243.900	659.700	243.900
Australia	223.500	327.400	309.100	188.000
Płd.Rodezja	1.556.200	2.144.800	531.900	804.300
Afryka Płd.	3.346.100	4.909.300	1.824.100	3.922.400
Wszystkie kraje Brytyjskie				
Wspólnoty Narodów	10.589.200	14.361.200	15.160.900	23.380.500
Belgia	42.500	58.200	1.159.000	1.205.800
Kongo Bel.	177.900	207.700	4.000	58.000
Francja	99.200	50.300	+	+
Niemcy Zachodnie	53.300	86.800	1.050.600	1.231.500
Persja	235.700	316.800	...	...
Włochy	42.400	242.600	52.600	10.300
Japonia	26.700	93.500	10.500	22.000
Holandia	24.600	27.300	75.400	477.800
Szwecja	35.000	45.700	764.500	1.371.700
U.S.A.	1.033.100	1.066.300	2.800.900	2.945.500
kraje obce	1.889.700	2.373.600	6.224.600	8.351.100
ŁĄCZNE OBROTY	12.478.900	16.734.800	21.385.500	31.731.600

Reeksport z Północnej Rodezji w pierwszym półroczu 1951 wyniósł £ 393.500 wobec £ 328.300 - w odpowiednim okresie roku ubiegłego.

Najpoważniejszą pozycją eksportu /obliczanego fob/, były metale i ich przetwory, których wartość wyniosła w okresie sprawozdawczym £ 31.006.400 wobec £ 20.868.100 - przed rokiem. Rodezja Północna eksportuje przede wszystkim miedź, a także kobalt, ołów, cynk i wanad. Te metale strategiczne wędrują do przemysłu zbrojeniowego państw imperialistycznych.

Produkty rolne i handlowe w eksporcie rodezyjskim przedstawiały wartość £ 239.600 wobec £ 142.500. Zwiększony był wywóz drzewa, trzciny, olejów; spadł zaś dość znacznie eksport włókien i tekstylii oraz gotowych środków żywnościowych.

Główna pozycja importu /obliczanego fob/ to gotowe artykuły żywnościowe na sumę £ 1.255.400 /wobec £ 1.007.300 - przed rokiem/. Zwiększył się przywóz włókien i tekstylii, do £ 2.865.100 z

£ 1.846.300. Wzrost pozycji importu określonej jako "metale i ich przetwory" dotyczy zwiększonego przywozu sprzętu przemysłowego, potrzebnego dla wzmożonej produkcji metali kolorowych w kraju. Pozycja wspomniana wyniosła w pierwszym półroczu 1951 £ 7.265.900 w porównaniu z £ 5.719.600 - w ciągu 6 miesięcy ub. roku.

Handel zagraniczny Rodezji Południowej w I półroczu ub.r.

Geograficzny podział importu i eksportu z Południowej Rodezji w pierwszym półroczu 1951 i w pierwszej połowie 1950 r. obrazuje dalsze zestawienie /w funtach szterlingów/:

Kraj pochodzenia lub przeznaczenia	I m p o r t		E k s p o r t	
	I-VI-1950	I-VI-1951	I-VI-1950	I-VI.1951
Wielka Brytania	13.332.200	17.538.500	8.430.600	8.779.100
Kanada	391.700	710.400	53.400	107.600
Australia	807.400	562.000	474.300	574.200
Indie	343.400	1.027.000	134.400	107.100
Nyassa	167.400	175.600	273.100	273.700
Płn.Rodezja	531.900	804.300	1.556.200	2.144.400
Afryka Płd.	6.904.000	10.698.400	2.052.900	3.092.900
Brytyjska Wspólnota Narodów	23.074.600	32.317.500	13.274.600	15.528.000
Kongo Belgijskie	139.700	294.200	249.400	341.400
Dania	13.900	50.200	236.100	382.900
Francja	273.300	321.700	148.300	74.600
Egipt	700	200	113.000	49.500
Niemcy Zachodnie	94.500	306.500	212.000	490.300
Persja	743.400	931.300	+	+
Włochy	327.300	571.600	30.700	85.900
U.S.A.	1.405.800	1.878.600	1.365.400	1.323.700
kraje obce	4.037.000	6.616.200	3.122.500	4.050.500
ŁĄCZNE OBROTY	27.111.600	28.933.700	16.397.000	19.578.500

Główną pozycją eksportu były, podobnie jak w Płn. Rodezji, metale i wyroby z nich - £ 6.488.300 wobec £ 5.520.300 - przed rokiem. Rodezja Płd. wywozi również znaczną ilość chromu. Wywóz minerałów i wyrobów z nich /głównie azbestu/ zmniejszył się nieco do £ 3.214.700 z £ 3.349.200, a główny eksport rolny - tytoniu, podniósł się niewiele do £ 5.859.800 z £ 5.480.900.

Podobnie jak u północnego sąsiada, import oznaczony "metale i ich przetwory" wzrósł do £ 14.765.300 z £ 11.726.100 /fob/.

Drugim głównym artykułem przewozu były środki spożywcze - £ 3.354.200 wobec £ 2.616.200 oraz włókna i tekstylia - £ 3.354.200 w porównaniu z £ 2.616.200.

Reeksport z Południowej Rodezji w pierwszej połowie roku bieżącego przedstawiał £ 4.388.800 wobec £ 3.184.200.- przed rokiem.

S A N D O M I N G O

Handel zagraniczny w III kwartale 1951 r.

Obroty handlu zagranicznego Republiki Dominikańskiej w III kwartale r.1951 obniżyły się znacznie w porównaniu z II kwartałem ub.r. Eksport zmniejszył się odpowiednio z \$ 38,1 mln. do \$ 23,2 mln., import zaś z \$ 15,2 mln. do \$ 10,7 mln.

Kształtowanie się handlu zagranicznego Republiki Dominikańskiej w III kwartale ub.r. w porównaniu z tym samym okresem 1950 było następujące /w mln.dolarów/:

	<u>I m p o r t</u>		<u>E k s p o r t</u>	
	1950	1951	1950	1951
lipiec	2,6	3,6	11,6	10,4
sierpień	1,2	3,4	5,4	6,1
wrzesień	2,8	3,7	2,8	6,7

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Podział geograficzny handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych w sierpniu i za 8 miesięcy przedstawia się następująco:

	<u>Ogólny import</u>			<u>E k s p o r t</u>		
	lipiec	sierpień	styczeń- sierpień	Lipiec	sierpień	styczeń- sierpień
Ogółem:	893,3	880,1	7.777,5	1.185,8	1.266,9	9.800,3
w tym:						
Ameryka Łacińska	248,1	244,9	2.361,2	306,0	329,6	2.385,0
Kraje zmar- shallizowane						
Zach.Europy						
łącznie z						
Turcją	166,5	150,2	1.340,8	267,1	290,2	2.398,6
Kraje Im- perium Bry- tyjsk.	200,9	197,3	1.649,4	176,9	191,1	1.264,8
Ameryka Płn.	289,8	277,2	2.369,0	337,7	351,0	2.909,0
w tym:						
Kanada	189,2	191,7	1.495,4	202,5	203,4	1.783,9
Meksyk	26,1	19,2	218,8	58,1	64,1	459,4
Kuba	38,7	40,3	301,6	41,8	43,1	371,9

Ameryka Płd.	161,2	173,0	1.623,5	182,9	198,7	1.365,0
w tym:						
Brazylia	54,7	65,5	388,9	60,9	69,0	419,3
Wenezuela	26,7	26,0	218,7	35,2	39,0	316,0
Argentyna	12,0	10,5	190,0	24,0	25,2	157,4
Kolumbia	37,2	33,5	233,6	20,1	19,3	156,3
Chile	10,8	18,3	141,0	17,4	15,9	114,7
Peru	4,6	7,1	43,0	10,8	13,2	78,5
Urugwaj	4,9	3,2	128,9	6,8	7,2	58,2
Europa	175,2	162,0	1.436,0	283,5	306,0	2.543,9
w tym:						
W. Brytania	44,2	40,4	325,8	72,0	77,4	502,7
Włochy	9,8	10,7	96,5	20,5	24,2	331,4
Niemcy Zach.	24,5	21,2	160,7	32,4	40,9	322,5
Francja	21,2	24,8	202,5	37,4	31,8	268,9
Belgia-						
Luksemburg	18,5	14,9	155,4	28,8	25,7	223,0
Holandia	7,3	8,2	73,9	16,1	22,8	184,8
Szwajcaria	10,4	9,0	86,7	16,2	15,0	126,0
Szwecja	15,9	5,8	77,9	10,6	12,6	83,8
Austria	1,5	2,6	17,1	3,8	6,5	74,7
Norwegia	2,1	3,5	34,9	5,8	8,1	58,0
Dania	1,7	1,7	13,0	4,0	5,0	42,4
Azja	190,9	169,0	1.538,0	165,8	178,0	1.394,3
w tym:						
Japonia	15,0	18,3	148,5	36,0	33,7	402,7
Indie	29,8	22,6	225,6	29,0	38,4	238,5
Filipiny	23,4	22,3	215,1	31,3	35,4	217,9
Indonezja	25,3	29,7	190,6	14,7	15,3	113,6
Turcja	4,9	3,4	57,7	4,7	4,3	40,1
Malaje Bryt.	52,3	38,7	314,9	5,5	6,0	39,0
Australia i						
Oceania	36,4	59,3	362,0	23,7	21,0	134,0
w tym:						
Australia	22,9	38,3	294,8	16,7	13,6	98,0
Afryka	39,8	39,6	449,0	56,2	58,1	390,0
w tym:						
Związek Płdn.						
Afryki	8,5	7,9	104,9	23,9	25,4	167,1

1/ Łącznie z reeksportem i dostawami wojennymi te ostatnie wynosiły w czerwcu \$ 136,0 mln. w sierpniu 154,1, a za okres pierwszych 8-miu miesięcy 1951 r. \$ 1.064,1 mln.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Handlu obroty handlowe Stanów Zjednoczonych we wrześniu zmniejszyły się w porównaniu z sierpniem r. 1951 o 9%. Eksport zmniejszył się do \$ 1.230,7 mln. w porównaniu z 1.266,9 import zaś - do \$ 734,7 mln. /najniższy poziom z lipca 1950 r./ w porównaniu z 880,1 mln.

Zmniejszenie eksportu nastąpiło przede wszystkim

kosztem zbóż, wyposażenia przemysłowego, środków transportowych, a importu - kosztem wełny, cyny, ołowiu, kauczuku, kakao, kawy i cukru.

Według dotychczasowych danych handel zagraniczny Stanów Zjednoczonych w ciągu 9-ciu miesięcy 1951 r. przedstawiał się jak następuje /w mln.\$/:

	Eksport	Import	Ogólne obroty towarowe
I kwartał	3.329	3.029	6.358
II kwartał	4.017	2.971	6.988
III kwartał	3.683	2.508	6.191

Amerykański import z krajów marszałkowskich rozwinął się od wybuchu wojny w Korei silniej, niż eksport Stanów Zjednoczonych do tych krajów.

W pierwszej połowie 1951 r. Stany Zjednoczone importowały z 17 europejskich krajów E.C.A. towary wartości \$ 1.025,9 mln. a więc dwukrotnie więcej, niż w analogicznym okresie r.1950. Amerykański eksport do tych krajów wzrósł jednak tylko o 50% a mianowicie z \$ 1.539,4 mln. w pierwszym półroczu 1950 r. do \$ 2.347,5 mln. w drugim półroczu 1951 r.

Z globalnego eksportu amerykańskiego w I półroczu 1951 r. 32% przypadało na kraje E.C.A., które w tym samym okresie w 17% uczestniczyły w globalnym imporcie amerykańskim.

Ceny hurtowe

Wskaźnik cen hurtowych w U.S.A. w październiku 1951 roku ponownie uległ wyższości i przedstawiał się następująco:

	<u>wrzesień</u>	<u>październik</u>
ogólny wskaźnik	177,6	178,2
w tym:		
<u>podwskaźniki według stopnia obróbki towaru:</u>		
towary gotowe	174,2	174,3
półfabrykaty	168,8	168,3
surowce	187,0	188,8
<u>podwskaźniki według podstawowych grup towarowych:</u>		
produkty rolnicze	189,2	192,4
żywność	188,0	189,5
<u>wszystkie towary za wyjątkiem produktów rolniczych i żywności:</u>	166,9	166,7

w tym:

materiały budowlane	223,0	223,6
chemikalia	140,8	141,1
paliwa i materiały		
oświetleniowe	138,8	138,8
skóry i skórki	212,1	208,5
przedmioty użytku domowego	172,4	171,7
metale i wyroby z nich	189,1	191,2
wyroby włókiennicze	163,2	157,8
i n n e	138,5	139,2

Zbrojenia wzbogacają monopole

Przygotowania wojenne U.S.A. wymagają wzrastającego udziału produkcji przemysłowej. Coraz szybciej wzrastają zamówienia na materiały zbrojeniowe. Obecnie udziela się miesięcznie zamówień zbrojeniowych na sumę \$ 4 mlrd. podczas gdy dostawy osiągają w tej chwili zaledwie sumę \$ 1 1/2 mlrd. miesięcznie. Należy się więc liczyć ze znacznym dalszym wzrostem przemysłu zbrojeniowego. Wyraża się to między innymi w tym, że gdy przy końcu lipca r.1951 zatrudnionych było przy produkcji zbrojeniowej 4 mln. robotników, do końca r.1952 liczba ta - wg. danych oficjalnych - ma wzrosnąć do 8,5 mln.

W obecnym stadium przygotowań wojennych U.S.A. koncentracja kapitału monopolistycznego postępuje szybciej niż w czasie drugiej wojny światowej.

Udział w zamówieniach zbrojeniowych

<u>w 2 wojnie światowej</u>		<u>obecnie</u>	
10 firm	- 30%	10 firm	- 40%
100 firm	- 60%	50 firm	- ca 60%

W zamówieniach zbrojeniowych, które w wysokości \$ 23 mlrd udzielone zostały w okresie 1 lipca 1950 - 1 czerwca 1951 poszczególnie firmy brały udział w sposób następujący:

<u>Firma</u>	<u>w \$ mlrd.</u>
1. General Motors	3,5
2. Ford Motors Co	1,0
3. Boeing Airplane Corp.	0,960
4. Curtiss-Wright Corp.	0,840
5. Lockheed Aircraft Corp.	0,674
6. Republic Aviation Corp.	0,549
7. General Electric Co	0,500
8. United Aircraft Corp.	0,490
9. North American Aviation	0,481
10. Grumman Aircraft Engineers Corp.	0,410

	9,404

W roku 1950 czysty zysk General Motors wynosił \$ 1.7 mld. Zyski osiągane obecnie są tak widoczne i wywołują tak wielkie oburzenie, że kapitaliści monopolistyczni zmuszeni byli do rozwinięcia szeroko zakrojonej kampanii propagandowej. Za pomocą oryginalnego tańca cyfr chcieli oni udowodnić, że zyski monopolistów zmniejszyły się na skutek zbrojeń.

Wg. danych urzędowych inwestycje w r.1951 przewidziane są w wysokości \$ 24,9 mld. w porównaniu z \$ 18,6 mld. w r.1950. W ten sposób dotychczasowy poziom z roku 1948 wynoszący \$ 19,2 mld. przekroczony został o 25%. Rzeczywiste rozmiary inwestycji nie wzrosły jednak w tym samym stopniu, gdyż w międzyczasie bardzo znacznie podniosły się ceny.

Wszystkie inwestycje nie mające znaczenia dla zbrojeń, zostały bardzo ograniczone, co spowodowane jest częściowo również tym, że istnieją wprawdzie wolne kapitały, brak jest jednak surowców. Z tego powodu w najbliższych latach ma być znacznie zwiększony eksport kapitałów prywatnych. Te prywatne inwestycje zagranicą dokonywane będą prawdopodobnie za pośrednictwem International Mutual Trusts względnie International Development Corporations.

Również i inne towarzystwa inwestycyjne skoncentrują w przyszłości swoją działalność za granicą. Charakterystycznym dla intensyfikacji eksportu amerykańskiego kapitału jest fakt, że również towarzystwa ubezpieczeniowe mają być uprawnione do dokonywania inwestycji zagranicą.

International Mutual Fund jak również filia Międzynarodowego Banku Odbudowy będą użyte jako narzędzie ekspansji w celu opanowania krajów partnerów.

Skutki zmniejszonych inwestycji na cele cywilne widoczne są m.in. w następujących faktach.

Budownictwo prywatne w latach 1950-1952 zostanie przypuszczalnie zmniejszone do ca 1/3.

	mieszkania w mln. jednostek
1950	1,4
1951	0,85
1952	0,5

Bardzo silnie ograniczona zostanie produkcja dóbr konsumcyjnych, przy tym odniesie się to szczególnie do t.zw. długotrwałych dóbr konsumcyjnych ze względu na brak surowców.

Produkcja sprzętu elektrycznego dla użytku domowego w I półroczu r.1952 wyniesie ca 50% produkcji I półrocza r.1950.

Jeszcze szybciej niż produkcja tych towarów spadł popyt na rynku wewnętrznym. Szczególnie wyraźnie ma to miejsce przy dobrach krótkotrwałych, przede wszystkim

przy artykułach włókienniczych i obuwiu. Popyt spadł w takim stopniu, że producenci napotykają na coraz większe trudności. Spowodowane to zostało wzrastającym obciążeniem mas pracujących na skutek zbrojeń, wynikiem którego jest podwyżka cen, - przy czym płace nie dotrzymują kroku.

Wskaźnik kosztów
utrzymania
/1935-39 = 100/
15 sierpnia

	1 9 5 0	1 9 5 1
artykuły żywnościowe	196,0	227,0
odzież	185,0	203,6
czynsz mieszkalny	129,4	136,8
opał i oświetlenie	140,0	144,2
i n n e	155,1	165,4

Zmniejszenie produkcji dóbr konsumpcyjnych w w.r. na ca 50% ilości z r.1950 spowoduje powstanie braków na tym polu. W związku z tym znawcy zagadnień gospodarczych w USA przypuszczają, że w najbliższym czasie należy spodziewać się nowej fali inflacyjnej. Kapitaliści chcą zahamować gorącą inflację przez zacięty opór przeciwko usprawiedliwionym żądaniom podwyżki płac. W ten sposób koszty zbrojeń przerzucone zostają całkowicie na masy pracujące, których poziom życiowy pogarsza się coraz bardziej.

S Y R I A

Sytuacja gospodarcza

Syria odczuwa obecnie korzystną koniunkturę na rynku bawełny. Podczas gdy jeszcze przed kilku laty uprawa jej była nieznaczna, eksport zaś znikomy, to zbiory r.1950 przyniosły już 35.000 do 40.000 t., z czego 25.000 ton przeznaczono na eksport. Ostrożny szacunek na rok 1951 przewiduje przynajmniej 80-100.000 t.; powierzchnia pól bawełnianych wzrosła w stosunku do r.ub.pięciokrotnie. Uprawa zbóż wykazuje również podobny acz nie tak szybki rozwój. Korzystając z koniunktury obszarnicy syryjscy zaczęli gdzie niegdzie stosować traktory, zniwiarki i pompy motorowe.

Równiny płn.Syrii posiadają wg. opinii rzeczoznawców jeszcze sporo odłogów. O granicach tak pracowitej uprawy jaka jest bawełna, decyduje tu raczej brak rąk roboczych, ponieważ Syria jest na ogół słabo zaludniona /3 mln. mieszkańców na 190.000km²/. Mapa wykazuje ścisły związek między syryjską strefą bawełny a leżącym w Cylicji głównym obszarem bawełny sąsiedniej Turcji, której produkcja w ostatnich latach również bardzo się powiększyła. Można nawet już mówić o powstaniu nowego środkowschodniego "pasa bawełny", rozciągającego się od południowych zboczy gór

Taurus aż daleko wgłąb Mezopotanii.

Syryjski ustrój rolny zachował jeszcze w przeważającej mierze charakter feudalny. Prawie 70% gruntów w płn. Syrii należy do garstki obszarników, stale przebywających w miastach. Olbrzymia większość chłopów uprawia ziemię w formie częściowej dzierżawy. Nie jest bynajmniej rzadkim wypadkiem, jak to ma np. miejsce w okolicy miasta Hama, gdy czterech obszarników posiada 86 wsi. Wielkie koniunkturalne zyski pozwalają obszarnikom nie tylko na rozszerzenie swych posiadłości, lecz także na wzmocnienie ich pozycji gospodarczej tymbardziej, że jedynie oni są pod względem finansowym w stanie nabywać maszyny rolnicze. Podstawowej masie chłopstwa grozi więc cofnięcie się z pozycji dzierżawcy do poziomu najemnika rolnego. Obserwatorzy zagraniczni uważają "boom bawełniany" jako groźbę rozpoczęcia przez obszarników nowych zamachów na własność chłopską.

Burżuazyjne próby "reformy rolnej", zawarte w artykule 22 konstytucji z r.1950 ograniczają jedynie ~~wielkość~~ tworzonych w przyszłości drogą dziedziczenia lub kupna majątków, nawet i ta parodia reformy jest przez właścicieli ziemskich zwalczana wszelkimi możliwymi środkami. Ostatnio coraz częściej dochodzi do rewolucyjnych wystąpień chłopstwa, a obszarnicy niejednokrotnie musieli uciekać się pod ochronę policji. Opisując te wypadki prasa zaznacza, że podobne wrzenia rewolucyjne wzmaga się w krajach arabskich, a nawet w całym świecie muzułmańskim.

T H A I L A N D

Zmniejszanie się wpływów brytyjskich

Największy wpływ na gospodarkę Thailandu miała dotychczas Wielka Brytania. Ten stan rzeczy będzie bez wątpienia jeszcze trwał, gdyż brytyjski kapitał ma poważny udział zarówno w handlu jak i w produkcji Thailandu. W posiadaniu towarzystw brytyjskich znajduje się 42% kopalń cyny, wielka część plantacji kuczuku i drzew teakowych. Ten dominujący wpływ odzwierciadla się również w handlu zagranicznym. W r.1946 udział brytyjski w tym handlu wynosił 77%. W chwili obecnej udział ten wyraźnie maleje na korzyść USA. Udział USA w handlu zagranicznym Thailandu wzrósł z 9% w r.1946 do 20% w roku 1949 i w dalszym ciągu wykazuje rosnącą tendencję.

Wpływ amerykański zwiększa się jeszcze za pośrednictwem pożyczek, którymi w ten sposób USA starają się zapewnić sobie przewagę w gospodarce Thailandu. Infiltracji amerykańskiej sprzyja również rząd Thailandu, któremu zależy na eksporcie do strefy dolarowej, aby tym samym uzyskać jak najwięcej dolarów.

Innym ważnym partnerem handlowym jest Japonia. W r.1948 został zawarty między Thailandem i Japonią układ

handlowy, który przewidywał wymianę towarową o objętości 30 mln. ton.

Układ ten jest przedłużany z roku na rok oraz rozszerzany. Wartość wymiany towarowej z Japonią wyniesie w r. 1951 - \$ 110 mln.

TRANSJORDANIA

Inwestycje obcego kapitału

Brytyjskie towarzystwo "Sir Murdoch Mac Donald" ma zamiar inwestować swe kapitały, w Transjordanii z tego powodu zaproponowało rządowi, plan przewidujący nawodnienie wielkich obszarów. Rząd opracował dla przemysłu program pięcioletni. Przewidziane jest w nim dalszy rozwój wydobycia ropy naftowej, produkcji oliwy, fosfatów, farb, mydła i tkanin.

Osiadli w Ameryce Południowej przemysłowcy, którzy wyemigrowali z Transjordanii, pragną zainwestować w przemyśle włókienniczym £ 1,4 mln. o ile rząd transjordański zapewni ulgi celne dla eksportu i importu tych towarów oraz udzieli ułatwień podatkowych na 10 lat.

W ramach 4 punktu programu Trumana ma być przekazana Transjordanii suma \$ 4,7 mln, której wykorzystanie nastąpi do czerwca 1952 r. Pieniądze te mają być przeznaczone na rozwój rolnictwa, nawodnienia kraju i eksploatacji surowców.

Rząd oświadczył, że poszukuje nowych kapitałów zagranicznych. W okresie 5 lat Transjordanii pragnie zużyć £ 15 mln. głównie na eksploatację złóż wysokowartościowych fosfatów, manganu, miedzi, barytu, kwarcytu, kaolinu i gipsu, które występują na terenie kraju w dużych ilościach. Rozpoczęto również budowę fabryki cementu o zdolności produkcyjnej 60.000 ton.

URUGWAJ

Handel zagraniczny w I półroczu

Urugwajski handel zagraniczny wykazał w I półroczu 1951 r. saldo czynne w wysokości \$ 11 mln., przy czym eksport osiągnął cyfrę 144 mln. \$, a import 133 mln. \$. W roku 1950 eksport osiągnął wartość 253,28 mln. \$, zaś import 201,6 mln. \$. W r. 1949 urugwajski bilans handlowy zamknięty został również saldem czynnym 9,94 mln. \$ /eksport 191,66 mln., import 181,71 mln. \$/.

W latach 1946-1948 Urugwaj posiadał bierny bilans handlowy.

Spadek produkcji i wzrost bezrobocia

W ciągu ostatnich miesięcy zaznaczyła się poważną obniżką produkcji prawie wszystkich towarów powszechnego użytku.

Jak podaje gazeta "Justicia" wiele gałęzi przemysłowych znacznie ograniczyło swą działalność, wobec czego robotnicy zostali bez pracy. W przemyśle okrętowym np. zlikwidowano stocznie w Salto i Carmelo, w znacznym stopniu została ograniczona praca w stoczniach "Sierro" w Montevideo, "Neptunia" itd. Wskutek tego około 1000 ludzi zostało bez pracy.

Zmniejszenie produkcji wielu przedsiębiorstw przemysłu włókienniczego doprowadziło do redukcji 30-40% ogólnej ilości robotników tych zakładów. Warsztaty metalowe zmniejszyły produkcję o 90%, przemysł mleczarski o 70%, przemysł młynski o 50%.

W przemyśle skórzanym i obuwniczym praca całkowicie zamarła, w związku z czym zlikwidowano już dziesiątki warsztatów.

ZWIAZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Struktura geograficzna handlu zagranicznego w pierwszej połowie 1950.

Uzupełniając informacje podane w nr.nr.21/24/ i 27/30/ WHZ, komunikujemy, że handel zagraniczny Związku Południowej Afryki w pierwszej połowie r. posiadał następującą strukturę geograficzną /w tys.£/:

Zródło wzgl. przeznaczenie	I m p o r t		E k s p o r t	
	1950	1951	1950	1951
Wielka Brytania	52,274	82,721	22,942	40,222
Francja	1,173	4,508	7,717	25,069
Stany Zjednoczone	25,457	41,602	5,647	21,545
Południowa Rodezja	2,233	3,214	7,005	11,424
Szwajcaria	339	1,471	1,785	7,565
Włochy	1,296	9,737	2,749	6,095
Niemcy Zachodnie	2,196	6,281	3,613	5,087
Holandia	830	2,946	3,286	6,400
Belgia	1,383	5,165	3,233	5,578
Kanada	5,748	7,852	589	1,054
Iran	5,173	4,059	26	6
Japonia	988	7,489	346	749
Szwecja	2,494	4,979	1,191	1,090
Kongo Belgijskie	3,193	3,233	758	1,144
Malaje Brytyjskie	1,900	6,393	490	1,210
Razem łącznie z innymi krajami	128,414	229,081	81,592	160,822

Handel zagraniczny w ciągu pierwszych 9 miesięcy

Handel zagraniczny wykazał w okresie styczeń-wrzesień następujące obroty /w mln. funtów południowo-afrykańskich/:

	<u>I.IX.1951</u>	<u>I.IX.1950</u>
Import	356,7	214,4
Eksport	253,6	161,3

UMOWY HANDLOWE i PŁATNICZE

ALBANIA - CZECHOSŁOWACJA

W Pradze podpisany został układ pomiędzy Czechosłowacją a Albanią określający wzajemną ~~wymianę~~ towarową na okres 5-ciu lat oraz umowa dotycząca wymiany towarowej na r.b. Ta ostatnia umowa przewiduje w stosunku do 1950 r. wzrost obrotów towarowych o 1/3.

AUSTRALIA - INDONEZJA

Pomiędzy Australią a Indonezją podpisana została umowa handlowa z ważnością do końca września r. 1952.

Australijski eksport do Indonezji osiągnie sumę 4,9 mln. funtów australijskich /1 funt australijski = \$ 2,21/, i składać się będzie z mąki, metali, maszyn i artykułów farmaceutycznych.

Eksport Indonezji przewidywany jest na sumę 6,85 mln. funtów australijskich i obejmować będzie kauczuk, materiały drzewne, herbatę, kapok i kawę.

CHILE - HISZPANIA

Klauzula największego uprzywilejowania dotycząca importu z Hiszpanii do Chile zawarta w umowie handlowej i płatniczej z 9.VIII.1950 r. została przedłużona na dalszy rok, poczynając od 9.VIII.1951 r.

CHILE - PORTUGALIA

Opublikowany w chilijskim dzienniku urzędowym z 19.X.1951 r. dekret Nr 9867 stwierdza, że do czasu zawarcia traktatu handlowego między Chile i Portugalią obowiązywać będzie nadal tymczasowo umowa handlowa ważna do 30 lipca 1952 r. Dekret przewiduje, że import portwine'u do wartości 500.000 escudów przy bazie zakupu cif uzyska zniżkę chilijskiego cła importowego o cztery złote pesos na litrze /podobnie jak w stosunku do hiszpańskiej sherry/.

Rząd portugalski zgodził się udzielić licencji importowych na wwóz w powyższym czasie 30.000 ton saletry chilijskiej.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - F I N L A N D J A

W pradze podpisany został układ o bezpośredniej wymianie towarowej między Finlandią i Czechosłowacją na rok 1952. Wysokość dostaw obu stron ustalona została po ca 1 mld. Fm. W ramach tej umowy Finlandia dostarczać będzie głównie produktów drzewnych oraz maszyn, Czechosłowacja natomiast, wyrobów walcowanych, chemikalii, cukru, samochodów, wyrobów tekstylnych i maszyn włókienniczych.

CZECHOSŁOWACJA - NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

1 grudnia 1951 r. podpisana została w Berlinie umowa o wymianie towarowej oraz układ płatniczy między Czechosłowacją a Niemiecką Republiką Demokratyczną na lata 1952 - 1955. W oparciu o sukcesy mas pracujących obu krajów umowa przewiduje co roku stopniowy wzrost wymiany towarowej. W ramach tej umowy Czechosłowacja dostarczy N.R.D. przede wszystkim koksu, wyrobów walcowanych, maszyn, urządzeń przemysłowych, opon, surowców chemicznych, chmielu itd.

N.R.D. dostarczy Czechosłowacji obrabiarek, urządzeń górniczych, hutniczych, podstawowych artykułów chemicznych, wyrobów mechaniki precyzyjnej i optycznej, nawozów sztucznych itd.

Nowa umowa oznacza dalszy krok w kierunku wykonania planów gospodarczych obu krajów i pogłębienia łączących je więzów przyjaźni.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - W Ł O C H Y /umowa kompensacyjna/

Włochy zawarły z Czechosłowacją umowę kompensacyjną w wysokości 10 mln. lirów obustronnie. W ramach tej umowy Włochy dostarczą za 5 mln. lirów filmów i za 5 mln. lirów książek, czasopism i gazet, Czechosłowacja zaś dostarczy za 5 mln. lirów filmów, za 4 mln. lirów artykułów gospodarstwa domowego, za 700.000 lirów katalogów mebli i za 854.000 lirów wędkarskiego sprzętu sportowego.

DANIA - NIEMCY ZACHODNIE

Między Danią a Niemcami Zachodnimi podpisana została umowa handlowa ustalająca na rok 1952 wymianę w wysokości 1600 mln. koron duńskich /£ 80 mln/ w obu kierunkach. Wysokość powyższej kwoty jest prawie taka sama jak w r. 1951.

Dania będzie eksportowała produkty rolnicze, przy czym Niemcy Zachodnie obiecały zwolnić z opłat celnych dostawy mięsa jak również zniżyć cło na ser. Z kolei Niemcy Zachodnie mają dostarczyć Danii 1 mln. ton koksu i wyrobów przemysłowych.

EGIPT - SZWAJCARIA

W uzupełnieniu wiadomości w Nr 29/32/ W.H.Z. podajemy bliższe dane dotyczące umowy egipsko-szwajcarskiej. W pierwszym rządzie należy podkreślić, że ogólny import towarów szwajcarskich do Egiptu będzie się odbywał od 1 stycznia 1952 r. bez przeszkód i nie będzie stosowana żadna dyskryminacja pomiędzy towarami pierwszego priorytetu a innymi towarami. Pozwolenia importowe wydawane będą nadal tylko ze względów statystycznych, gdyż mają być one udzielane bez ograniczeń na wszystkie towary. Wydawanie pozwoleń rozpocznie się już 15 grudnia z ważnością od 1 stycznia 1952 r.

Odnośnie do importu bawełny ustalono, że należność za kupioną na wolnym rynku bawełnę Karnak będzie po wejściu w życie nowych postanowień wpłacana nie w 30% jak dotychczas lecz w 15% na konto A, prowadzone we frankach szwajcarskich. Wynikiem tego powinno być pewne potanie bawełny. Poza tym płatności za towary egipskie lub szwajcarskie dokonywane być mają według dotychczas stosowanych przepisów.

Dalszą istotną zmianą w stosunkach pomiędzy Egiptem a Szwajcarią jest to, że od 1.I.1952 Egipt nie będzie przydzielał funtów szterlingów na podróże i pobyty w Szwajcarii. Podróże turystyczne i służbowe mają być w przyszłości finansowane w funtach egipskich, które w Szwajcarii wymienić można na wolnym rynku. Na pobyt w celu studiów lub kuracji przydzielane będą w Egipcie franki szwajcarskie.

FINLANDIA - NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Dnia 18 grudnia 1951 w Helsinkach podpisana została umowa handlowa i płatnicza pomiędzy Finlandią a N.R.D.

Obroty towarowe pomiędzy Finlandią a N.R.D. będą w r. 1952 prawie dwukrotnie większe niż w r. 1951. Poszczególne pozycje umowy przewidują obroty towarowe w tej samej wartości. N.R.D. dostarczy Finlandii maszyn, wyrobów mechaniki precyzyjnej i optycznych, samochodów osobowych i chemikalii.

Finlandia dostarczy w zamian za to przede wszystkim drzewa, celulozy, rozmaitego gatunku papieru oraz artykułów rolniczych /ser, jagody/.

Umowa odpowiada pod każdym względem potrzebom i strukturze gospodarczej obu krajów. Dla przykładu warto przytoczyć, że Finlandia, która nie posiada własnej produkcji samochodów osobowych otrzyma je z N.R.D. Niemiecka Republika Demokratyczna dostarczy Finlandii również siarczanu sodu, potrzebnego dla produkcji niektórych gatunków papieru. Z drugiej zaś strony N.R.D. potrzebuje dla budownictwa tarcicy z drzew iglastych oraz papieru Kraft dla opakowywania cementu. N.R.D. zamierza zwiększyć asortyment dóbr konsumpcyjnych i będzie kupować w Finlandii między innymi również środki żywnościowe.

FINLANDIA - WIELKA BRYTANIA

Nowy układ handlowy między Wielką Brytanią a Finlandią zasługuje na szczególne zainteresowanie, gdyż uwi-docznione w nim będą wyraźnie zarysy nowo - zapoczątkowanej przez Wielką Brytanię polityki handlowej.

W przeciwieństwie do umowy zeszłorocznej umowa na 1952 r. nie wykazuje żadnych stałych kontyngentów na najważniejsze fińskie towary eksportowe, lecz pozostawia wysokość dostaw fińskich wolnej konkurencji w ramach globalnych kwot brytyjskich.

W ten sposób 80 % fińskiego eksportu do Anglii zależne będzie od jego zdolności konkurencyjnej na brytyjskim rynku. Jak silnie to oddziałą na międzynarodowe kształtowanie się cen wyrobów z drzewa można już dzisiaj wywnioskować jeśli się weźmie pod uwagę, iż brytyjskie kwoty globalne na wyroby z drzewa obniżone być mają w r. 1952 poniżej połowy importu r. 1951, t.j. przypuszczalnie 1,6 mln. na 650.000 setandartów. Jedynie tylko dostawy fińskie i szwedzkie wyrobów drzewnych do Wielkiej Brytanii wyniosły w 1951 tyle, ile w 1952 r. przewidziane jest w Wielkiej Brytanii na całkowity import tych wyrobów. Finlandia przygotowana przeto jest na nieuniknioną ostrą walkę konkurencyjną w r. 1952, przede wszystkim z Kanadą.

Wielka Brytania przejmując natomiast nadal stałe kwoty w tak poszukiwanych towarach, jak kopalniaki, fornierzy i papier gazetowy, dokładne ilości nie zostały jednak narazie ustalone; w tej sprawie odbędą się jeszcze pertraktacje w marcu r. 1952. Widoki Finlandii na dostawę towarów znajdujących się na angielskiej wolnej liście /między innymi ser/ są podobno pomyślne. Co się tyczy dostaw angielskich, uważane one są w Finlandii jako zadawalające. Wielka Brytania dostarczy węgla i koksu nieco więcej aniżeli w ubiegłym roku /160.000 ton/, 50.000 ton stali i 250.000 ton produktów naftowych, w tym 100.000 ton benzyny, oraz 5.000 ton wełny.

Życzenie Anglii eksportowania do Finlandii stałych kwot mniej ważnych wyrobów, jak: chemikalia, tekstylia, artykuły spożywcze, maszyny, samochody, etc., napotkało w czasie pertraktacji na duże trudności. Uzgodniono, iż fiński wwóz tych artykułów zależny będzie od wysokości całkowitej kwoty fińskiego eksportu do Anglii; sprawa ta również będzie jeszcze omawiana w marcu.

Reasumując, wyczuwało się w czasie rozmów w Londynie dążenie Anglików do uzyskania w angielsko-fińskich stosunkach handlowych większej jak dotychczas równowagi. Brytyjski eksport do Finlandii wynosił w pierwszych 10 miesiącach 1951 r. około £ 22 mln, podczas gdy dostawy fińskie w tym samym okresie wyniosły ca. £ 65 mln. Szereg niewyjaśnionych spraw wywołuje w Finlandii pewne zaniepokojenie. Ani ilości, ani ceny ważniejszych fińskich artykułów eksportowych nie są narazie ustalone.

FRANCJA - ISLANDIA

Agencja France Presse donosi o zawarciu umowy handlowej pomiędzy Francją a Islandią z ważnością od 1 grudnia r. 1951 do 30 listopada r. 1952. Kontyngenty eksportowe towarów islandzkich do Francji pozostały bez zmian.

FRANCJA - MEKSYK

W Meksyku podpisana została umowa handlowa między Francją a Meksykiem, zawierająca poza listami towarowymi cały szereg klauzul celnych - najważniejsza z nich jest kauzula największego uprzywilejowania. Odnośnie do opodatkowania transferu kapitału i innych opłat importowych i eksportowych zatwierdzone zostały te same postanowienia co w stosunku do innych krajów. Klauzula największego uprzywilejowania nie obejmuje francuskich preferencji odnośnie do własnych zamorskich obszarów, jak również uprzywilejowań w stosunku do krajów sąsiednich oraz postanowień zawartych w sprawach Unii celnej lub wolnej strefy handlowej.

FRANCJA - NIEMCY ZACHODNIE

W związku z upływającym w dniu 31 grudnia terminem ważności umowy handlowej francusko-zachodnio-niemieckiej z dnia 1 czerwca 1951 r., podpisano w dniu 20 grudnia 1951 r. tymczasowy układ, mający na celu utrzymania ciągłości wymiany towarowej między strefą franka a Niemcami Zachodnimi. Negocjacje odnośnie do zawarcia układu na dłuższy przeciąg czasu rozpoczną się w ciągu stycznia 1952.

FRANCJA - WŁOCHY

Niedawno podpisany został w Paryżu nowy francusko-włoski układ handlowy, regulujący obroty towarowe i płatnicze między obu krajami na r. 1952. Układ ten przewiduje utworzenie mieszanej komisji francusko-włoskiej, która ma zbierać się co trzy miesiące, aby zbadać stan wzajemnych stosunków i w razie potrzeby przedsięwziąć środki dla ich ożywienia. Odnośnie do treści nowej umowy przypuszczać należy, że podstawą było przede wszystkim utrzymanie w dotychczasowej wysokości znacznie zwiększonych w ostatnich latach obrotów towarowych. Zobowiązania obu krajów odnośnie do deficytowych surowców uległy znacznemu zmniejszeniu. Np. Francja ma dostarczyć Włochom 600.000 ton węgla i 65.000 ton stali i żelaza zamiast dotychczasowych 700.000 ton i 100.000 ton, podczas gdy włoskie dostawy siarki mają wynieść zaledwie 45.000 ton w porównaniu z dotychczas dostarczonymi 60.000 ton. Poza tym francuskie dostawy do Włoch składać się będą z 400.000 ton rudy żelaza, 65.000 ton złomu żelaza, 900.000 ton fosfatów i 13.000 ton K₂O. Przewidziano również kontyngent francuskiego szampana dla Włoch w wysokości 80 mln. franków francuskich.

W zamian za to Włochy zobowiązały się dostarczyć 10.000 ton pirytu, 20.000 ton rudy cynku, 5.000 ton cynku, 20.000 ton smoły pogazowej, 4.000 ton dwusiarczku węgla, 4.000 ton konopi - dodatkowe 1.500 ton mają być dostarczone o ile włoskie zbiory konopi przekroczą 65.000 ton - poza tym 25.000 ton ryżu, jak również 3.000 ton ryżu siewnego, 1.000 ton celulozy słomowej i 250. ~~ton~~ jedwabiu surowego.

H I S Z P A N I A - I R L A N D I A

W uzupełnieniu wiadomości z Nr 29/32 podajemy, że w ramach zawartej umowy Irlandia udzieli Hiszpanii tych samych przywilejów, co każdemu innemu członkowi Europejskiej Organizacji Współpracy Gospodarczej /O.E.E.C./.

H I S Z P A N I A - N O R W E G I A

Norweskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych podało, że podpisany został układ handlowy pomiędzy Norwegią a Hiszpanią na r. 1952. Dwukierunkowe obroty mają wynieść około 160 mln koron norweskich. Na eksport norweski złożą się ryby i tłuszcze rybne, produkty azotowe, celuloza, papier itp, na hiszpański zaś - owoce, warzywa, oliwa naturalna, żywica, potas, superfosfaty, ruda ołowiu i cynku.

H I S Z P A N I A - T U R C J A

W uzupełnieniu wiadomości z Nr 13/16/ podajemy, że zawarta pomiędzy Hiszpanią a Turcją umowa handlowa i płatnicza ważna jest do 4 lipca 1952 r.

Umowa ta oparta została na listach kontyngentowych. Towary, muszą być zaopatrzone w świadectwa pochodzenia. Hiszpania będzie eksportować tkaniny wełniane i inne, korek, opony i dętki, szyby okienne, drut żelazny, motory elektryczne, maszyny do szycia, rowery, liczniki elektryczne itd.

Turcja sprzeda Hiszpanii mangan, chrom, nasiona roślin oleistych, bawełnę, suszone jarzyny, jaja, tytoń itd.

H I S Z P A N I A - W I E L K A B R Y T A N I A

Ostatnio podpisany został nowy układ płatniczy pomiędzy Wielką Brytanią a Hiszpanią. Układ ten jest ważny na okres dwóch lat. Ułatwi on regulowanie należności za towary i usługi pomiędzy hiszpańskim obszarem walutowym a Wielką Brytanią, jak również obszarem szterlingowym i pewnymi innymi krajami. Według przewidywań całkowita wartość wymiany handlowej i płatniczej między Hiszpanią a obszarem szterlingowym ocenia się w r. 1952 na ponad £ 40 mln. w każdym kierunku.

H O L A N D I A - J U G O S Ł A W I A

Pomiędzy Holandią a Jugosławią zawarta została nowa umowa ważna wstecz od 1 grudnia ubiegłego roku. Obowiązuje ona do 31 grudnia 1952 r. Wartość wymiany towarowej wyniesie 40 mln. florenów. Eksport holenderski składać się będzie z sadzeniaków, sztucznego jedwabiu, artykułów radiotechnicznych, oleju lnianego, lnu, margaryny, oleju kokosowego, cyny, chemikalii, artykułów farmaceutycznych itd. Eksport jugosłowiański obejmuje kukurydzę, chmiel, suszone owoce, wina, metale nieżelazne, wełnę, chemikalia, tytoń, konopie, drzewo itd.

J A P O N I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W uzupełnieniu wiadomości podanych w Nr 21/24/ W.H.Z. komunikujemy, że umowa handlowa między Japonią a Niemcami Zachodnimi została zawarta na okres od 1 lipca 1951 r. do 30 czerwca 1952 r. Ogólną wartość wymiany ustalono na sumę dolarów 60 mln.

J U G O S Ł A W I A - W Ł O C H Y

Protokół handlowy z dnia 4.VIII.1949 r., dotyczący list kontyngentowych został przedłużony na dalszych 12 miesięcy t.j. do 3.VIII.1952 r.

K A N A D A - W E N E Z U E L A

Umowa z dnia 18.XI.1950 r. zawarta pomiędzy Kanadą a Wenezuelą i ustalająca modus - vivendi została przedłużona bez zmian aż do 10.X.1952 r. w drodze wymiany not, która ostatnio miała miejsce w Caracas stolicy Wenezueli.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - U R U G W A J

W trakcie rozpoczętych niedawno rokowań dotyczących umowy handlowej pomiędzy Niemcami Zachodnimi a Urugwajem ustalono, że umowa handlowa obowiązująca do 31.XII.1951 r. zostanie przedłużona do 10 czerwca 1952 r. względnie do chwili zawarcia nowej umowy. Poza tym paraflowany został układ płatniczy pomiędzy tymi dwoma krajami. Ratyfikacja uzależniona jest od osiągnięcia przez obie strony porozumienia co do sposobu regulowania należności i co do kredytów. Do tego czasu obowiązywać mają postanowienia ~~prolongowanego~~ układu płatniczego, który miał wygasnąć 31.XII.1951r.

Niezależnie od tego toczyć się będą rokowania o zawarciu umowy o przyjaźni i żegludze, która ma uregulować kwestie żeglugi i ochrony praw przemysłowych.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA - W E G R Y

29 listopada ubiegłego roku w Budapeszcie podpisana została pomiędzy Niemiecką Republiką Demokratyczną a Węgrami umowa handlowa na 1952 r. Przewidziane pomiędzy tymi krajami na następny rok obroty towarowe są znacznie wyższe niż w r. 1951. N.R.D. będzie eksportować przede wszystkim maszyny, wyroby elektrotechniczne, optyczne, precyzyjne, chemikalia i nawozy sztuczne. Dostawy węgierskie składać się będą głównie z artykułów rolniczych /m.in. pszenica, owoce, jarzyny/, wina, bauksytu, wyrobów przemysłu maszynowego / w szczególności lokomotywy Diesla/ oraz z maszyn elektrycznych.

Poza tym postanowiono zawrzeć długoterminową umowę handlową z ważnością do roku 1955.

Jak podkreśla prasa węgierska umowy te będą sprzyjały wykonaniu planów gospodarczych zarówno Niemieckiej Republiki Demokratycznej jak i Węgierskiej Republiki Ludowej oraz pogłębieniu przyjaźni pomiędzy obydwojoma krajami.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - W Ł O C H Y

W dniu 1 grudnia 1951 r. pomiędzy Niemcami Zachodnimi a Włochami zawarta została umowa handlowa na I kwartał r. 1952. Umowa ta przewiduje włoski eksport do Niemiec Zachodnich w wysokości \$ 13-14 mln. miesięcznie, zaś import z Niemiec Zachodnich do Włoch w wysokości \$ 16-17 mln. miesięcznie.

Zaopatrzenie węglowe Włoch odbywać się będzie w ramach ustalonych niedawno przez władze Ruhry kontyngentów eksportowych.

Przedstawiciele obu krajów spotkać się mają przy końcu lutego 1952 r. w celu ustalenia wysokości obrotów towarowych na resztę roku 1952.

P A K I S T A N - W Ł O C H Y

Według doniesień włoskiej prasy gospodarczej z Karachi zakończone zostały w dniu 18.XII. 14-dniowe rokowania handlowe pomiędzy Pakistanem a Włochami. Podpisana umowa handlowa wchodzi w życie z mocą wsteczną od 1 lipca 1951 r. i ważna jest na okres 1 roku. Umowa przewiduje pakistańskie dostawy bawełny i juty w zamian za włoski eksport samochodów, wyrobów żelaznych i stalowych, cementu, papieru, przedzdy bawełnianej i siarki.

S Z W E C J A - W I E L K A B R Y T A N I A

Zawarta ostatnio na rok 1952 umowa handlowa brytyjsko-szwedzka nie załatwiła całego szeregu ważnych spraw. W pierwszym rządzie nie została ustalona wielkość szwedzkiego eksportu drzewa, tak że nie można narazie dokładnie

ustalić rozmiarów szwedzko-brytyjskich obrotów handlowych w r. 1952.

Szwedzki import z Wielkiej Brytanii określony jest wprawdzie bardzo wysoką cyfrą 1,5 mld koron, eksport zaś - 1,7 mld koron, jednakże wobec niewyjaśnienia możliwości zbytu najważniejszych szwedzkich produktów eksportowych, są to raczej cyfry przypuszczalne. Szwecja w każdym bądź razie nastawiona jest na redukcję wymiany towarowej z Wielką Brytanią, przy czym dla porównania podaje się, iż szwedzki wywóz do Wielkiej Brytanii wynosił w pierwszych trzech kwartałach 1951 r. 1,2 mld koron, wwóz zaś - 1,14 mld. koron.

Największą pozycją wywozu stanowiły wyroby z drzewa i produkty drzewne /963 mln koron/.

Również Wielka Brytania nie może narazie przewidzieć, do jakiego stopnia ograniczony będzie import artykułów drzewnych papieru i celulozy ze Szwecji spodziewać się jednak można obniżenia wwozu papieru o 200 mln. koron, celulozy zaś - o 100 mln. koron, przy czym strona brytyjska oczekuje pewnej redukcji cen. Strona szwedzka zastrzegła sobie przeanalizowanie całego planu importu w razie niepożądanego wpływu brytyjskich ograniczeń importowych na sytuację płatniczą. Jako termin powtórnego zbadania ustalono marzec 1952 r. W każdym razie Szwecja ograniczy przede wszystkim import wyrobów tekstylnych i samochodów z Wielkiej Brytanii.

Co się tyczy wymiany węgla i rudy żelaznej, układ jest w tym roku dla Szwecji pomyślniejszy: Wielka Brytania dostarczy 1,2 mln ton węgla i 200.000 ton koksu wobec ustalonej na rok ubiegły kwoty 800.000 ton węgla i minimalnej ilości koksu, Szwecja natomiast dostarczy jak dotychczas 3,5 mln. ton rudy żelaznej.

Życzenie Wielkiej Brytanii otrzymania dalszego miliona ton rudy nie mogło być uwzględnione. Brytyjskie dostawy żelaza i stali wyniosą jak dotychczas 104.000 ton, w czym 70.000 t. blachy okrętowej. Import brytyjskich samochodów, wynoszący w zeszłym roku około 100 mln. koron, będzie w każdym razie zredukowany.

Wartość brytyjskich dostaw maszyn i aparatów przewidziana jest w wysokości 500 mln. koron; poza tym strona brytyjska obiecała dostawę pewnych chemikaliów, półfabrykatów tekstylnych i produktów kolonialnych. Wielka Brytania ma również dostarczyć produktów naftowych za ca 400-500 mln. koron.

Dla ułatwienia Szwecji zbytu szeregu wyrobów przemysłowych z żelaza i stali, oraz maszyn i chemikaliów, strona brytyjska obiecała bezwarunkowo udzielić pewnych licencji importowych, które przyczynią się do powiększenia szwedzkiego eksportu tych artykułów.

Natomiast duże rozczarowanie sprawił Szwecji spadek kwot eksportu artykułów żywnościowych, spowodowany spodziewaną w Wielkiej Brytanii reglamentacją artykułów rybnych i rolniczych.

Szwedzki eksport artykułów żywnościowych do Wielkiej Brytanii wynosił w 1950 r. - 75 mln. koron, w roku 1951 - 70 mln, w bieżącym zaś roku wyniesie tylko około 45 mln. koron.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Możliwość ograniczeń importowych

Szkody, wyrządzone przez suszę w Argentynie w dziedzinie produkcji rolnej i ich wpływ na możliwości eksportowe kraju, spowoduje prawdopodobnie konieczność nowych ograniczeń importowych w nadchodzącym roku.

W związku z tym poczynione już zostały pewne przygotowania. Rząd zarządził sporządzenie w całym kraju inwentarza szeregu towarów importowanych. Lista tych towarów obejmuje różne materiały i sprzęt dla przemysłu elektrycznego, żelazo i stal, blachę, metale nieżelazne, przędzę dla wyrobów włókienniczych, drzewo, papier, szkło, cement, węgiel, "hessians", różne chemikalia, materiały ogniotrwałe itd.

AUSTRALIA

Ograniczenia eksportowe

Rząd australijski wprowadził zakaz eksportu następujących artykułów ze względu na niedostateczną ich podaż na rynku wewnętrznym: cynku i jego stopów, popiołu cynku, bauksytu, nasion niektórych jarzyn, kazeiny, części pojazdów motorowych, ropy naftowej, olejów mineralnych, streptomycyny i penicyliny.

BOLIWIA

Import towarów za dewizy własne

Dekret z 30.X.1951 r. przywrócił możliwość importu następujących artykułów, podzielonych na dwie kategorie. Do kategorii pierwszej należą między innymi: hafty, koszuły, konfekcja damska, sztuczna biżuteria, zegarki. Przy ich imporcie pobierana jest dodatkowa opłata w wysokości 20% od sumy cła łącznie z wszelkimi opłatami.

Do drugiej kategorii należą: wina i likiery, drogie kamienie, pojazdy mechaniczne itd. Przy ich imporcie pobierana jest dodatkowa opłata w wysokości 35% od sumy cła i opłat.

Na import powyższych artykułów należy uzyskać pozwolenie importowe, które jest wydane wówczas gdy towar jest całkowicie zapłacony przed wejściem do kraju. Artykuły te winny być importowane za "dewizy własne".

C H I L E

Nowe przepisy importowe

Chilijska Komisja Handlu Zagranicznego wprowadziła nową klauzulę dyskryminacyjną, stosowaną przy wydaniu pozwoleń importowych, a rozszerzającą postanowienia dotychczas obowiązującej klauzuli o 50% przewozie statkami bandery chilijskiej.

Stosownie do nowej klauzuli, pewne ładunki przychodzące do Chile z portów Hamburg, Antwerpia i Rotterdam, muszą być przewożone statkami chilijskimi, chyba że zostanie przedłożone potwierdzenie towarzystwa Cia Sud-Americana Vapores, stwierdzające, że w okresie najbliższych 15 dni nie było w tych portach żadnego statku chilijskiego, względnie nie można było na takowy zabukować danego towaru. Teoretycznie klauzula ta wprowadza całkowitą dyskryminację obcych bander, - w praktyce jednak tonaż chilijski w obrotach z Europą pokrywa tylko 7% zapotrzebowania.

Wygaśnięcie pozwoleń importowych

Narodowa Rada Handlu Zagranicznego podała do wiadomości, że wszystkie pozwolenia importowe, wydane w ciągu roku 1951 lub wcześniej, tracą ważność z dniem 31.XII.1951 r.

D A N I A

Ograniczenia eksportowe

Ministerstwo Handlu włączyło nowe artykuły na listy towarów wymagających pozwolenia przy eksporcie. Do listy A /towary "strategiczne"/ włączono: pewne chemikalia, maszyny, instrumenty i narzędzia, wyposażenie środków transportowych, metale i minerały.

Do listy B / o niedostatecznej podaży/ włączono: wyciągi i esencje, nitki ze sztucznego jedwabiu o grubości do 1 milimetra, transformatory o sile 1.200 kilowatów i powyżej, niektóre części do pojazdów, turbiny fabryczne o mocy około 4.000 kilowatów, wióry i niektóre wyroby z drzewa.

E K W A D O R

Przepisy konsularne

Konsulat Ekwadoru w Hamburgu zwraca uwagę na konieczność przestrzegania następujących przepisów:
Na fakturach konsularnych nie wolno wprowadzać żadnych zmian ani poprawek, ani też wymazywać słów. Należy dostarczać faktury konsularne w 6 egz., faktury handlowe w 4 egz., a przy przesyłkach pocztowych w 6 egz., konosamenty - oryginał i 2 kopie /w oryginale nie wolno w żadnym wypadku podawać wysokość frachtu/, oraz pozwolenie importowe /numer pozwolenia należy podać na fakturze konsularnej zaraz za jej tekstem/.

Na fakturze konsularnej nast.rubryki wypełnia:

"Num.de orden"- konsulat

"Num.de hojas"- załadowca

"Hojas Numero" - załadowca, numeruje się strony bieżące.

"V/de la factura \$" - załadowca - wartość fob.

"Dschos.Consulares" - konsulat - koszty kons.

"Valor real en dolares" - załadowca - wartość fob.

F R A N C J A

Przepisy dewizowe

W numerze 29/32 "W.H.Z." na str.89 podana została wiadomość o wzmocnieniu kontroli dewizowej, polegającej na tym, że zapłata za towary importowane na podstawie świadectwa importowego może być dokonana po ich imporcie. Zarządzenie powyższe zostało uchylone na podstawie rozporządzenia opublikowanego w Journal Officiel z 4.XI.1951, które przywraca możliwości zapłaty przed importem, z wyjątkiem jeśli chodzi o import z Unii Belgo-luksemburskiej.

G U A T E M A L A

Zwyżka opłat konsularnych

Zgodnie z dekretem Nr 836 opublikowanym w El Guatemateco z 11.X.1951 zostały podwyższone opłaty konsularne, pobierane dodatkowo przy cła importowym do 6% ad val. Wyjątkowo przy imporcie wyposażenia rolniczego opłata wynosi 2% ad val.

IRLANDIA

Import świec do motorów

Rząd ustalił kwotę importową na świece do motorów na okres od 1.XI.1951 do 30.IV.1952 w wysokości 30.000 sztuk. Mogą one być importowane z wszystkich krajów.

ISLANDIA

Ograniczenia importowe

W związku z obawą przeniesienia pryszczycy wprowadzono zakaz importu z krajów, gdzie zaraza ta panuje, żywych zwierząt i ptaków oraz słomy, siana i traw, nawet wtedy gdy służą one jako opakowanie.

Poza tym wzbroniony jest import żywych roślin, jarzyn, ziemniaków oraz cebulek kwiatowych.

Wypełnianie dokumentów

Przy przesyłkach do Islandii adresowanych na "order" musi być podany armatorowi "Notify adress" na kopiach konosamentu, przeznaczonych dla użytku armatora.

KANADA

Zniesienie kontrolnych zarządzeń dewizowych

Kanadyjski minister finansów podał do wiadomości dnia 14.XII.1951 r., że Kanada zniosła wszelkie ograniczenia dewizowe.

MEKSYK

Przepisy importowe

Minister Gospodarki okólnikiem Nr 301-7-71 podał do wiadomości, że towary poddane kontroli importowej mogą być do wartości 500 pesos przywożone bez pozwolenia. Z przywileju tego importer może skorzystać tylko 6 razy w roku.

Ograniczenia importowe

Dekretem z dnia 22.XI.1951 r. rząd wprowadził pozwolenia przywozu, na skarpetki i pończochy ze sztucznego włókna

/poz.5.35.40/ oraz na celofan /poz.7.53.14/.

Kontrola eksportu

Z dniem 1.X.1951 na eksport następujących towarów uzyskać należy uprzednie pozwolenie eksportowe, wydawane przez Ministerstwo Gospodarki: rudy ołowiu, ołów, rudy miedzi i miedź, przędza, sznury, worki, tkaniny i inne wyroby z juty, cukier rafinada, cukier mleczny, cukier w głowach, glukoza.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Nowe przepisy postępowania przy imporcie

Z dniem 1 stycznia 1952 weszły w życie nowe przepisy postępowania przy imporcie, ogłoszone w Bundesanzeiger z dnia 18.XII.1951 Nr 244. Podajemy niżej główne zasady tego postępowania, przy tym zaznaczamy, że Izba nie jest jeszcze w posiadaniu tekstu zarządzenia, a niniejsze podaje na podstawie danych z prasy niemieckiej.

Import towarów wg nowych przepisów dozwolony jest jedynie, jeśli importer otrzymał:

- a/ upoważnienie do zawarcia kontraktu z zagranicznym eksporterem /Einkaufsermächtigung/,
- b/ zezwolenie na import towaru na obszar Trizonii i zezwolenie na zapłatę za towar /Einfuhrzahlungsbewilligung/.
- 1/ Chcąc więc zawrzeć kontrakt zagraniczny importer musi uprzednio otrzymać upoważnienie odnośnej władzy do zawarcia takiego kontraktu. To upoważnienie jest zarazem wiążącym zapewnieniem przyznania mu dewiz na daną transakcję.

Upoważnienie do zawarcia kontraktu ograniczone jest 30 dniowym terminem ważności, który to termin z reguły nie jest przedłużany. Upoważnienie wymienia odnośne towary, kraj eksportera oraz wysokość sumy.

Na importerze ciąży obowiązek zawarcia kontraktu na warunkach jak najkorzystniejszych, w szczególności nie może on zgodzić się na wyższe ceny, aniżeli płacone są za dane towary w kraju eksportera w chwili zawarcia kontraktu.

Maksymalny czas dostaw z krajów europejskich wynosi w zasadzie dwa miesiące, a dla dostaw z krajów innych - trzy miesiące.

Dopuszczalny najwcześniejszy termin otwarcia akredytywy wynosi 60 dni przed umówionym terminem dostawy.

Upoważnienie nie może być przeniesione na inne osoby, a niewykorzystane należy niezwłocznie zwracać. Odmowa udzielenia upoważnienia do zawarcia kontraktu nie wymaga podania powodów.

2/ Do wniosku o zezwolenie na wwóz towaru na obszar Trizonii i o zezwolenie na zapłatę muszą być dołączone:

- a/ pierwszy wypis upoważnienia oraz
- b/ kontrakt.

Udzielenie tych zezwoleń nastąpi jeżeli wniosek odpowiadać będzie odnośnym przepisom, a kontrakt zawarty został zgodnie z warunkami upoważnienia.

Zezwolenie na import i na zapłatę za towar upoważnia importera do wprowadzenia towaru na obszar Trizonii i do zapłaty. Dodatkowe zezwolenia na import i zapłatę mogą być udzielane przy nadwyżkach towarowych, wynoszących do 5% pierwotnej ilości. Odnośnie do importu artykułów łatwo psujących się przewidziany jest oproszczony tryb postępowania /t.zw. O-Verfahren/.

Niewykorzystane do końca roku 1951 zezwolenia importowe gasną z dniem 31.XII.1951 o ile były bezterminowe, natomiast jeżeli określały termin swej ważności gasną z upływem tego terminu.

P O Ł U D N I O W A R O D E Z J A

Ograniczenia importowe

Na podstawie rozporządzenia rządu Nr 874 opublikowanego w Southern Rhodesian Government Gazette z 26.X.1951 należy uzyskać pozwolenie importowe na cement i rury żelazne i stalowe o średnicy wewnętrznej od 1/2 do 6 inc. włącznie.

S A L W A D O R

Przepisy zakładowe

Linia żeglugaowa Horn-Line z Hamburga donosi, że na konosamentach na ładunki do Salvadora należy podać adres pomocniczy nawet w tym wypadku, gdy jako odbiorcę wymienia się bank. O ile wystawia się konosamenty "na zlecenie" i podaje się bank w adresie pomocniczym, to jako drugi adres - "notify - adress" - wymienić należy równocześnie ostatecznego odbiorcę.

U R U G W A J

Czasowe wstrzymanie przyjmowania deklaracji importowych

Rząd Urugwaju wstrzymał czasowo przyjmowanie deklaracji importowych z powodu zbyt dużego ich napływu przy jednoczesnym braku dewiz zagranicznych. Według źródeł wiarygodnych wła-

dze Urugwaju mają wkrótce zezwolić na wznowienie importu towarów podstawowych.

W I E L K A B R Y T A N I A

Ograniczenia importowe

W wykonaniu zapowiedzianych przez rząd ograniczeń importowych /patrz "W.H.Z." Nr 31/32 dział III B/, cały szereg towarów skreślonych zostało z listy Open General Licence oraz ustalona została dla nich kwota importowa na okres od 8.XI.1951 do 30.VI.1952 r. Import towarów objętych ograniczeniami wymaga pozwolenia nawet wówczas gdy jest dokonywany z krajów, z których dotychczas import był zliberalizowany. Ustalone kwoty są znacznie niższe od dotychczasowego importu; i tak import szynki w konserwach zmniejszony został do 20%, przetworów mięsnych i mięsa w konserwach do 57%, odpadków poubojowych do 40%, jabłek - 20%, innych świeżych owoców i jarzyn - 25%, czekolady i słodyczy - 20%, ubrań - 35%, obuwia - 40%, dywanów - 20%, lekarstw, wyrobów szklanych, sztucznej biżuterii, papieru do 40%. Niezmieniony co do ilości pozostał import fornierów i sklejk.

Program ograniczeń importowych Anglii odbił się ujemnie na możliwościach jej eksportu. Szereg krajów europejskich anuluje licencje na import z Anglii. Niektóre towary, które ze względu na ich luksusowy charakter zostały skreślone z brytyjskich list importowych mają jednak dla eksportu krajów europejskich podstawowe znaczenie.

Szwajcaria ograniczyła już kwoty importowe na przywóz brytyjskich wyrobów wełnianych.

Import tarcicy

Z dniem 27.XI.1951 r. zostały odwołane otwarte indywidualne licencje na import tarcicy. Zgodnie z tym postanowieniem towar importowany po tym dniu, z wyjątkiem znajdującego się już w drodze, wymagać będzie licencji.

Licencje będą swobodne w odniesieniu do załadunków, które będą miały miejsce w okresie do 31.XII.1951. Importerzy zostali jednakowoż ostrzeżeni, że nie można udzielić żadnych gwarancji co do przyznawania licencji na dostawy po 31.XII.1951 niezależnie od tego, czy miałyby one miejsce w ramach zawartych już kontraktów, czy też w ramach nowych umów.

W Ł O C H Y

Ograniczenia eksportu wyrobów włókienniczych

Rząd włoski postanowił ograniczyć eksport wyrobów włókienniczych do krajów Europejskiej Unii Płatniczej i krajów obszaru szterlingowego. W ciągu pierwszych 4 miesięcy 1952 r. wolno będzie wywieźć 14.000 ton tkanin bawełnianych i 7.500 ton przędzy bawełnianej. Ograniczenia te spowodowane zostały ciągłym wzrostem zadłużeń wyżej wymienionych krajów w stosunku do Włoch.

Z W I A Z E K M A L A J S K I

Zmiany importowe

Z listy towarów, które wymagają przy imporcie indywidualnego pozwolenia zostały skreślone: walcówka stalowa, rury żelazne i stalowe, rury miedziane, blacha na pokrycie dachu.

C Ł A

ARGENTYNA

Zwolnienie z ceł

Dekretem z 7.XI.1951 r. rząd argentyński podał do wiadomości, że opony wielkości 900 x 20 i większe zwolnione są przy imporcie z opłat celnych aż do 31.XII.1952 r.

Obniżenie ceł importowych

Na wniosek Ministerstwa Przemysłu i Handlu obniżone zostały stawki celne na drut kolczasty, lampy fotograficzne i samochodowe, płyty metalowe, grafitowe i węglowe dla produkcji dynamomaszyn i motorów, z dotychczasowych 28% - 25% ad valorem. Z tej obniżki wyłączone zostało cło dodatkowe - 10% ad valorem.

Cła importowe na celulozę przeznaczoną do fabrykacji sztucznego włókna zostały obniżone z 10 na 6% ad valorem.

A U S T R A L I A

Zmiana ceł

Z dn iem 14.XI.1951 r. weszły w życie zmiany celne, wprowadzone w związku z konferencją w Torquay

B E I G I A

Nowa opłata eksportowa

Z dn iem 29.XI.1951 wprowadzona została w Belgii nowa opłata eksportowa w wysokości 1,2,3% ceny sprzedaży. Zwolnionych od tej opłaty ma być szereg towarów między innymi tekstyliami, towary przechodzące tranzytem oraz produkowane w Belgii na rzecz firm zagranicznych importowanego materiału.

B E N E L U X

Rewizja taryfy celnej

Z dniem 1.XII.1951 taryfa celna krajów Beneluxu uległa zmianie, niektóre stawki uległy podwyższeniu a inne obniżeniu. W większości wypadków chodziło o udzielenie pewnym gałęziom przemysłu większej ochrony celnej.

Zmiany dotyczą następujących pozycji: twaróg i ser - 15%, rtec w innym stanie niż surowym - 5%, preparaty farmaceutyczne bez lub z alkoholem atylowym - 12%, barwniki metaliczne /w zależności od rodzaju/ - 18 wzgl.12%, zamki błyskawiczne /zależnie od wykonania/ - 20 wzgl.24%, złoto w blaszkach - 10%, maszyny do pisania - 8%, części zapasowe do nich - 6%, maszyny do liczenia, maszyny rejestracyjne i części zapasowe do takich maszyn - 8%, termometry rtęciowe - 20%, cyrkle i grafiony - 15% arkusze żelatynowe - 20%, pióra wieczne i kulkowe oraz wieczne ołówki i ich części zapasowe - 15%.

I N D O N E Z J A

Zmiana ceł

Rząd Indonezji wprowadził w życie z dniem 17.XI.1951 zmiany w taryfie celnej, celem przystosowania jej do umów zawartych w Torquay.

I R L A N D I A

Przywrócenie ceł na wstążki

Z dniem 1.X.1951 rząd Irlandii przywrócił cło na taśmy w taryfie normalnej w wysokości 60% ad val., a w taryfie, stosowanej do towarów pochodzących z Brytyjskiej Wspólnoty Narodów - 40% ad val.

K E N Y A

Opłata eksportowa

W najbliższym czasie rząd zamierza wprowadzić opłatę eksportową w następującej wysokości: na skóry suszone - 22s 1d od 100 lbs., skóry solone - 11 s 01/2 d od 100 lbs., skóry kozie - 14 s od 100 lbs., skóry baranie - 11 s 01/4d od 100 lbs., przy bawełnie opłata zmienia się w zależności od ceny, przy sisalu - 5% od wartości fob.

K O N G O B E L G I J S K I E

Obniżenie ceł na kryształ

Z dniem 3 października 1951 zostało obniżone cło na kryształ z 50% na 30% ad valorem /poz.Ex.93/.

K O L U M B I A

Podniesienie opłaty eksportowej na skóry

Dekretem Nr 1927 z dnia 14.IX.1951 podniesiona została opłata eksportowa na skóry z 2.00 na 2.50 pesos od sztuki.

L I B A N

Zmiana ceł

Najwyższa Rada Ceł zmieniła stawki celne na piwo i obuwie gumowe w następujący sposób: na piwo w beczkach /100 l/ - 3,800 piastrów i w butelkach /od 100 l/- 4,200 piastrów /dawniej 50% ad val./, na obuwie gumowe podniesiono cło z 25% na 50% ad val.

M A D A G A S K A R

Obniżka ceł eksportowych

Dekretem z 7.IV.1951 opublikowanym w "Journal Officiel of Madagascar" z 18.VIII.1951 zniesiono cło eksportowe na rudy i żużel. /Dotychczasowe cło wynosiło 8% ad val./.

Rozporządzenie to nie dotyczy rudy miedzi o zawartości co najmniej 60% metalu i berylu, które w dalszym ciągu podlegają opłacie eksportowej w wysokości 5% ad val.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Zawieszenie ceł

Z dniem 1.X.1951 r. zostały obniżone względnie zawieszone cła na środki żywnościowe i niektóre inne pozycje. Zawieszenie ceł dotyczy następujących pozycji: pszenicy, /10-01/, łożyny /14-01 A 1/, cukru z trzciny cukrowej i buraków /17-01/, fosforu białego i czerwonego /28-02 E/, papieru gazetowego /48-01/, miedzi /47-02 A 2/, stopu

niku /Ex 76-01/, magnezu, ołowiu, tungstenu, molibdenu i różnych związków chemicznych.

W stosunku do następujących pozycji zostały czasowo obniżone stawki: bydło rzeźne, do 30.VI.1952 - 8% ad val., wieprzowina - 16%, wołowina - 10%, świeża słonina - 10%, jaja w skorupach do 15.II.1952 - 5% pasta pomidorowa w opakowaniu 5 kg lub więcej - 10%, w beczkach - 5%, pulpa owocowa z pomarańcz i moreli - 5%, z czereśni - 10%, z innych - 15% itd.

N I G E R I A

Zwolnienie od cła

Z dniem 23.VIII.1951 zostało zniesione cło na worki papierowe do pakowania cementu, suche baterie i gips.

N O W A Z E L A N D I A

Zawieszenie ceł

Na podstawie rozporządzenia Nr 1951/249, które obowiązuje od 9.XI.1951 zostały zawieszone do 30.VI.1952 r. cła na następujące artykuły: żelazo /poz.357/, drut /poz.357 Ex 10/, rury żelazne i stalowe /poz.362/3//.

Do 31.XII.1952 r. zostały zawieszone cła na drzewo świerkowe /poz. 404 Ex /2//.

S A L W A D O R

Import maszyn włókienniczych

Na podstawie dekretu opublikowanego dnia 31.VIII.1951 nowe maszyny przeznaczone dla przemysłu tekstylnego mogą być importowane bez żadnych opłat celnych.

W E N E Z U E L A

Cło na bawełnę w belach

Rozporządzenie Nr 669 z 29.IX.1951 wprowadziło z dniem 15.X.1951 podwyżkę cła importowego na bawełnę w belach /poz.62/ z 1.20 na 2.00 bolivarów od kilograma.

Z W I A Z E K P O Ł U D N I O W E J A F R Y K I

Zmiana ceł

Z dniem 15.XI.1951 r. wprowadzone zostały zmiany w taryfie celnej, celem przystosowania jej do umów zawartych w Torquay.

Z A Ł A C Z N I K I

Problemy Konferencji Gospodarczej w Moskwie

Trudności gospodarcze, spowodowane gorączką zbrojeń, brak surowców, blokada gospodarcza, inflacja, stały się ostatnio głównym przedmiotem rozważań na łamach prasy. Pogorszenie się wymiany międzynarodowej absorbuje rzeczoznawców Organizacji Narodów Zjednoczonych. Troski te znalazły wyraz w trakcie obrad trzynastej sesji Rady Gospodarczej i Społecznej O.N.Z.

"Europa nie chce oczekiwać zapewnienia bezpieczeństwa za cenę swego upadku" stwierdza "Le Monde" z dnia 30 sierpnia 1951 r. i dodaje:

"Powiedziano nam, że zbrojenia będą wymagały ofiar od nas wszystkich, lecz trzeba baczyć, żeby nie spowodowały one niebezpiecznej sytuacji gospodarczej i politycznej Europy".

"Tak np. 5 sierpnia Francuski Instytut Statystyczny opublikował bilans zmian, zaszłych na terenie gospodarki francuskiej na przestrzeni ostatniego roku; ceny mebli wzrosły o 28%, odzieży i fabrykatów o 20%, komornego i podatków o 18%, opieki lekarskiej o 30%, mięsa od 40% do 57%. Przeciętnie biorąc, ceny artykułów pierwszej potrzeby wzrosły o około 24%, jednakże zarobki nie zostały zwiększone w tym samym stosunku; ludność więc uskarża się nie bez powodu. W ten sposób jasno widzimy wpływ polityki zbrojeń na stopę życiową ludów".

Podobnie przedstawia się sytuacja na odcinku ochrony zdrowia.

"Z braku kredytów szpitale nasze pozbawione są należytej ilości łóżek dla chorych na gruźlicę. W latach 1949-1950 - 30.000 gruźlików na ogólną liczbę 79.000 nie można było ulokować w szpitalach". /Le Monde, 30.8.1951 r./

Wyrażając opinie świata pracy, przedstawiciel Światowej Federacji Związków Zawodowych stwierdził na 13-ej sesji Rady Gospodarczej i Społecznej O.N.Z.:

"tylko porzucenie gospodarki wojennej i powrót do gospodarki pokojowej mogą położyć kres ciągłemu ubożeniu klasy robotniczej".

Wścig zbrojeń pochłania ogromną część zasobów gospodarczych szeregu krajów, ze szkodą dla inwestycji pokojowych.

"Świat przeznaczają na zbrojenia w chwili obecnej ponad 100 miliardów dolarów rocznie, lecz na cele rozwoju gospodarczego nie udało się zebrać więcej jak 200 mln dola-

rów, podczas gdy eksperci niemal jednocześnie stwierdzają, że na cele te powinno się przeznaczyć ponad 2 miliardy dolarów".

/Z przemówienia przewodniczącego Rady Gospodarczej i Społecznej O.N.Z./.

Nie mniej niepokojący jest kryzys surowcowy. "Ciągłe pogarszanie się zapasów surowców jest jedną z zasadniczych trosk rządu belgijskiego. Belgii nie udało się uniknąć ogólnej wyższości cen, które do dnia dzisiejszego wzrosły do 33% w porównaniu z czerwcem 1950 r.

Zwyżka ta odbiła się na cenach detalicznych, które w Belgii wzrosły o 8,3% w porównaniu do cen z czerwca 1950r.

Wzrost ten znajduje pełne odzwierciedlenie w kosztach utrzymania".

/Z przemówienia przedstawiciela Belgii w Radzie Gospodarczej i Społecznej/.

Brak surowców stwarza zagrożenie pełnego wykorzystania siły roboczej. Z tego względu, Younger, przedstawiciel Wielkiej Brytanii w Radzie Gospodarczej i Społecznej mógł sobie pozwolić na stwierdzenie:

"Polityka pełnego zatrudnienia znajduje się w stanie zagrożenia wobec braku surowców. Należy uznać za problem zasadniczej wagi odpowiedni rozdział surowców zarówno pomiędzy narody jak i pomiędzy różne grupy konsumentów".

Ujemny wpływ polityki zbrojeń dał się odczuć nie tylko w tych krajach, które bezpośrednio nastawiły się na produkcję wojenną, ale dotknęła ona również kraje słabe gospodarczo.

"Kraje słabo rozwinięte stoją w obliczu wzrostu cen wyrobów fabrycznych; zagraża im brak podstawowych dóbr konsumpcyjnych jak i urządzeń przemysłowych, niezbędnych dla realizacji ich programu gospodarczego. Zasadniczym więc zagrożeniem gospodarczym dla całego świata, jest sprawa rozwoju gospodarczego krajów zacofanych".

Podniesienie stopy życiowej ludów zacofanych gospodarczo jest niezbędnym czynnikiem stabilizacji światowej i utrzymania pokoju, w większości powyższych krajów zagrożenie to sprowadza się do natury gospodarczej a nie politycznej.

"Należy powstrzymać się od wszystkiego, co by mogło bezpośrednio lub pośrednio wyrzucić hamujący wpływ na tempo rozwoju gospodarczego tych krajów; rozwój ten bowiem jest jedynym lekarstwem na krzywdy dotychczas przez nie doznane".

/Przedstawiciel Pakistanu w Radzie Gospodarczej i Społecznej/.

Jest niezbitym faktem, że istniejąca sytuacja spowodowana została w znacznej mierze przerwaniem handlu międzynarodowego.

"Utrzymanie i rozwój stosunków handlowych stanowi

bezwątpienia część składową wspólnego programu działania, ponieważ wzrost wymiany zapewnia podział pracy i osiągnięcie maksimum wydajności, co powoduje dalszy wzrost produkcji.

/ Przedstawiciel Francji w Radzie Gospodarczej i Społecznej/.

W ten sposób wyraźnie wykazany został związek zachodzący między obu punktami porządku dziennego konferencji.

"Australia, będąca producentem surowców, uzależniona jest całkowicie od intensywnego eksportu, który zapewnia jej środki na pokrycie importu ogromnej ilości różnego rodzaju towarów, odgrywających zasadniczą rolę w utrzymaniu wysokiej stopy życiowej". /The Economist, 4 sierpnia 1951 r./

Krajem, którego gospodarka szczególnie silnie została zachwiana na skutek obecnej sytuacji jest Wielka Brytania.

"Anglia zużyje swój kapitał" pisze "Journal de Genevè" z dnia 8 sierpnia 1951 r. i dodaje:

"Bilans płatniczy Anglii, który od szeregu lat był deficytowy, wykazał w 1950 r. nadwyżkę £ 250 mln. Na nieszcześnie jednak sytuacja zmieniła się w pierwszym półroczu 1951 r. i w tym czasie deficyt bilansu handlowego wzrósł do wysokości 555 mln funtów, przekraczając półtorakrotnie deficyt z odnośnego półrocza 1950 r.

/Journal de Genevè, z dn. 8 sierpnia 1951/

Na tle tych trudności zrozumiałym jest gorące pragnienie narodu brytyjskiego utrzymanie stosunków gospodarczych z krajami Wschodniej Europy.

Taki jest sens oświadczenia Hartley Shawcrossa, b.angielskiego ministra handlu, które zacytowane zostało przez "New-York Herald Tribune" z 19 czerwca ub.r.

"Nie możemy w chwili obecnej, bez narażenia na szwank naszej gospodarki, obejść się bez produktów importowanych ze Związku Radzieckiego, które otrzymujemy w zamian za nasz eksport do tego kraju".

W podobny sposób wypowiadają się konserwatyści: "Przemawiając w Nowym Jorku, Eden, dobitnie podkreślił konieczność utrzymania stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim, widząc w tym możliwość złagodzenia ciężkiej sytuacji gospodarczej rolnych krajów".

/New York Herald Tribune, 4.IX.1951 r./

Ze swej strony, Herbert Morrison, ówczesny minister Spraw Zagranicznych Wielkiej Brytanii, oświadczył w Waszyngtonie w dniu 13 września 1951 r.

"Nie zgadzamy się ze stanowiskiem Stanów Zjednoczonych odnośnie do Chin i handlu między Wschodem a Zachodem. Obywanie się bez towarów pochodzenia wschodnio-europejskiego oznacza osłabienie i rozkład naszej gospodarki oraz doprowadzi do zupełnie negatywnego wyniku".

Tych kilka wypowiedzi uwydatnia w pełni znaczenie

konferencji gospodarczej w Moskwie.

Współpraca gospodarcza między wszystkimi krajami jest pożądana i konieczna.

"Rozwój całego szeregu krajów, tak małych jak i wielkich, uwarunkowany był rozmiarami stosunków handlowych. Przypomnijmy sobie, że Anglia doszła w ostatnim ćwierćwieczu XIX stulecia do niespotykanego rozkwitu, dzięki utrzymywaniu stosunków handlowych ze wszystkimi częściami świata. Mała Belgia, która rozpoczęła swoje samodzielne istnienie państwowe w r. 1830, już na początku XX-go wieku stała się jednym z najbardziej uprzemysłowionych krajów świata, do czego przyczynił się w bardzo dużym stopniu handel zagraniczny. Po pierwszej, a zwłaszcza po drugiej wojnie światowej, handel zagraniczny przedstawia obraz zupełnie inny. Nie jest to już rozwój lecz zastój, a nawet cofanie się.

Wojny światowe i kryzysy ekonomiczne, przeżywane przez ludzkość na przestrzeni czterech ostatnich dziesiętków lat są oczywiście przyczyną zakłócenia handlu międzynarodowego.

Ale zgubny skutek tych zakłóceń pogarszany jest przez ultraprotekcjonizm i politykę samowystarczalności ograniczeń dyskryminacji i zakazów w dziedzinie handlu zagranicznego.

/ Eugeniusz Mienżyński, ekonomista
radziecki "News" z 30 lipca 1951r./

Oświadczenie to należy powiązać z faktem, że w momencie, gdy w Stanach Zjednoczonych omawiano perspektywy stosunków handlowych między Wschodem i Zachodem, w Londynie oficjalnie zakomunikowano o podpisaniu przez rządy angielski i radziecki nowej umowy handlowej, przewidującej dostawę niezbędnej ilości zboża dla Wielkiej Brytanii.

Występując jako rzecznik włoskich kół handlowych, obawiających się odcięcia od rynków zachodnio-europejskich, jeden z najpoważniejszych dzienników "24 ore" pisze w dniu 7 września 1951 r.:

"Dowiadujemy się, że w trakcie konferencji międzynarodowych, które mają odbyć się w Ameryce, minister finansów i inni przedstawiciele rządu brytyjskiego mają poruszyć sprawę stosunków gospodarczych między strefą szterlingową a strefą rublową.

Najpoważniejsi ekonomiści Rzymu podkreślają, że sprawa ta interesuje bezpośrednio Włochy.

Wydaje się, że sprzedaż nawet przy mniejszym bezpośrednim zysku, do krajów, które w zamian dostarczyć mogą tak przez nas pożądanym surowców i produktów rolniczych jest bardzo korzystna".

Pogorszenie się sytuacji międzynarodowej jest sprzeczne z żywotnymi interesami ludów. Prof. SGPiS, Oskar Lange, pisze na ten temat:

"Jest oczywistym, że stałe pogarszanie się sytuacji międzynarodowej i wyścig zbrojeń są sprzeczne z potrzebami Związku Radzieckiego, krajów demokracji ludowej i Chin.

Czynniki te wprawdzie utrudniają rozbudowę i rozwój gospodarki socjalistycznej - nie są jednak w stanie zahamować jej postępu.

Sprzeczne są one zresztą również z interesami szerokich mas ludności krajów kapitalistycznych, pragnących pokoju oraz rozwiązania zagadnień gospodarczych i społecznych na drodze pokojowej. Nie odpowiadają one także interesom większości burżuazji krajów kapitalistycznych, w szczególności krajów kolonialnych i krajów Zachodniej Europy".

Polityka wyścigu zbrojeń może stworzyć przejściową pseudoprosperitę, której nie da się jednak utrzymać na dłuższą metę. "New-York Times" pisał niedawno, że "polityka zbrojeń nie wyklucza możliwości kryzysu gospodarczego", a czołowy amerykański działacz związkowy, Daniel Dubiński, stwierdził ostatnio, że w tak poważnym przemyśle jak konfekcja damska "sytuacja przedstawia się niemal równie krytycznie jak w 1932 r."

Celem więc Konferencji Gospodarczej w Moskwie będzie wykazanie, że można skończyć z "zimną wojną" nie po to, aby wywołać wojnę, lecz po to, aby zbudować świat, na którym wszystkie ludy i wszystkie systemy rządów będą miały zapewnione prawo do życia i widoki pomyślnego rozwoju.

"Odrzucanie możliwości współżycia oznacza wiarę w wojnę..... oznacza to dojście do szczytów defetyzmu".

/"Wall-Street Journal", cytowany
przez "Combat" dn.10 sierpnia 1951r./

Gospodarcze skutki polityki zbrojeń

W poniższym artykule podajemy najbardziej charakterystyczne aspekty światowego kryzysu gospodarczego, wywołanego przede wszystkim przez politykę zbrojeń. Bezpośrednim skutkiem tej polityki jest ograniczenie wymiany między krajami Europy Zachodniej a Stanami Zjednoczonymi z jednej strony a krajami Europy Wschodniej i Chinami z drugiej strony.

Nadto, wydatki na cele wojenne wywołują pewne zjawiska inflacyjne, wyrażające się wzrostem cen, zwłaszcza surowców i szczególnie wysokim wzrostem kosztów utrzymania.

Wymiana międzynarodowa

Ograniczenie wymiany między krajami Europy Zachodniej i Stanami Zjednoczonymi a krajami Europy Wschodniej w poważnym stopniu przyczyniło się do powstania światowego kryzysu gospodarczego. Włoski miesięcznik "Notizie Economiche" z lipca ubr. podaje dane, obrazujące spadek wymiany

między Europą Zachodnią a Europą Wschodnią /wraz z ZSRR/.

Wymiana

w milionach dolarów /wartość z 1948 r./		uczestnictwo w handlu światowym w %
1938	5,738	10,90 %
1947	1,748	3,29 %
1948	2,148	3,96 %
1949	2,241	3,81 %
1950	1,900	3,35 %
/stanowi 32,9% w sto- sunku do 1938r./		

W liczbach bezwzględnych stanowi to spadek o 2/3, w tym samym stopniu nastąpił również spadek handlu między tymi krajami.

Fakt ten stwierdza również "Economist" z dnia 1 września 1951, publikując poniższą tabelę.

	Import z Europy Wsch. x/ udział w ogólnym imporcie w %		Eksport do Europy Wsch. x/ udział w ogólnym eksp. w %	
	1937	1950	1937	1950
Anglia	6,4	4,2	7,8	2,6
Niemcy	17,2	4,2	16,2	6,5
Szwecja	9,9	8,2	10,2	9,6
Włochy	13,9	5,5	8,5	7,5
Holandia	9,2	4,4	6,9	4,9
Belgia	8,8	3,0	6,4	4,8
Francja	6,4	1,9	5,2	1,9
Norwegia	8,4	6,3	5,8	7,9

x/ wraz z ZSRR, Finlandią i Jugosławią.

Udział krajów Europy Wschodniej w handlu zagranicznym krajów Europy Zachodniej zmniejszył się znacznie z wyjątkiem Norwegii, która nieco zwiększyła swój eksport i Szwecji, której eksport zmniejszył się nieznacznie. Odnosnie do Niemiec porównanie może być tylko częściowe, gdyż cyfry z 1937 r. odnoszą się do ówczesnych granic Niemiec a dane z 1950 r. dotyczą jedynie Niemiec Zachodnich.

Wobec tego jednak, że przeważająca część przemysłu niemieckiego znajduje się na terenie Niemiec Zachodnich, wyżej podane cyfry jasno wykazują zmniejszenie się wymiany. Szczególnie jaskrawo uwydatnia się spadek wymiany z 1950 r. przy zestawieniu z rokiem 1949.

Wydawany przez OEEC "Foreign Statistical Bulletin" w numerze kwietniowym r. 1951 opublikował dane o handlu zagranicznym wszystkich krajów objętych Planem Marshalla. Przegląd ten wykazuje, że przeciętny miesięczny import krajów marshallowskich z Europy Wschodniej osiągnął w 1949 r. \$ 111,9 mln. w porównaniu z \$ 92 mln. w roku 1950. Prze-

ciężny zaś miesięczny eksport osiągał w 1949 r. \$ 94,1 mln w porównaniu do \$ 79,2 mln z roku 1950. Należy dodać, że użyte przez przegląd określenie "Europa Wschodnia" obejmuje również Jugosławię i Finlandię. Oznacza to, że cyfry o handlu między krajami marshallowskimi a ZSRR, krajami demokracji ludowej i Niemiecką Republiką Demokratyczną są jeszcze mniejsze od wyżej podanych. Odnosne cyfry nie są jednak jeszcze dotychczas dostępne.

"The World Economic Report" /1949/50 / notuje jeszcze poważniejsze zmniejszenie się wymiany między Stanami Zjednoczonymi a Europą Wschodnią.

Wskaźnik : 1938 = 100

1948	1949	1949/I półr.	1949/II półr.	1950/I p.	1950/II p.
131	92	96	87	48	43

Ten spadek wymiany nastąpił właśnie w tym momencie, gdy wszelkie warunki gospodarcze stwarzają możliwość rozwoju stosunków handlowych między Wschodem a Zachodem.

Warunkami tymi są: rozwój przemysłu krajów Wschodu i umożliwienie importu maszyn i fabrykatów w zamian za eksport surowców. Niżej podane zestawienie wykazuje różnicę w rozwoju handlu zagranicznego krajów Wschodu i innych krajów.

Wskaźnik wymiany

Między krajami Europy Wsch. Między pozosta. krajami całego świata Między U.S.A. a Europą Zach. Między krajami Europy Zach.

1938	100	100	100	100
1948	721	247	314	157
1949	925	253	297	184
1949/I p.	814	264	329	185
1949/II "	1035	241	265	183
1950/I "	842	235	250	188
1950/II "		275	250	235

/Według "World Economic Report" /1949/50/ i "Monthly Bulletin of Statistics"/.

Liczby te, wyrażone w cenach stałych, wskazują na trwały rozwój wymiany między krajami Europy Wschodniej i prawie zupełną stagnację w wymianie pozostałych krajów. Stąd bardziej zrozumiałą staje się stagnacja handlu międzynarodowego jako całości. Miesięcznik "Notizie Economiche" zilustrował to następującymi danymi:

Wymiana światowa

	w mln. \$ /w cenach bieżących/	/wskaźnik w cenach stałych/
1937	26.010	100
1938	22.600	93

1946	32.900	74
1947	48.620	91
1948	54.200	95
1949	56.200	103
1950	58.400	103

Wynika stąd, że handel zagraniczny w ciągu dwóch ostatnich lat jest prawie równy przedwojnemu, podczas gdy ludności przybyło niemal 10%. W większości krajów wskaźnik obrotów handlu zagranicznego na 1 mieszkańca w cenach stałych, jest obecnie mniejszy niż na początku XX wieku, zwłaszcza w dziedzinie towarów konsumpcyjnych. W porównaniu z okresem przedwojennym, poważnie zmniejszył się handel międzynarodowy artykułami żywnościowymi i włóknem.

$$/1934 - 38 = 100/$$

	eksport		import	
	1947/48	1948/49	1947/48	1948/49
artykuły żywnościowe				
przeciętny światowy	89	98	81	87
europejski	28	35	80	85
włókna				
przeciętny światowy	73	80	73	81

/sprawozdanie F.A.O. na rok 1949/

Spadek ten przede wszystkim dotyka szerokie rzesze konsumentów szeregu krajów importujących takie artykuły jak: zboże, mięso, tłuszcze, cukier, kakao, wyroby włókiennicze. W wyniku stagnacji handlu międzynarodowego jako całości i ograniczenia wymiany między Stanami Zjednoczonymi i Europą Zachodnią z jednej strony a Europą Wschodnią i Chinami Ludowymi z drugiej wiele krajów nie może utrzymać równowagi bilansu handlowego.

Ilustrują to następujące przykłady:

	1947	1948	1949	1950
<u>Holandia</u> /w mln.hfl./				
eksport	1.905	2.666	3.673	5.228
import	3.759	4.289	4.733	6.889
saldo bilansu handlowego	- 1.854	- 1.623	- 1.060	- 1.661
saldo bilansu płatniczego	- 2.035	- 1.469	- 982	- 1.350
<u>Wielka Brytania</u> /w mln.£/				
eksport /fob/	1.135	1.583	1.818	2.221
import /fob/	1.560	1.790	1.971	2.374
saldo bilansu handlowego	- 425	- 207	- 153	- 153
saldo bilansu płatniczego	- 881	- 238	- 188	+ 250

Włochy /w mln \$ /

eksport /fob/	680	1.170	1.162	1.201
import /fob/	1.312	1.462	1.375	1.358
saldo bilansu handlowego	-632	-292	-213	-157
saldo bilansu płatniczego	-521	- 76	+ 61	-282

Francja /w mln \$ /

eksport /fob/	1.028	1.054	1.543	1.868
import /fob/	2.292	2.287	1.999	1.943
saldo bilansu handlowego	-1.264	-1.233	- 456	- 75
saldo bilansu płatniczego	-1.560	-1.552	- 735	- 218

Egipt /w mln funtów egip./

eksport /fob/	71,1	134,0	142,2	190,2
import /cif/	100,4	150,4	148,3	208,6
saldo bilansu handlowego	- 29,3	- 16,4	- 6,1	- 18,4
saldo bilansu płatniczego	- 31,2	- 13,3	-	- 10,6

Indie /w mln rupii/

eksport /fob/	4.735	4.366	4.260	5.401
import /cif/	5.347	4.934	6.282	5.093
saldo bilansu handlowego	- 612	- 568	-2.022	+ 308
saldo bilansu płatniczego	-1.126	-1.068	-1.623	+ 322

Wielka Brytania poczyniła poważne wysiłki, aby utrzymać równowagę bilansu handlowego, wpływ którego od czasu wojny ma decydujące znaczenie na rozwój bilansu płatniczego. Tymczasem ostatnie miesiące wykazały całkowite niepowodzenie wszelkich w tym kierunku poczyniń. Wysokość importu brytyjskiego wzrasta bardzo szybko, oczywiście na skutek zwyżki cen importowanych towarów, eksport zaś zmniejszył się i deficyt brytyjskiego handlu zagranicznego nigdy jeszcze w czasie pokoju nie był tak wielki.

Bilans handlowy Holandii nie wykazuje żadnej poprawy i deficyt jej bilansu płatniczego utrzymuje się na szczególnie wysokim poziomie. Holandia od kilku miesięcy przechodzi kryzys swej polityki handlowej. Deficyt jej bilansu handlowego, np. za pierwszy kwartał 1951 wyraził się sumą 780 mln florenów w porównaniu z 603 mln w tym samym okresie 1950, co oznacza wzrost o 30% w ciągu jednego roku.

We Włoszech nastąpiła nieznaczna poprawa bilansu handlowego. W stosunkach zagranicznych w ciągu pierwszego półrocza 1951 r. sytuacja jednak uległa pogorszeniu: deficyt bilansu handlowego w tym okresie wzrósł do \$ 284 mln, gdy w analogicznym okresie 1950 r. wynosił \$ 186 mln. Bilans handlowy i płatniczy Francji wykazuje pewną poprawę, gdyż deficyt obu bilansów zmniejszył się. Jednak wobec trudności powstałych w ciągu pierwszego półrocza 1951 r. może nastąpić pogorszenie, jeśli sytuacja podobna będzie trwała nadal.

Sytuacja Egiptu i Indii polepszyła się. Polepszenie to jest jednak nieproporcjonalne do ogromnych możliwości rozwoju wymiany międzynarodowej obu tych krajów. Spadek wymiany między Wschodem a Zachodem i niedostateczny rozwój wymiany światowej dał się już odczuć wszystkim państwom. Można stwierdzić, że szereg krajów musi kupować surowce na rynkach,

które są zamknięte dla ich eksportu. Nie zawsze możliwym jest zapobieżenie deficytowi bilansu handlowego i płatniczego drogą kredytów i subwencji. Źródła bowiem państw wierzycieli są ograniczone przez trudność ciągłego obarczania ciężarami swoich podatników.

/Z biuletynu Światowej Rady Pokoju
Nr.17 z dn.1 listopada 1951 r./

Rezultaty zbrojeń imperialistycznych

W 18 miesięcy po rozpoczęciu wojny w Korei można już przeanalizować ekonomiczno-społeczne skutki szerokiego programu zbrojeniowego, realizowanego w tym czasie przez USA i cały "świat zachodni".

Cieężar wydatków wojennych

W okresie od roku 1950 do 1951 wzrasta znacznie udział wydatków wojskowych w globalnych wydatkach budżetowych, w większości państw "zachodnich". Jeśli się porówna dwa lata finansowe 1950 /lub 1950/51/ i 1951 /lub 1951/52/, to można stwierdzić, iż udział budżetu wojennego w globalnym budżecie danego państwa zwiększa się: np. w Stanach Zjednoczonych przechodzi z 57 do 66%, w Kanadzie - z 26 do 46%, w Wielkiej Brytanii - z 25 do 35%, we Francji - z 21 do 27%, w Szwajcarii - z 29 do 38%, w Szwecji - z 17 do 20% itd. Mowa jest tutaj tylko o liczbach oficjalnych; wiele wydatków wojennych pozostaje ukrytych w różnych pozycjach globalnego budżetu, a zatem udział wydatków wojennych państw, które przygotowują się do wojny, jest znacznie wyższy od wyżej wymienionych.

Niżej zamieszczona tabela przedstawia, wg. danych oficjalnych, ewolucję wydatków wojskowych w najważniejszych państwach zachodnich w ciągu lat 1950 /lub 1950/51/ i 1951 /lub 1951/52/. Wydatki wymienione są w walucie narodowej danego państwa oraz dla roku 1951 w przeliczeniu na dolary USA:

	Jednostka	1950/lub 1950/51	1951/lub 1951/52/	
				w mln \$
Stany Zjednoczone	mlrd \$	25	60	60.000
Kanada	mlrd \$ k.	0,77	1,7	1.600
Wielka Brytania	mln £	800	1.490	4.450
Francja	mlrd fr	520	800	2.290
Niemcy Zachodnie	mlrd DMx/	4,5	7,4	1.760
Włochy	mlrd lirów	367	390	625
Szwajcaria	mln fr.szw.	505	720	166
Belgia	mlrd fr.b.	11	13	260
Holandia	mlrd fl	1,17	1,5	394
Dania	mlrd koron	0,37	0,55	79
Norwegia	mlrd koron	0,44	0,65	91
Szwecja	mlrd koron	0,84	1,05	203
Portugalia	mlrd escudo	1,24	1,26	44
Turecja	mln £ t.	520	598	214
Łącznie w mln \$ USA				72.176

x/ - "koszty okupacyjne i wydatki wynikające z zobowiązań międzynarodowych".

Powyższe liczby dotyczą wydatków wojennych, uznanych oficjalnie za takie. W ciągu roku wydatki wojskowe Stanów Zjednoczonych wzrosły o 140%, Kanady - o 120%, Wielkiej

Brytanii - o 86%, Francji - o 54%, Danii - o 49%, Norwegii - o 48%, i Belgii - o 18%.

Kwoty podane w tabeli dają obraz kolosalnych wydatków wojskowych państw atlantyckich i "zachodnich". Łączna kwota wydatków wojskowych 12 państw europejskich, wymienianych powyżej, podniosła się w ciągu ostatniego roku do 10,5 miliarda dolarów, czyli osiągnęła 3.675 miliardów franków, co stanowi prawie połowę rocznego dochodu narodowego Francji. Inaczej mówiąc, te 12 państw europejskich trwoni na wydatki wojenne w bieżącym roku równowartość bogactw wyprodukowanych w ciągu 6 miesięcy przez pracę Francuzów; w rzeczywistości kwota ta jest jeszcze znacznie większa.

Łączna liczba wydatków zbrojeniowych państw atlantyckich i zachodnich, wraz ze Stanami Zjednoczonymi i Kanadą, równająca się w bieżącym roku finansowym ponad 72 miliardy dolarów, jest daleka od faktycznych wydatków wojennych. Do sumy tej należałoby doliczyć wszystkie wydatki o charakterze wojskowym wciągnięte pod pozycje budżetów różnych działów gospodarki danego państwa oraz wydatki wojenne w koloniach, lub krajach zależnych, wreszcie wydatki tego typu Bliskiego Wschodu i krajów Ameryki Łacińskiej.

"Notes et Etudes Economiques" utrzymują, iż aby mieć pełny obraz zniszczeń i marnotrawstwa bogactw, które idą na przygotowania trzeciej wojny światowej, należałoby pomnożyć trzy, cztery i pięć razy roczne bogactwa wyprodukowane przez naród francuski.

Produkcja zbrojeniowa

Nie ma w tym nic dziwnego, że nadzieja na zamówienia wojskowe, gromadzenie zapasów w przewidywaniu tych zamówień, wreszcie efektywny dopływ zamówień wojskowych, a co za tym idzie i gotówki, - wywołały w okresie przeszłorocznym ogólny i poważny wzrost produkcji przemysłowej. Następujące zestawienie, oparte na wskaźnikach oficjalnych, wykazuje procentowy wzrost produkcji przemysłowej w II kwartale 1951 roku w stosunku do II kwartału 1950:

Stany Zjednoczone	14 %
Kanada	11%
Wielka Brytania	6%
Francja	14%
Niemcy Zachodnie	27%
Włochy	17%
Belgia	20%
Holandia	9%
Szwecja	5%

Jak widać z powyższych danych, wzrost produkcji przemysłowej w poszczególnych krajach był bardzo nierównomierny. Nierównomierność rozwoju produkcji zaznaczała się jeszcze bardziej jaskrawo w poszczególnych gałęziach przemysłowych danego państwa. Przemysły, które najwięcej skorzystały z koniunktury zbrojeniowej, to oczywiście przemysł ciężki

i mechaniczny. Są to właśnie te przemysły, które przede wszystkim, jeśli nie wyłącznie, wpłynęły na wzrost globalnego wskaźnika produkcji przemysłowej w państwach zachodnich.

Według informacji Europejskiej Komisji Gospodarczej ONZ, produkcja metalurgiczna w krajach Europy Zachodniej była wyższa w II kwartale br. w stosunku do analogicznego okresu ub.r. o 15%. Można również przytoczyć dane o wzroście produkcji przemysłu chemicznego, budowy maszyn, przemysłu elektrotechnicznego, produkcji stoczni. Np. w Stanach Zjednoczonych produkcja maszyn - narzędzi zwiększyła się więcej niż dwukrotnie w okresie od 1950 do 1951 roku, stanowiąc wartościowo w skali rocznej 305 milionów dolarów w 1950 r. wobec 675 mln dolarów w 1951 r.; pomimo takiego wzrostu, potrzeby zbrojeniowe nie były pokryte i w listopadzie br. rząd USA kazał zarezerwować produkcję maszyn - narzędzi wyłącznie na cele zbrojeniowe.

Ekspansja produkcji w gałęziach przemysłowych, pracujących na cele wojenne, odbywa się kosztem produkcji pokojowej dóbr konsumpcyjnych. Zwłaszcza w bieżącym roku, na skutek spadku siły nabywczej mas pracujących, zastój objął prawie wszędzie liczne sektory produkcji i sprzedaży dóbr konsumpcyjnych: włókiennictwo, obuwie, dział meblowy, artykuły domowego gospodarstwa itd. Sytuację w przemyśle pokojowym pogorszyły jeszcze trudności zaopatrzeniowe na odcinku surowcowym i restrykcje kredytowe.

Zwyżka kosztów utrzymania

Od połowy 1950 roku nastąpiła ogólna zwyżka kosztów utrzymania we wszystkich krajach atlantyckich i zachodnich. Według oficjalnych danych, wzrost kosztów utrzymania lub wskaźnika cen detalicznych wyrażał się w sierpniu 1951 roku w porównaniu z II kwartałem 1950 r. w poszczególnych krajach, jak następuje:

Stany Zjednoczone ...	10%
Kanada	15%
Wielka Brytania	11%
Francja	22%
Niemcy Zachodnie	8%
Austria	43%
Włochy	13%
Belgia	12%
Holandia	12%
Norwegia	20%
Szwecja	20%
Szwajcaria	6%

Według oficjalnych statystyk wzrost kosztów utrzymania w omawianym okresie w poszczególnych państwach waha się w granicach od 10 do 20%. Wskaźniki kosztów utrzymania lub cen detalicznych są - jak wiadomo - tak spreparowane, aby ich zwyżka nie przekraczała, lub tylko nieco przekraczała zwyżkę płac. Można przyjąć, że faktyczna zwyżka kosztów utrzymania w omawianym okresie wynosiła od 15 do 30%.

Podrożenie kosztów utrzymania o 15-30% stanowi pierwszy rezultat zbrojeń atlantyckich uderzający bezpośrednio w pracującą ludność państw zachodnich.

Deficyty budżetowe

Następująca tabela przedstawia przewidziany wzrost deficytów budżetowych w kilku krajach zachodnich w latach 1950-/lub 1950/51/ i 1951 /lub 1951/52/:

Kraje:	Jednostka:	1950/lub 1950/51/	1951 /1951/52/
Holandia	mln florenów	+ 384	- 454
Szwajcaria	mln fr.szw.	+ 296	- 324
Irlandia	mln £	- 22	30
Grecja	mlrd drachm	- 1,6	- 2,4
Turcja	mln £ tur.	- 173	- 235

W Holandii i Szwajcarii nadwyżka budżetowa z roku na rok przekształca się w poważny deficyt. W Irlandii, Grecji i Turcji wzrost deficytu budżetowego wynosi około 50%.

We Francji chaos budżetowy jest tak wielki, że niepodobna sprecyzować wielkości deficytu. W Niemczech Zachodnich przewidziany deficyt budżetu za rok 1951/52 wzrasta do 14% wpływów bieżących, wynosząc 2,3 miliarda DM. W Stanach Zjednoczonych deficyt budżetowy za I kwartał roku finansowego 1951/52 osiągnął 2,6 miliarda dolarów.

Obciążenia podatkowe

We wszystkich krajach atlantyckich i zachodnich wzrasta nieustannie ciężar nakładanych podatków. W Stanach Zjednoczonych od jesieni 1950 roku globalna masa wpływów podatkowych zwiększyła się o 13,5 miliarda dolarów. Według informacji Biuletynu Ekonomicznego USA /organ amerykańskiej służby informacyjnej w Paryżu/, każdy Amerykanin będzie musiał oddawać skarbowi 636 dolarów rocznie ze swoich zarobków; z kwoty tej 417 dolarów ma zasilić budżet zbrojeniowy.

Coraz większe obciążenia podatkowe wyrażają się przez wzrost wpływów fiskalnych w różnych państwach, co ilustruje poniższe zestawienie:

Kraje:	Jednostka:	1950/1950/51/	1951 /1951/52/	Wzrost w %
Francja	mlrd fr	1.896	2.250	18%
Niemcy Zach. "	DM	9,85	15,33	56%
Austria	mlrd szylin.	7,3	10,0	37%
Holandia	mln fl	4,0	4,4	10%
Belgia	mlrd fr belg.	55,4	69,0	25%

Przewidywana wyżka wpływów podatkowych w roku 1951 /lub 1951/52/ w stosunku do okresu ubiegłego nie wyraża całego ciężaru presji skarbowej na masy pracujące; zadecydowane w ciągu ostatnich miesięcy zwiększenie podatków da w rzeczywistości, w większości krajów, znaczniejsze wpływy od wyżej przewidzianych.

Restrykcje i racjonowanie kredytu

We wszystkich państwach zachodnich kredyty bankowe zasilają przede wszystkim przemysł produkujący na cele zbrojeniowe. W związku z tym wprowadza się skomplikowane przepisy i zarządzenia /~~zob. załącznik nr 1~~/, ograniczające rozmiary kredytu udzielanego innym gałęziom przemysłowym. Jedną z form redukcji kredytu na cele pokojowe stanowi jego podrożenie poprzez podniesienie stopy dyskontowej i ree-skonta. Począwszy od jesieni 1950 roku podniesiono stopę dyskontową prawie we wszystkich państwach zachodnich; np. we Francji /z 2,5% do 4%/, w Belgii /z 3 1/4% do 3 3/4%/, w Holandii /z 2 1/2% do 4 1/2%/, w Wielkiej Brytanii /z 2 do 2 1/2%/, w Danii /z 3 1/2 do 5%/; w okresie od jesieni 1950 roku najwyższy poziom osiągnęło podniesienie stopy dyskontowej w Niemczech Zachodnich, wynoszące 6%. Praktycznie z drogiego kredytu mogą korzystać jedynie wielkie przedsiębiorstwa nie liczące się z wielkością kosztów produkcji, a więc przede wszystkim przedsiębiorstwa zbrojeniowe.

Niezależnie od podniesienia stopy dyskontowej, wprowadzono w bankowości państw zachodnich szereg nieoficjalnych zarządzeń, na mocy których pozbawia się małych kredytobiorców możliwości korzystania z kredytów bankowych.

Intensyfikacja pracy

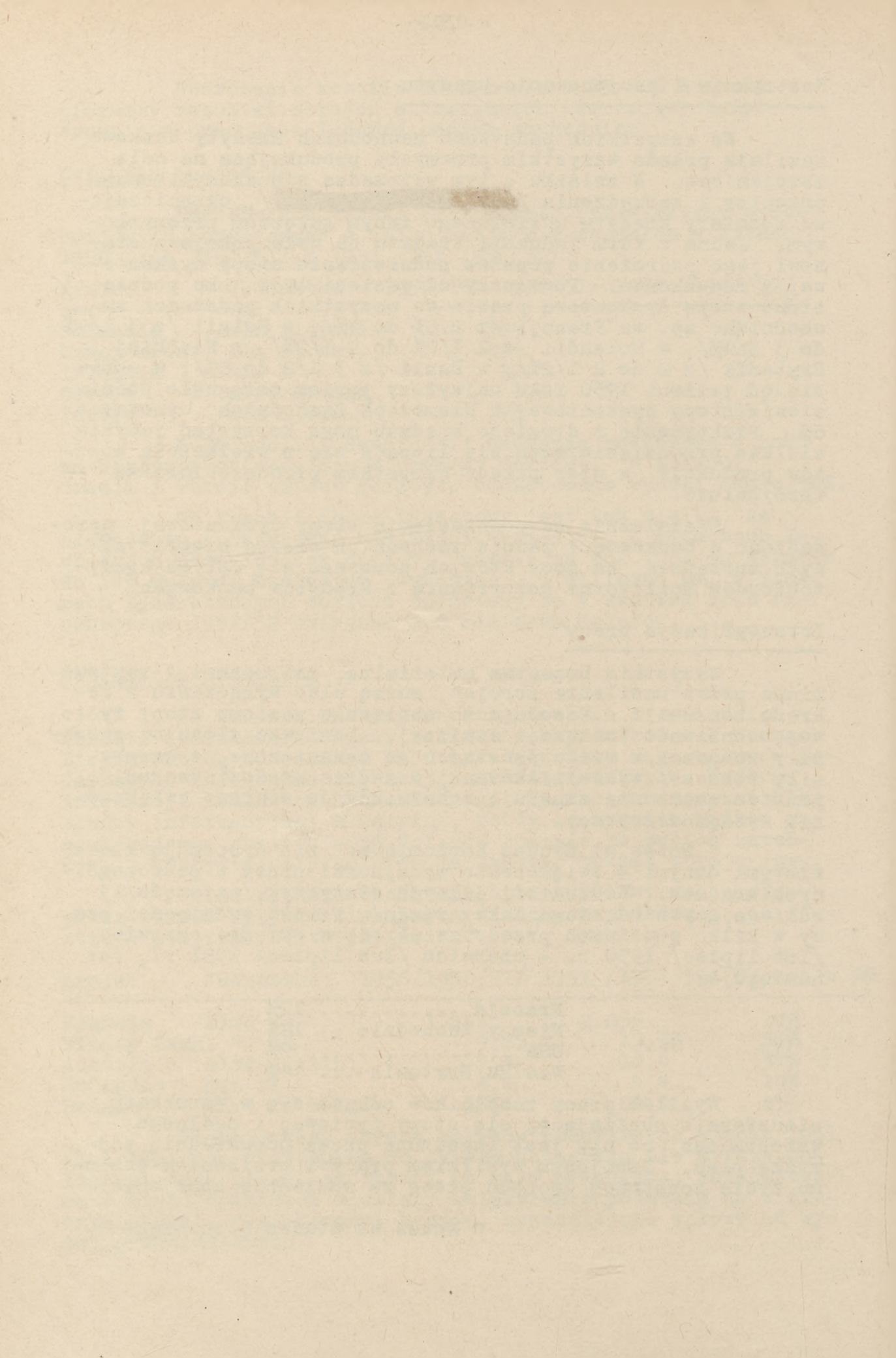
Wszystkie bogactwa materialne, zniszczone i roztrwonione przez nasilenie zbrojeń, muszą ulec wyłączeniu z zakresu konsumpcji. Powoduje to obniżenie poziomu stopy życiowej, obniżenie konsumpcji cywilnej. Ponieważ globalne zasoby siły roboczej w wielu państwach są ograniczone, a zasoby siły roboczej wykwalifikowanej wszędzie niedostateczne, państwa zachodnie zmuszają robotników do stałego zwiększania wydajności pracy.

" Notes et Etudes Economiques " nie dysponują rzeczywistymi danymi o zwiększeniu wydajności pracy w poszczególnych krajach. Według oficjalnych statystyk /najczęściej odbiegających od stanu faktycznego/, wzrost wydajności pracy w kilku państwach przedstawiał się w okresie czerwiec /lub lipiec/ 1950 r. - czerwiec /lub lipiec/ 1951 r., jak następuje:

Francja	12%
Niemcy Zachodnie ..	18%
USA	7%
Wielka Brytania ...	4%

Wysiłek pracy robotników odbywa się w warunkach nieustannie obniżającej się stopy życiowej i ogólnego wzrostu cen, co nie jest łagodzone przez odpowiednią podwyżkę płac. Zdwojonym wysiłkiem pracy i obniżeniem poziomu życia robotnicy Zachodu płacą za szalone zbrojenia.

" Notes et Etudes Economique "

C H I N Y

Wielkie osiągnięcia na polu finansowym i gospodarczym

W momencie zakończenia wojny wyzwolenczej w Chinach, zarówno finanse jak i gospodarka kraju znajdowały się w stanie nieopisanego chaosu. Kraj cierpiał z powodu wielkiego deficytu finansowego.

W obiegu znajdowała się cała masa najrozmaitszych banknotów. Przemysł był unieruchomiony. Na skutek wojny oraz rabunkowej polityki japońskiej i kuomintangowskiej produkcja żelaza i stali zmniejszyła się o 90%. Cała komunikacja została sparaliżowana. Na rozkaz uciekających władz nacjonalistycznych zniszczono wiele torów kolejowych. Sytuacja w rolnictwie nie przedstawiała się lepiej. Ogólna produkcja rolnicza w r. 1949 wykazywała przeszło 20%-owy spadek w porównaniu z przeciętnym rocznym zbiorem w okresie 1931-1936. Produkcja bawełny stanowiła jedynie 56% poziomu z 1936 roku. Handel zamarł kompletnie.

Chaos w gospodarce narodowej, wywołany reakcyjną polityką Kuomintangu dał się odczuć w bardzo dotkliwy sposób szerokim masom ludności. By położyć kres temu stanowi rzeczy, Centralny Rząd Ludowy zainicjował szereg daleko idących środków. W dniu 3 marca 1950 r. wydana została uchwała o Unifikacji Finansów Narodowych oraz o zcentralizowaniu całej gospodarki. Wprowadzenie tej uchwały w życie umożliwiło wprowadzenie ścisłej kontroli dochodów rządu centralnego, potrzebnej przy inwestowaniu w różnych dziedzinach gospodarki. Od tej chwili stało się rzeczą możliwą rozpoczęcie planowego i celowego zużytkowywania głównych narodowych źródeł dochodu, scentralizowania funduszy, trzymanych na poszczególnych rachunkach przez różne instytucje państwowe i jednostki wojskowe oraz gruntowne zreformowanie dawnego scentralizowanego systemu finansowego i ekonomicznego.

Dziś prowadzona jest już w całym kraju planowa gospodarka zarówno finansowa jak i ekonomiczna.

Planowi ogólnopaństwowemu został podporządkowany pieniądz, komunikacja, bankowość, handel, transport, przemysł i rolnictwo. Należy podkreślić, że już w stosunkowo niedługim okresie czasu zanotowano na tych wszystkich odcinkach gospodarki wielkie sukcesy.

Nie można pominąć tu tak ważnego faktu, jak to, że dzięki różnym zabiegom gospodarczym udało się w krótkim czasie zahamować trwającą od 12 lat inflację oraz zbilansować budżet państwowy.

W ciągu ubiegłych dwóch lat Centralny Rząd Ludowy dokonał znacznych inwestycji w przemyśle, w rolnictwie /głównie prace przy nawadnianiu/, w komunikacji i transporcie itd. Jest rzeczą godną podkreślenia, że budżet państwowy w całym tym okresie wykazywał całkowitą równowagę. Realiz-

zacja tego wszystkiego jest możliwa dzięki uaktywnieniu i wyzwoleniu nieograniczonych sił produkcyjnych tkwiących w ludzcie chińskim oraz we wzroście jego uświadomienia politycznego.

W tym samym czasie ceny artykułów pierwszej potrzeby utrzymywały się na niezmiennym poziomie. Stan ten był wynikiem zrównoważenia budżetu państwowego oraz środków przedsięwziętych przez handel państwowy odnośnie do przystosowania podaży do zapotrzebowania na towary pierwszej potrzeby. Dotychczasowe wahania cen zostały raz na zawsze wyeliminowane. W grudniu 1950 roku wskaźnik cen hurtowych 25 podstawowych artykułów w 15 większych i średnich miastach chińskich spadł w porównaniu z lutym 1950 r. o 5%.

W ciągu pierwszej połowy 1951 r. zaznaczyła się lekka zwyżka cen. Przyjmując - jako wskaźnik ceny hurtowe 32 zasadniczych artykułów w 6 głównych miastach chińskich, stwierdza się wzrost o 10%. Ta zwyżka cen była podyktowana koniecznością nałożenia kontroli na grę podaży i popytu na terytorium całego państwa.

Stan ten wpłynął, nie tylko na podniesienie się stopy życiowej ludności, lecz umożliwił również szybki rozwój produkcji przemysłowej i rolniczej oraz sprawną wymianę towarową na terytorium całego państwa.

Całkowita ilość inwestycji w budownictwie narodowym w ciągu ubiegłych dwóch lat nie miała dotychczas precedensu w historii Chin.

Tak np. inwestycje w rolnictwie były większe niż w ciągu 22 lat panowania reżimu kuomintangowskiego.

Na wielkich obszarach Chin produkcja żywnościowa osiągnęła poziom przedwojenny, a w niektórych miejscowościach nawet go przekroczyła. W rezultacie zwiększonej produkcji żywności oraz planowego transportu i dystrybucji Chiny nie tylko przezwyciężyły trudności w dostawach żywności, ale nawet uniezależniły się kompletnie od jej importu. W roku bieżącym stały się one nawet eksporterem tych artykułów.

Produkcja bawełny w 1950 r. przewyższyła poziom z 1949 r. o 58,9%, a w roku bieżącym wstępne dane świadczą o 48%-ym wzroście produkcji w porównaniu z poziomem 1950 r. Są one większe również od zbiorów z 1936 r., które były uważane za największe w okresie przedwojennym.

Tegoroczna produkcja tytoniu w porównaniu z produkcją zeszłoroczną jest czterokrotnie większa. Również bieżąca produkcja innych surowców i juty przekroczy zeszłoroczną.

Wielkie sukcesy osiągnięto także w dziedzinie prac nawadniających. W roku 1950 przy budowie zbiorników wodnych i grobli, przy bagrowaniu łożysk rzecznych oraz przy budowie kanałów wykopano 420.000.000 m³ ziemi.

Większość grobli o długości przeszło 42.000 klm doprowadzono już do należytego stanu. W bieżącym roku przeprowadzono również dodatkowe prace nawadniające na obszarze 3.700.000 mu.

Jednocześnie staraniem miejscowych organizacji przeprowadzono prace na obszarze dalszych 13.000.000 mu. W bieżącym roku wykopano przeszło 325.000.000 metrów sześć. ziemi w związku z nowymi projektami nawadniającymi. Działalność ta, będąca dobrodziejstwem dla milionów ludzi, rozbudziła wielki entuzjazm twórczy wśród wyzwolonego chłopstwa, np. w dorzeczu rzeki Hwai ponad 2 mln chłopów wzięła samorzutnie udział, ubiegłej wiosny, w pracach nawadniających.

W ciągu dwóch lat nastąpiła szybka odbudowa i rozwój chińskich zakładów przemysłowych. Ilustruje to poniższa tabela.

Wzrost produkcji w r.1950 w porównaniu z 1949 r.

	%
węgiel	o 25
energia	o 13
sprzedaż energii	o 47
nafta	o 58,5
gazolina	o 33,3
paliwo dieslow.	o 264
żelazo	o 290
cement	o 110

Jednocześnie produkcja przędzy bawełnianej i wyrobów bawełnianych nie tylko przekroczyła produkcję z roku 1949, ale nawet rekordowy poziom produkcji z roku 1936 i to o 18%.

Produkcja wyrobów bawełnianych zwiększyła się w porównaniu z 1949 rokiem o 8%.

Szybkość odbudowy i rozwoju sieci kolejowej była wprost bez precedensu w historii Chin. Przy końcu 1949 roku otwartych zostało dla ruchu przeszło 21.000 km dróg kolejowych. W końcu 1950 roku było czynnych przeszło 22.000 klm linii kolejowych. Stanowi to 90% stanu przedwojennego. Ponadto następuje szybka budowa nowych linii kolejowych na odcinku Czengtu-Czungking w Szecznanie, Tienszui-Lanczau na północo-zachodzie i Lajping-Czenankwan w prowincji Kwangsi.

W chwili obecnej otwartych jest dla ruchu kołowego przeszło 100.000 klm nowych dróg bitych, czyli pięciokrotnie więcej niż przed wojną. Pocztowe trakty w Chinach posiadają długość przeszło 900.000 klm, co stanowi w porównaniu z cyfrą z 1937 roku - wzrost o 60%. Sieć linii telefonicznych jest 2,5 raza dłuższa niż przed wojną.

Prócz tego następuje szybka odbudowa i rozbudowa chińskiego lotnictwa cywilnego, prowadzona przy wydatnej pomocy Związku Radzieckiego.

Jednym z najważniejszych zagadnień po wyzwoleniu było postawienie na właściwej płaszczyźnie wymiany towarowej między miastem a wsią. Aktywizacja tego handlu wpłynęła decydująco na odbudowę i rozwój przemysłu rolnego oraz całej ekonomiki miejskiej i wiejskiej. W ciągu ubiegłych dwóch lat, a szczególnie w ciągu zeszłego roku, zarówno lokalne jak i centralne rządy ludowe drogą planowych zakupów i

sprzedaży osiągną wielkie sukcesy na polu ożywienia handlu.

Położono również wielki nacisk na ożywienie wymiany towarowej między poszczególnymi wsiami.

Dla szeregu towarów zostały znalezione odpowiednie rynki zbytu. Wg ostatnich danych w okresie od jesieni 1950 r. do lata 1951 sprzedane zostało 80% produkcji wiejskiej za sumę stanowiącą wartość przeszło 50 miliardów funtów chińskich ziarna.

Po raz pierwszy w historii Chin wymiana produktów przeprowadzana jest tak sprawnie. Ten stan rzeczy ludność chińska może zawdzięczać przede wszystkim wielkiej trosce rządu ludowego, który w pełni docenia sprawne działanie aparatu handlowego.

Najważniejszą tu rzeczą jest zapewnienie najszerszym masom chłopskim rynków zbytu.

Fakt bogacenia się chłopstwa, dzięki ożywionej wymianie handlowej przynosi również zyski i klasie robotniczej. Szybka bowiem odbudowa i rozbudowa przemysłu niezbędna dla zaspokojenia zwiększającego się popytu na artykuły przemysłowe powoduje większe zatrudnienie i potęguje zapotrzebowanie na fachowców jak i na siły niewykwalifikowane.

Reasumując wszystkie korzyści płynące z ogólnopaństwowej aktywizacji handlu, należy stwierdzić, iż podnosząc ogólny dobrobyt staje się on źródłem poważnych zysków dla skarbu państwa. Dlatego też^w pracę prowadzoną na tym odcinku gospodarki wkłada się coraz więcej energii.

Wielki rozmach prywatnych i państwowych obrotów handlowych jest rezultatem wprowadzenia gospodarki zcentralizowanej i planowej, a co za tym idzie stabilizacji cen towarów, odbudowy i rozbudowy przemysłu i rolnictwa. Nie wielki rozwój handlu w okresie marzec-maj 1950 r. był spowodowany słabą jeszcze pozycją gospodarczą młodej republiki ludowej oraz wrogą akcją spekulantów i kapitalistów.

Jeżeli porównamy I-szą połowę roku bieżącego z takim samym okresem roku ubiegłego, to statystyka 8 największych miast: Pekinu, Tientsinu, Szanghaju, Hankou, Tsingtao, Czungkingu, Sianu i Kaifengu wykazuje, że ilość czynnych fabryk zwiększyła się o 290%, ilość zaś otwartych sklepów o 258%.

Podobnie korzystny rozwój da się zauważyć we wzroście dochodu narodowego, dokonywaniu przelewów państwowych i zwiększeniu przewozu towarów.

Od stycznia do sierpnia ubr. dochody podatkowe zwiększyły się o 90%. Od stycznia do lipca ubr. przelewy pieniężne w bankach zwiększyły się trzykrotnie w porównaniu z analogicznym okresem roku 1950. Zwiększyła się również ilość wydawanych frachtów kolejowych, drogowych i konosamentów.

Coraz bardziej się ożywiają wszystkie drogi handlowe z Chin Zachodnich i Północnych do Chin Wschodnich. Mydło

zapałki, papier, nawozy sztuczne, które w ciągu pierwszej połowy 950.r. miały stosunkowo słaby zbyt, są obecnie bardzo poszukiwane. Wskazuje to na znaczne zwiększenie siły nabywczej ludności.

People's China, Nr.8

